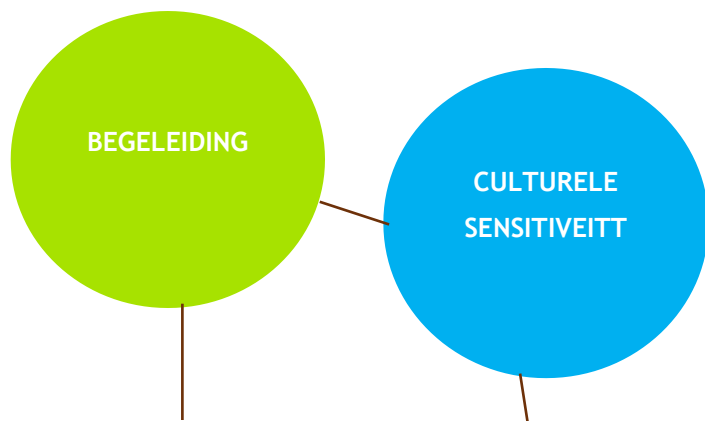
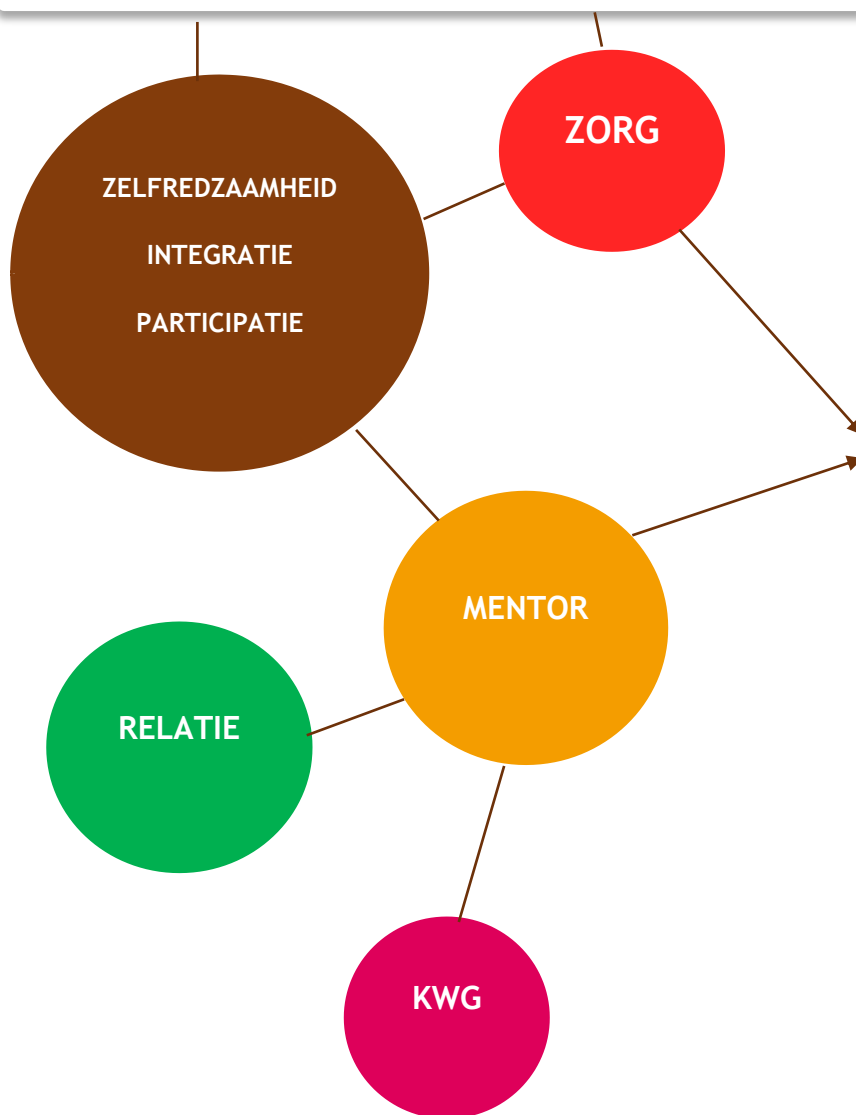

Bijlagenboek bij afstudeeronderzoek:

“Ik wil leven”

Op welke wijze kunnen mentoren tegemoetkomen aan de behoefte aan zorg en begeleiding van alleenstaande minderjarige vreemdelingen uit Eritrea die op een kinderwoongroep van XONAR verblijven?

Marie Thérèse Vock
1468545
Hogeschool Zuyd, Sittard
DTO Social Work,
Jeugdzorg
Sittard, 2018

Colofon:

Student: Marie Thérèse Vock/1468545

Afstudeerwerk: “Ik wil leven”: Op welke wijze kunnen mentoren tegemoet komen aan de behoefte aan zorg en begeleiding van alleenstaande minderjarige vreemdelingen uit Eritrea die op een kindervoorgroep van XONAR verblijven

Opleiding: Social Work

Verdiepende inhoud: Jeugdzorg

Faculteit: Zuyd Hogeschool Sittard / University of Applied Sciences

Adres: Ligne 1
6131 MT Sittard

Datum: Mei 2018

Opdrachtgever: XONAR

Werkveldbegeleider: Sanne Mertens / s.merten@xonar.nl

Eerste beoordelaar: Cecile Weijs / cecileweijs@zuyd.nl

Tweede beoordelaar: Leo Montis / l.montis@zuyd.nl

**ZU
YD**

INHOUD

Bijlage 1: Competentieformat	3
Bijlage 2: Ontwikkelingstaken AMV	6
Bijlage 3: G-cultuur en F-cultuur van David Pinto	7
Bijlage 4: Topic-lijsten semi-gestructureerde interviews	9
Bijlage 5: Uitgewerkt en geanonimiseerd transcript van een interview.....	11
Bijlage 6: Codering interviews mentoren kwg's Heerlen en Maastricht	23
Bijlage 7: Codeboom	82
Bijlage 8: Uitwerking vragenlijsten cliënten kinderwoongroepen AMV Heerlen en Maastricht.....	88
Bijlage 9: Verantwoording van de tijdsbesteding.....	92

BIJLAGE 1: COMPETENTIEFORMAT

Format competentie-ontwikkeling amv

1

Gegevens jongere			
Familienaam		Pupilnummer Nidos	
Voornaam			
Geboortedatum			
Geslacht	☐ man ☐ vrouw		
Nationaliteit			
Woonvorm	☐ KWE ☐ KWG anders	Datum plaatsing	
Verblijfsadres			
Naam jongere coach		Instelling	
Naam jeugdbeschermer		Nidos regio	
Datum laatst ingevulde competentie-ontwikkeling			
Datum ingevuld		Ingevuld door	

competenties	sterk punt	aandachts- / zorgpunt	klaar voor dd.	gereed dd.	opmerkingen
zelfverzorging					
maaltijd koken					
gezond eten					
persoonlijke hygiëne					
adequaate kleden					
dag- nachtritme					
boodschappen doen					
adequaate omgaan met ziekte					
opmerkingen*					
dagelijkse routine	+	-			
naar school gaan					
huisregels navolgen					
(corvee) taken uitvoeren					
(corvee) taken op tijd af krijgen					
met de tijd werken					
activiteiten ondernemen					
meedoen met activiteiten					
aanwijzingen opvolgen					
opmerkingen*					
zelfredzaamheid	+	-			
de weg kennen in de opvang					
de weg kennen in de omgeving					
de weg kennen in Nederland					
reizen met OV					
met geld omgaan					
plannen, vooruit denken					
informatie verzamelen					
opmerkingen*					

ontwikkeling mede gefinancierd door het Europees vluchtelingenfonds – EVF: ruimte voor innovatieve projecten

competenties	sterk punt	aandachts- / zorgpunt	klaar voor dd.	gereed dd.	opmerkingen
omgang met anderen	+	-			
weten waar de mentor voor is					
actief zijn in 2- of 3-gesprek					
gezag van de mentor respecteren					
weten waar de voogd voor is					
de positie van de voogd respecteren					
afspraken maken en nakomen					
op mensen / organisaties afstappen					
vragen stellen aan de leraar of anderen					
actief meedoen in de groep					
vrienden maken					
opmerkingen*					

omgaan met emoties	+	-			
nee kunnen zeggen					
zich herstellen na een teleurstelling					
gevoelens uiten					
met stress omgaan					
hulp zoeken					
ontspannen					
opmerkingen*					

omgaan met seksualiteit	+	-			
benoemen van een gevoel van verliefdheid					
kennen van voorbehoedsmiddelen					
gebruik maken van voorbehoedsmiddelen					
eigen grenzen benoemen					
grenzen van anderen respecteren					
opmerkingen*					

veiligheid	+	-			
signaleren en doorgeven van risico's					
sociale risico's kunnen inschatten					
adequaat handelen bij sociale risico's					
kennen van de omgangsregels					
weten wat te doen bij brand					
risico's van mensenhandel kennen					
risico's van alcohol en drugs kennen					
verkeersregels kennen					
zwemmen					
opmerkingen*					

toekomst	+	-			
denken en praten over de toekomst					
contact zoeken met familie/bekenden					
zoeken naar informatie					
risico's inschatten van keuzes voor toekomst					
voorbereiden op opleiding / werk					
weten wat Ned. organisaties kunnen bieden					
weten in welke fase de procedure verkeert					
weten wat de jur. status inhoudt					
voor de toekomst					

opmerkingen*

toelichting:

- bij iedere competentie kan je d.m.v. een vinkje ✓ invullen of de score boven de kolom (sterk / aandacht / gereed) van toepassing is
- bij de beoordeling hiervan is *leeftijdsadequaat gedrag* het uitgangspunt
- bij de opmerkingen* is ruimte om (algemene) informatie over het verloop van de ontwikkeling van de bovenstaande competenties weer te geven

BIJLAGE 2: ONTWIKKELINGSTAKEN AMV

Om zicht te houden op de ontwikkeling van de jeugdige, is door COA een lijst met ontwikkelingstaken samengesteld. Coa verstaat onder ontwikkelingstaken “de reeks opgaven die gerelateerd zijn aan de eisen en verwachtingen van een bepaalde cultuur voor mensen van een bepaalde leeftijd” (COA, 2010). Onderstaande lijst is gebaseerd op de praktijkervaring met gevluchte adolescenten. Naast de algemene ontwikkelingstaken die gelden voor alle jongeren die deel uitmaken van een bepaalde cultuur, wordt de aandacht gericht op taken die voor de doelgroep zowel specifiek als gecompliceerder zijn (COA 2010).

Algemene ontwikkelingstaken die nieuwe vaardigheden vereisen

- 1. zelfredzaamheid; meer zelfstandig vorm en richting geven aan het eigen leven**
- 2. omgaan met geld;**
- 3. zeker over hun opleiding;**
- 4. sociale vaardigheden in het netwerk;**
- 5. omgaan met autoriteiten;**
- 6. aangaan van contacten met familie.**
- 7. zorgdragen voor gezondheid en uiterlijk**
- 8. meer zelfstandig gaan bewegen in het maatschappelijk verkeer**

Algemene taken die voor gevluchte adolescenten gecompliceerder zijn

9. zelfstandig vriendschappelijke contacten met leeftijdgenoten aangaan
10. integratie van, door het lichamelijk volwassen worden toenemende, seksuele impulsen
11. eigen agressieve impulsen hanteren en omgaan met agressie in de omgeving
12. opnieuw vorm geven aan de relatie met de ouders
13. een toekomstperspectief vormen

Extra ontwikkelingstaken

14. een sociaal isolement doorbreken
15. omgaan met posttraumatische problemen
16. omgaan met achtergebleven familie
17. een plaats verwerven in een vreemde, soms als vijandig beleefde omgeving
18. omgaan met waarden en normen uit twee culturen
19. omgaan met ballingschap op langere termijn

(COA 2010)

BIJLAGE 3: G-CULTUUR EN F-CULTUUR VAN DAVID PINTO

Opvoedingswaarden

G-cultuur	Opvoedingswaarden	F-cultuur
Doel van de opvoeding		
Leren je eigen weg te gaan		Je houdt van je familie en weet hoe het hoort. Beleefdheid, leren leven in overeenstemming met plaats en rol binnen de groep - wederzijdse hulp in groep
Taken van de opvoeder		
Bevorderen van zelfstandigheid - Begeleidende rol, zelf laten ontdekken Eigen keuzen leren maken - Overleg opvoeding		Overdragen van normen en waarden - Aanleren van tradities - Toezicht houden; controleren; straffen - Gezag, opvoeding
Belangrijke waarden		
Zelfstandigheid - Initiatief nemen - Eigen keuzes maken - Assertief zijn - Je profileren - Behoeftte aan privacy		Verbondenheid met familie - In harmonie met je omgeving - Gastvrij zijn - Confrontatie vermijden - Eergevoel tonen - Deugdzaam zijn
Rolopvatting		
Hoe je je moet gedragen is sterk afhankelijk van individuele invulling		Wat 'goed gedrag' is hangt sterker af van je rol: vrouw/man, leeftijd, beroep, afkomst, familie
Over problemen praten		
Wat voelde je toen? Wat betekent dat voor jou? Direct(er)		Wat dacht je toen? Wat deed je toen? Indirect
Contacten leggen		
Sneller zakelijk worden To the point wordt gewaardeerd		Tijd nodig voor het verkrijgen van vertrouwen - Respect en vertrouwen zijn voorwaarden
Hiërarchie		
Opdrachten geven: via verzoeken Ja is vaker inhoud-ja		Openlijke opdrachten: 'je moet' taal - 'Ja' is vaker beleefdheid-ja
Fouten/mislukkingen		
Fouten maken schaadt vooral jezelf - Fouten toegeven - Bekennen kan eervol zijn		Fouten maken schaadt vooral familie - Fouten afdekken - Ontkennen kan eervol zijn
Straffen/corrigeren		
Liever stimuleren dan straffen - Vaker indirect en via woorden - Correctie via schuldgevoel, zelfinzicht		Straffen is vanzelfsprekend - Duidelijker en harder - Vaker lichamelijk
Invloed op het leven		
Je hebt invloed op gebeurtenissen - Succes dank je aan jezelf		Het leven overkomt je - Succes dank je aan familie
Argumenteren en moeilijke onderwerpen		
Eerst conclusie dan argumenten en afwegingen - Directer, feitelijk - Meteen de moeilijke boodschap - Feiten belangrijker dan vorm en aanzien (eer)		Eerst argumenten, afwegingen dan conclusie - Indirecter, beeldspraak - Rustig, via inleidende opmerkingen - Vorm belangrijker dan inhoud - Wat je niet ziet is er niet - Aanzien (eer) belangrijker dan feiten
Tabel 1: Behoefttehiërarchieën Maslow en Pinto (Aangepast overgenomen van Profi-leren, z.d.; Limburg, 2017)		

Waarden en normen t.a.v. diverse thema's in G-cultuur en F-cultuur

In onderstaand overzicht is te zien welke waarden overheersend zijn ten aanzien van verschillende thema's in de G- cultuur en de F-cultuur.

G-cultuur en F-cultuur volgens Pinto (2005)		
Thema's	G-cultuur	F-cultuur
Centrale waarden	Vermijden van schuld Nastreven van persoonlijk geluk Zelfwaardering Verbondenheid met je familie Zelfstandigheid Initiatief nemen Eigen keuzes maken Assertief zijn, Je profileren	Vermijden van gezichtsverlies, schaamte, schande Nastreven van eer en waardering Gastvrij zijn Confrontatie vermijden In harmonie met je omgeving Eergevoel tonen
Belang	Individueel belang Zelfstandig, assertief, eigen keuze Individualistisch (wie ben jij?)	Belang van de groep Verbonden met de groep, Collectivistisch (van wie ben jij er een?)
Status en aanzien	Persoonlijk succes Prestaties Persoonlijkheid Verheerlijking van jeugd	Groepseer Eerbied voor familie Eervol gedrag Eerbied voor ouderdom
Maatschappij	Maatschappelijke positie is afhankelijk van prestaties Regels zijn voor iedereen altijd gelijk Nadruk op gelijkheid	Maatschappelijke positie is afhankelijk van afkomst Regels zijn afhankelijk van persoon en situatie Nadruk op hiërarchie
Communicatie	Expliciete communicatie Improvisatie Uniformiteit in antwoorden	Impliciete communicatie Standaardsituaties Sociaal wenselijke antwoorden
Conflicten	Directe confrontaties Feiten belangrijker dan aanzien Emoties worden onderdrukt	Openlijke confrontaties vermijden Eer belangrijker dan feiten Emoties worden getoond
Eerlijkheid	Fouten toegeven; bekennen wordt gewaardeerd	Bewaren van eer; fouten toedekken, ontkennen voorkomt gezichtsverlies

Van Halem, van Herpen & van Rooyen, 2010)

BIJLAGE 4: TOPIC-LIJSTEN SEMI-GESTRUCTUREERDE INTERVIEWS

Deze lijst is gebaseerd op een masterthesis waarin onderzoek werd gedaan naar de pedagogische visie van begeleiders van AMV's (Riemersma, 2017).

Algemene vragen:

- Wat is je naam en leeftijd?
- Wat is jouw functie hier binnen de Kinderwoongroep?
- Hoe lang ben je al werkzaam bij de KWG?
- Waar heb je daarvoor gewerkt?

1. Culturele kennis van de doelgroep

- Wat is kenmerkend voor deze doelgroep?
- Kun je uit eigen ervaring een voorbeeld geven van een kansrijke jongere? En van een jongere waar je je zorgen over maakt?

2. Behoeften van de doelgroep

- Waar hebben amv's volgens jou behoefte aan?
- Hoe geef je daar invulling aan?

3. Werkzaamheden

- Kun je iets vertellen over je werkzaamheden in relatie tot amv's?
- Waar loop je tegenaan in het werken met deze doelgroep?
- Hoe ga jij om met weerstand van de jongeren?

4. Methodiek

- In hoeverre volgen jullie de COA methodiek in de begeleiding van de AMV?
- In hoeverre ben je ervan op de hoogte dat Nidos een interculturele pedagogische visie heeft ontwikkeld die de basis gaat vormen voor een nieuwe methodiek? Hoe vertaal je deze visie naar je begeleiding?
- Stellen jullie samen met de jongere doelen op? Zo ja, wat voor doelen zijn dat?
- In hoeverre denk je dat de methodiek aansluit bij de ontwikkelingstaken van de AMV? (Eventueel de lijst met ontwikkelingstaken tonen)
- Denk je dat de methodiek voldoende mogelijkheden biedt om de doelstellingen die de organisatie XONAR voorstaat (zelfstandige deelname aan de samenleving) te laten behalen?

5. Gedrag en motivatie

- In hoeverre vind jij het belangrijk dat AMV leert om dingen te regelen binnen overheid en gemeente?
- Heb je te maken (of te maken gehad) met probleemgedrag van AMV's?
- Zo ja, hoe uitte zich dat?
- Hoe gaan jullie om met probleemgedrag?
- In hoeverre is het hebben van motivatie om deel uit te maken van onze samenleving belangrijk?
- Hoe bevorderen jullie die motivatie?
- Heb je suggesties hoe de motivatie van de AMV kan worden vergroot?

6. Toekomstperspectief van de doelgroep

- Hoeveel van de AMV's komen na hun achttiende, denk je goed terecht?
- Waarin onderscheiden de jongeren die goed terechtkomen zich van jongeren die problemen zullen krijgen in onze samenleving?

7. Relatie met de doelgroep

- Hoe bouw jij een relatie op met de jongeren? M.a.w. hoe zorg je dat je een goed contact krijgt met de AMV?
- Hoe troost je een jongere die het op enig moment moeilijk heeft, bv. bij een slecht bericht over de gezinshereniging.
- Zijn er situaties waarbij je je niet prettig voelt of soms zelfs tegen je grens aanloopt?
- Wat zijn voor jou de mooiste momenten in het werk met de AMV's? Waar wordt je blij van in je werk met AMV's?
- Hoe zou je de wederzijdse relatie met de jongeren beschrijven?

- In hoeverre stellen AMV's specifieke eisen in de begeleiding?
- AMV's hebben ondersteuning nodig bij de gezinshereniging, psychosociale behoeften en bij de integratie maar ook t.a.v. het behoud van hun culturele identiteit. Hoe wordt daar bij de inrichting van de woongroep rekening mee gehouden?
- Op welke wijze wordt invulling gegeven aan de culturele en religieuze behoeften van de AMV's?
- Welke vaardigheden en eigenschappen moet een mentor hebben om in dit werkveld goed te kunnen functioneren?
- Kijkend vanuit jouw subjectieve waarnemingen van de AMV's; heb je dan de indruk dat de jongeren tevreden zijn met hun woonplek en de huisregels?
- Als je kijkt naar het beleid van xonar en nidos; in hoeverre vind jij dat deze rekening houdt met de behoeften van de AMV's?

8. Behoeftte van de mentoren

- Wat ervaar je positief en wat negatief omtrent het werken op een kwg?
- Wat heb jij nodig of wat is voor jou helpend om deze jongeren te kunnen begeleiden?
- In hoeverre word jij beperkt in je handelen door richtlijnen en procedures van XONAR en Nidos?
- Voel jij je gesteund in het werk dat je doet?
- Als jij iets zou kunnen veranderen op kwg, wat zou jij dan veranderen?

Aan de voogd zijn m.b.t. topic 8, de volgende afwijkende vragen gesteld:

- Behoeftte van de mentoren
- Op welke manier ondersteun jij de mentoren bij hun begeleiding van de AMV's
- Wat ervaar je positief en wat negatief omtrent de begeleiding van de mentoren?
- Wat denk jij dat de mentoren nodig hebben of wat voor hen helpend zou zijn om deze jongeren te kunnen begeleiden?
- In hoeverre word jij beperkt in je handelen door richtlijnen en procedures van XONAR en Nidos?

De overige 6 interviews zijn ter inzage op te vragen.

Interview A d.d. 4 april 2018

Interview met A op 4 april 2018

Medewerker XONAR kindervoorgroep Heerlen

Functie: Jeugdzorgwerker AMV (alleenstaande minderjarige vreemdelingen)

MT= interviewer Marie Thérèse Vock

A = geïnterviewde

Hallo N,

Ik heb het onderzoek op de KWG zoals het nu voorligt, ter inzage bij de KWG gelegd en we hebben er natuurlijk ook weleens over zitten sparren. Ik vind het fijn dat je mee wilt werken aan dit onderzoek. Bedankt. Dan start ik nu het interview.

Algemene vragen:

MT: Ik ga je eerst een paar algemene vragen stellen over jouw positie hier binnen XONAR en de kindervoorgroep in Heerlen.

MT: Hoe oud ben je?

A: 29 jaar

MT: Je bent 29 jaar. En hoe lang werk je al met AMV's

A: Ik werk eh, op deze kindervoorgroep 9 maanden

MT: Oké, 9 maanden. Waar heb je daarvoor gewerkt?

A: Ik heb daarvoor bij KWG Sittard gewerkt.

MT: KWG Sittard. En hoelang heb je daar gewerkt?

A: Oh, nou die 9 maanden is dus in Heerlen en Sittard samen

A: Voordat ik bij XONAR werkte, werkte ik bij COA als woonbegeleider

MT: COA, in Eindhoven?

A: Ja, ook als woonbegeleider, in de reguliere asielopvang

MT: En hoelang heb je dat gedaan?

A: 1,5 jaar

MT: Ehm, Wat is jouw opleiding?

A: Ik heb SPH gestudeerd

MT: Sph, Ehm, even kijken of ik alle algemene gegevens heb. Ja, volgens mij is het dat.

MT: Ik heb jouw een toplist gegeven met een aantal vragen over het onderzoek. Jij bent bekend met waar ik het onderzoek over ga hebben?

A: Ja

MT: Oké, ik zal het nog een keert kort weergeven. Mijn onderzoek gaat over, ehm, ik doe onderzoek naar wat de AMV's op de verschillende woongroepen nodig hebben van de mentoren aan begeleiding en aan zorg.

Ehm, daarvoor interview ik zowel een voogd als de mentoren en de jongeren. Om te peilen wat zij nodig hebben. Oké? Dan start ik nu met de vragenlijst.

Omschrijving van de doelgroep

Ehm, als je kijkt naar de doelgroep, de alleenstaande minderjarige vreemdeling, wat vind je dan kenmerkend voor deze doelgroep?

A: Ehm, kenmerkend voor deze doelgroep is dat ze voor vele mensen nieuw zijn, van de andere kant zijn ze er eigenlijk al heel erg lang. Ehm.

MT: Wat bedoel je daarmee? Dat ze er al heel lang zijn?

A: Ja, eh, voor veel hulpverleners is AMV redelijk onbekend. Terwijl AMV al heel lang in Nederland zijn. Er zijn altijd AMV's die moeten worden opgevangen. Ehm. Hoe ik de jongeren zelf zou omschrijven zijn, ehm, ik vind ze heel interessant, leuk, vrolijk. Van de andere kant is het heel moeilijk om ze te bereiken om eh, met sommige ook heel lastig om een band met ze op te bouwen. Ehm, maar als je op een gegeven moment het vertrouwen van ze hebt, kunnen winnen dan staan ze heel erg voor je open en dan eh, kun je meer bereiken. En dan kun je het ook heel leuk hebben met elkaar. Ja, dat vind ik wel typisch voor deze jongens. Ehm, ik weet niet of daarmee jouw vraag is beantwoord.

MT: Ja, heel goed. Ik denk het wel...

MT: Ehm, kun je uit eigen ervaring een voorbeeld geven van een kansrijke jongen en een jongere waar je je zorgen over maakt? En eh, over welke factoren hebben we het dan?

A: Ja, eh, een kansrijke jongen bij de AMV, daar zie ik er wel meerdere en als ik ze zou omschrijven, ehm dan zou ik ze omschrijven als ehm, openstaan. Heh, Ze hebben net als andere jongens, hebben ze veel meegemaakt maar toch eh, proberen ze nieuwe dingen uit, komen ze dingen aan de mentor vragen en eh, staan ze open om nieuwe dingen te leren. Waardoor ze, eh, stappen kunnen maken en zelf ook kleine stapjes willen zetten in die richting. Dus daar speelt motivatie een grote rol in. Ehm, dat zijn dus vaak jongens die zelf al vooruit willen. Die zoiets hebben van: ik wil die taal leren, ik wil weten hoe Nederland werkt en ik wil weten Nederlandse mensen kennen en eh, ik wil weten hoe het hier werkt. De jongens waar je je zorgen om maakt zijn jongens die zijn meer het tegenovergesteld daarvan. En die hebben zoiets van een meer ongeïnteresseerde houding. Ze doen eigenlijk weinig dingen om zichzelf te ontwikkelen of om hulp van ons te krijgen om zich te ontwikkelen, om dingen te leren, om eh, de taal te leren, om er het beste van te maken gezien de omstandigheden en die grijpen dan vaker naar bijvoorbeeld verdovende middelen of vertonen ander bepaald gedrag.

MT: Ja, welk gedrag bijvoorbeeld?

A: Ehm, sommigen gaan soms heel erg teruggetrokken en zich eh, meer, eh meer van ons weg staan zeg maar. En eh, ja, anderen kunnen ook gewoon agressief zijn.

MT: Ja, en bijvoorbeeld ook spijbelen?

A: Ja, ook spijbelen, ja

MT: Ehm, ik hoorde jou daarnet wat zeggen over het feit dat deze jongeren wat minder snel naar de mentor komen om hulp te vragen, of heb ik dat verkeerd begrepen?

A: Ja, dat klopt

MT: Ja, ehm, dan heb ik eigenlijk het eerste deeltje van het interview dan afgesloten. Ik ga nu eerst even testen of de opname gelukt is.

MT: Ja, ik ga nu verder. Met het thema de behoefte van de doelgroep [59:49]. Waar hebben de AMV's volgens jou behoefte aan?

A: Ehm, ik denk dat de behoeften van de jongeren wel redelijk verschillend is. Ehm, maar als ik het heel algemeen moet houden, dan denk ik dat ze behoefte hebben aan ehm, vertrouwen in de mentor. Dat ze zoiets hebben van ehm, een warme relatie met hun mentor kunnen opbouwen, ehm, zodat ze zich wat meer thuis kunnen voelen. En, ehm, ik denk dat dat heel erg helpt in het vertrouwen kunnen opbouwen en echt een band en de band samen verder ontwikkelen. Ehm, en daarnaast hebben ze vaak veel praktische behoeftes om dingen te leren zoals taal leren, hoe werkt Nederland, dus daar zijn veel praktische behoeftes. Ehm, en aan de relatie, ik zou zeggen, de warme relatie die misschien wat meer is als ze zich thuis zouden voelen, in die richting zou proberen te komen.

MT: Eehm, ja,

A: Is dat een beetje duidelijk?

MT: Ja, nee dat is duidelijk. Ja, ik hoor jou vooral zeggen dat ze behoefte hebben aan veiligheid en warmte, of?

A: Ja, dat inderdaad: veiligheid, geborgenheid, warmte. Maar ik vind daarbij ook, eh, dat merk je ook wel vaak, daarbij hoort ook grenzen. En eh, duidelijkheid. Wat kan wel, wat kan niet. Wat past wel, eh binnen de groep maar ook binnen de samenleving. Dus daar komen die praktische dingen daar dan ook weer bij kijken.

MT: Ja, en hoe geef jij daar dan als mentor invulling aan?

A: Ehm, Hoe ik dat zoveel mogelijk probeer te doen. Ik ben een heel open persoon, dus, als ik van een jongere zou willen dat hij zo veel mogelijk open en zichzelf is, dan krijg je dat als eerste van mij. Dus, Ik ben daarin tot op zekere hoogte persoonlijk, maak ik ook grapjes, maar heb ik ook de serieuze kant waarin ik dingen uitleg

hoe het hier werkt en eh, wat ik er dan van vind. Als er dan bepaald gedrag is dat ik niet oké vind dan laat ik dat ook duidelijk merken en dat uit. En waarom, wat niet. Ehm, ja ik probeer wel zoveel mogelijk ehm, door die warmte te geven die ik zelf door mij open te stellen. En wat ik merk is dat dit uitnodigend werkt. ‘

MT: Ja

A: Ja, om raakvlakken bij ze te zoeken, eh, waar je dan op kunt inspelen en daar samen over kan hebben.

MT: Ja, ja, je hebt dus eigenlijk zo'n beetje iets van: als ik jou iets geef, dat ga ik ook terugkrijgen.

Zo'n beetje.

A: Ja, ja

MT: Ja, ja, mooi geformuleerd

MT: Als je het hebt over je dagelijkse werkzaamheden met de jongeren. Kun je daar iets over vertellen?

A: Ja, er is veel regelwerk. Gewoon, afspraken die gemaakt moeten worden. Dingen, meer praktische zaken die op orde moeten zijn. En daarnaast heb je het stukje ehm, dat je 's avonds of later op de dag tijd hebt om samen met de jongens te kunnen zitten, kijken hoe hun dag is geweest. Aansturen dat ze moeten eten. Of dingen moeten opruimen. En ehm, ja, je hebt een stukje praktische zaken die je met en voor de jongeren regelt.

MT: En wat bedoel je met praktische zaken?

A: Als er een afspraak moet komen met de dokter, dan ga je samen naar de dokter. En je legt dan ook zo'n jongere uit hoe hij het de volgende keer, met stapjes, zelf zou kunnen doen als hij daar al aan toe zou zijn.

MT: Ehm, daarmee werk je dus eigenlijk ook aan zijn zelfstandigheid.

A: Ja, ja, inderdaad

MT: Ehm, waar loop je tegenaan bij het werken met deze doelgroep? Wat is moeilijk? [54:51]

A: Ehm, het eerste wat een beetje moeilijkheden oplevert is de taalbarriere. Ehm, de ene jongen is weer wat verder met de taal dan de ander. Als er nog niet zoveel taal is dan ehm, kom je in gesprekken gewoon minder ver. Dan heb je eerder een tolk nodig. Maar ja, niet iedereen vindt het even fijn om met een tolk te praten. Dat levert dan soms wel een beetje, ehm, wat moeilijker is.

MT: (lacht): ik weet aan wie je nu denkt.

A: Ja, ehm, verder....ehm de doelgroep waar ik tegenaan loop? Het is soms lastig om te vinden hoe je ze ehm, op de juiste manier kunt begeleiden in die zin dat ze het straks gaan redden. Ja, dat is het overkoepelende waar ik tegenaan loop. Daar komen dan vragen bij als “hoe motiveer je ze?” “wat hebben ze nu precies nodig?” Ik zie dan allerlei signalen, ehm, maar de jongere geeft dan zelf niet aan dat hij ergens last van heeft bijvoorbeeld. Dat hij ergens moeite mee heeft of ergens mee zit. Maar je ziet van alles gebeuren die niet oké voor hem zijn en wat ga je dan doen hé? Hoe ga je dat dan aanpakken. Dat is best wel lastig.

MT: Hmm, ja. En dan maak je je zorgen hoe hij zich straks gaat redden?

A: Ja, absoluut. Ja, dan denk ik: als hij straks weg is, wat gaat er dan met hem gebeuren?

MT: Zie je dat bij veel jongeren? Ik bedoel met de jongeren die jij in de afgelopen tijd hebt begeleid?

A: Soms zou ik al bijna zeggen dat wel bij de helft dat ik denk: poeh, dat kan nog wel een hele klus worden.

MT: Ja, ja, ehm dat is eigenlijk best wel veel.....

A: Ja, dat is best wel veel als ik dat nu zo zeg. Als ik kijk naar de 2 groepen waar ik heb gezeten, dan ik wel zeggen dat de helft ehm ik mij zorgen maak.

MT: Ja, ehm, en waar denk je waar dat aan ligt?

A: Ehm, een stukje ligt natuurlijk bij de jongere zelf. Als tijdens hun verblijf op de woongroep, ehm, zelf proberen vooruit te komen en als het ons niet lukt om ze voldoende te stimuleren. Ja, ehm en ze zeggen dan: ja, als ik op mezelf woon, dan gaat alles wel goed. Maar ehm, ja, je kan dan wel inschatten dat dat dan in de meeste gevallen niet het geval is. Dus er ligt een stukje bij de jongere zelf, ehm, van de andere kant worden ze vanaf hun 18e ook een beetje in het diepe gegooid. Dus ik vind dat dan ook nogal een grote overstap, ehm wat dan ook niet altijd meehelpt in de groei die ze van 18 naar 19 ook nog heel erg maken.

MT: Hm, ja

A: Ja, die puberteit stopt niet altijd persé op hun 18e.

MT: Ze hebben dan nog hulp nodig?

A: Ja, dat denk ik wel

MT: Hm, hoe ga je om met weerstand van de jongeren? [51:25]

A: Met weerstand, ja... Weerstand is eigenlijk..... zie ik zelf als een heel gewone natuurlijke reactie die ik die eigenlijk altijd oké is. Ja, ehm, ik denk alle nieuwe dingen geven weerstand, dus die mag je ook voelen, ehm tot een bepaalde mate. Daar zitten wel bepaalde grenzen aan natuurlijk. Dus ik laat..., die weerstand mag er

altijd zijn. Als je boos bent omdat je iets niet mag van mij, dan mag jij boos zijn, tenzij je agressief gaat worden. Ehm, dan mag jij boos zijn, en dan laat ik jou gewoon, daarna kunnen we, als het gevoel is gezakt, kunnen we dan verder kijken. En het er dan gewoon even over hebben. Of misschien daarna nog even met rust laten. De volgende keer praten we weer gewoon fijn met elkaar, ga je het weer fijn maken met elkaar.

MT: En dat werkt?

A: Ja, voor mij werkt dit tot op dit moment. Ja, in de meeste gevallen denk ik wel, ja. Ja, ik ben dan wel altijd iemand die benoemt, ehm, als ik dan iemand zie: "Ja mag ook boos zijn daarover omdat iets niet mag". Ik denk dat dit voor de meeste mensen wel geldt. Oké, je mag nu wel even boos zijn. Ik ga dan niet verder pushen of zo.

MT: Dat spreek je ook zo uit naar de jongens?

A: Ja, dat benoem ik dan ook zo heel specifiek.

MT: Ja, oké. Dan kom ik bij het volgende thema: de methodiek. In hoeverre volg jij de COA methodiek in de begeleiding van de AMV [49:52]

A: Ja, officieel heb ik de training van de COA methodiek niet gehad. Dus kan ik er weinig over zeggen.

MT: Je hebt hem ook niet gelezen of doorgenomen?

A: Ja, ik heb hem wel globaal doorgenomen maar de training heb ik niet gehad

MT: niet gehad, oké. Maar kun je er dan wel wat over zeggen als je zegt dat je hem globaal hebt doorgenomen? En daardoor kan ik er ook niet veel over zeggen?

A: Ik zou het zo specifiek niet voldoende kunnen zeggen

MT: Ja, oké, ehm. Ben je ervan op de hoogte dat Nidos een interculturele pedagogische visie heeft opgesteld die de basis gaat vormen voor een heel nieuwe methodiek waar mentoren mee moeten werken? En zo ja, hoe vertaal je deze visie naar je begeleiding van de jongere? [49:01]

A: Daarvan ben ik niet op de hoogte

MT: Oké, Daar weet jij niets van?

A: Nee

MT: Oké, ehm, wat betreft de methodiek, ehm daarin wordt ehm, heel specifiek ook aangegeven dat je doelen stelt, samen met de jongere, ehm die van belang zijn voor de ontwikkeling van de amv zodat ze straks zo goed mogelijk zelfredzaam zijn als ze 18 zijn. Ehm, welke doelen stel jij in dat kader op? En doe je dat samen met de jongere? Kun je er een paar noemen? [48:14]

A: Ja we stellen samen met de jongere doelen op. Er is eerst een periode van observatie om te kijken waar hulpvragen en behoeften liggen. Hierna worden er een aantal doelen opgesteld. Deze worden in de map gedaan en elke dag door elke medewerker ingevuld. Zo kunnen we dagelijks zien wat wel en niet gedaan wordt en zo zie je welk doel consequent behaald wordt. Ehm, ikzelf begin altijd met de vraag wat ze graag nog zouden willen leren en hoe ze dat willen bereiken. Ook haal ik er de voorwaarden om naar een KWE te mogen gaan bij en dan bespreek ik hierin wat de jongere zelf vindt dat hij al doet en wat ik heb gezien. Mocht er een jongere zijn die moeite heeft met aan te geven wat hij wil leren of vindt dat hij niks meer hoeft te leren dan ga ik meer zitten op wat ik heb gezien dat hij doet, wat nodig is voor een KWE en dan zal ik meer sturen op het belang en het nut ervan.

Ehm, de doelen die veelal terugkomen zijn enerzijds praktische dingen zoals: ik kook elke dag zelf een maaltijd of: ik weet hoe ik boodschappen moet doen, of: ik ruim mijn kamer op, ik houd mij aan de huisregels, ik bel zelf met de huisarts. Anderzijds komen er ook leerdoelen terug met ehm, hoe ga ik om met bijvoorbeeld als ik boos ben of ehm, als er iets gebeurt dat ik niet leuk vind. Dus dat is meer op ehm, hun eigen persoonlijke gedrag.

MT: Ja, oké. Dus zowel persoonlijk, op ehm hun eigenschappen dat ze in hun gedrag uiten, als heel praktische dingen zoals je ze hebt benoemd, bijvoorbeeld ook zelf een arts bellen voor een afspraak, zelf naar een huisarts gaan [47:38]

A: Ja, inderdaad dat

MT: In hoeverre denk je dat de methodiek, die je ja, ehm niet kent, aansluit bij de ontwikkelingstaken? Ik heb de ontwikkelingstaken hier klaarliggen, dus misschien wil je ze even doorlezen [47:12]

A: Ja, als ik ze zo globaal doorkijk, dan zijn dat hele herkenbare dingen die wij proberen, zeg maar die ontwikkelingstaken te ontwikkelen of ehm, zo ver mogelijk ontwikkeld te hebben als ze hier weggaan.

MT: Ja, ehm dat zijn ook de taken waar jij je in de dagelijkse praktijk op richt?

A: Ja, zoveel mogelijk in ieder geval wel. Dat is ook per jongere afhankelijk van, ja de ene jongere is wat verder dan de andere. Ja soms zijn er jongeren die, tegen de tijd dat ze weggaan, een heleboel dingen ehm, waar ze niet in ontwikkeld zijn. Ehm, maar ze zijn zeker dingen waar ik me zoveel mogelijk op richt bij de jongeren.

MT: Ja, ehm, Nidos is nu bezig met het ontwikkelen van een nieuwe methodiek waar vooral, ehm het accent niet meer zozeer ligt, ehm wordt gelegd op competenties en motivatie. Ja natuurlijk ook wel op motivatie maar vooral ook ehm, interculturele vaardigheden die een mentor zou moeten hebben om die jongeren te kunnen begeleiden. Er wordt minder specifiek het accent gelegd op taken die moeten zijn volbracht, waar ze aan moeten voldoen. Ik heb zelf het idee dat het wat meer gaat over, ehm, wat ze nodig hebben en minder op wat ze moeten kunnen. Hoe vind je dat idee?

A: Ja, wat ze moeten kunnen en wat ze nodig hebben zal wel heel veel raakvlakken hebben. Ik zie wat dingen op deze ontwikkelingstakenlijst staan, ehm die ze ook nodig hebben.

MT: ja, oké. Ik zal je in ieder geval de interculturele visie van Nidos toesturen.

A: Ja, fijn

MT: Ehm, dan komen we bij de motivatie en gedrag van de jongeren. In hoeverre vind je het belangrijk dat de AMV leert om dingen te regelen binnen de overheid en de gemeente en hoe geef jij daar invulling aan in je begeleiding? [45:30]

A: Ik, ehm, vind dit een heel belangrijk onderdeel in de ontwikkeling van de jongere die dadelijk op eigen benen staan. Ehm ja, dat vind ik heel belangrijk. Hoe ik daar zelf invulling aan geef is, zoveel mogelijk uitleggen over wat ze kunnen verwachten ehm, als ze straks alleen zijn. Ehm, dus ehm, een stukje kennis geven en ervaring. Ja en daarbij, ehm, help je ze, ehm ja overheid en gemeente, ja, je probeert ze zelfstandig te maken, afspraken te maken en dat soort dingen. Om het systeem een beetje te leren kennen en daarmee leren om te gaan. Dus aan de ene kant leg ik uit en probeer ik het erover te hebben en ehm, aan de andere kant stimuleer ik ze om die dingen ook te gaan doen, zeg maar. Of, in eerste instantie samen.

MT: Hm, ja. In feite heb je die vraag ook al beantwoord bij de vorige vraag. Ja, ehm dat je in je begeleiding vooral er ook bent om, ehm, in eerste instantie samen en dan stapje voor stapje steeds meer zelf te laten doen.

A: ja, ehm ja

MT: Ehm, hoe gaan jullie om, ehm, heb je weleens te maken met probleemgedrag en hoe uitte zich dat? [40:43]

A: Ehm, ja probleemgedrag kan zijn agressiviteit, drugsgebruik, ehm, ik vind roken op de kamer wel heel erg een probleem, zeker als je na een heleboel keren erop wijzen, nog niet verbetert. Ehm, dat vind ik dan ook wel een probleem. Ehm, ander probleemgedrag is spijbelen, ehm ja ik vind eigenlijk heel erg teruggetrokken zijn, heel erg op jezelf en weinig mensen binnen laten. En, ehm, en op momenten dat ze in contact heel sociaal wenselijk gedrag geven. Dan gaan bij mij ook belletjes rinkelen, zo van: Oh, dat gaat ook helemaal niet zo goed. Dat vind ik ook eigenlijk wel een probleem.

MT: Ja, als je praat over agressie, welke vormen van agressie ben je dan tegengekomen?

A: deuren slaan, schreeuwen, schelden, ehm, bedreigingen, ja niet persoonlijk naar mij maar wel naar anderen. Ehm, ja, dat zo'n beetje. Soms ook dingen kapot maken, dat heb ik zelf nog niet meegemaakt. Ik weet dat dat gebeurt maar ik als ik op de groep was, heb ik niet meegemaakt dat ze dingen kapot hebben gegooid. Maar ik weet wel dat het is gebeurd. Van lichamelijke bedreiging heb ik wel van gehoord, is mijzelf niet overkomen. Wat was ook alweer je volgende vraag: Hoe we daar mee omgaan?

MT: ja, Hoe ga je om met probleemgedrag? [39:03]

A:zwijgt

MT: Dat is een hele moeilijke?

A: Ja, dat is een hele moeilijke. Tenzij ik het op één specifiek zou houden. Ja, ik vind wel wat overkoepelend is, is dat ik altijd probeer ehm, om het in ieder geval met collega's daarover te hebben, tenzij.....misschien laat de jongere bij mij wel heel ander gedrag zien dan bij mijn collega. Dus dat moet ik altijd wel even, ehm, checken. Ehm, en stel dat zo'n jongere dat bij iedereen doet, dan hebben we niet altijd de middelen om dat probleem aan te pakken. Ehm, dus dan ik het ook lastig om daarmee om te gaan. Bijvoorbeeld als zo'n jongere altijd op zijn kamer aan het roken is terwijl dat niet mag uit veiligheid en omdat gewoon de huisregels zijn en daar wordt steeds niet geluisterd. Je hebt ook geen middelen om dat gedrag dan bij te sturen. Dan bijvoorbeeld manieren om het erover te hebben, gesprekken aangaan, gevaren ervan benoemen, dat soort dingen heb je allemaal geprobeerd voor dat gedrag. Je steekt daar veel energie in maar daar verandert niks. Ja, dan wordt het wel heel lastig. Omdat je verder weinig middelen hebt.

MT: dus er zijn geen sancties die jullie kunnen inzetten?

A: Nee, helemaal niet. We hebben ook geen beloningssysteem dat je positief gedrag beloont. Positief gedrag beloon ik wel mondeling maar niet met andere dingen. Dus in die zin hebben wij geen beloningssystemen of zoiets.

MT: Ehm, ja. In hoeverre is het hebben van motivatie om deel uit te maken van onze samenleving belangrijk?

A: Ja, ik vind zelf dat daar wel, ehm een kern zit, omdat, ehm, überhaupt verder .. Kijk als zo'n jongen zelf geen motivatie heeft dan is het al heel lastig om te groeien, als ze het nut er niet van inzien. Ja, ik denk dat dit echt een key is om verder te komen hier.

MT: Ja, als ik het zo beluister dan zeg je dus dat dit wel een van de belangrijkste zaken is, die motivatie? Ehm, hoe bevorderen jullie dan die motivatie? [36:23]

A: Ehm, ja..... ik probeer die op verschillende manieren te bevorderen. Kijk, als een jongere niet weet hoe het hier werkt en er zelf nog weinig interesse in heeft ehm, dat is ook omdat dingen nieuw zijn. Ja, het is ook een heel andere wereld. Ik heb daar altijd een stukje begrip voor in de eerste plaats en die uit ik ook naar aan de jongeren. En ik probeer gewoon momenten te creëren om ze te vertellen hoe het in Nederland is en te vertellen hoe het voor Nederlandse mensen is. Waar ik, ehm, zelf als 18-jarige tegen aanliep hé, en hoe veeleisend soms onze maatschappij kan zijn en als jij daar niet in meedraait; dat daar consequenties, gevolgen aan zijn. Om ze die, ehm, in ieder gevalweet van te laten hebben, en Ehm, ja, bij de een werkt dat om dat in te zien, of in ieder geval na te denken en dan hopelijk in te gaan zien: misschien moet ik toch een stapje bijzetten hé. Eens wat meer gaan kijken, misschien toch maar gewoon elke dag naar school gaan omdat dat belangrijk is voor straks, voor de toekomst.

MT: hmmm. Als je de gevolgen benoemt, wat benoem je dan bijvoorbeeld?

A: Ehm, nou bijvoorbeeld als zo'n jongen niet naar school wil gaan. Ehm, dan benoem ik: ja maar luister, als je straks 18 bent moet je de inburgeringscursus gaan doen want je moet Nederlands kunnen voor je verblijf hier. Dat is dus een vereiste. Ehm, ga je daar niet heen, dan krijg je in eerste instantie problemen met ehm, de gemeente. Die gaan jou korten op je uitkering. Dan heb je minder geld en dan heb je niet genoeg geld om van rond te komen en dan kan er dit gebeuren en dan kan je in het ergste geval uit je huis gezet worden. Op die manier probeer ik ze, in ieder geval te vertellen wat de ergste gevolgen daarvan zijn.

MT: hmm, ja, ja, oké

A: Ja

MT: Hmm, Heb je suggesties hoe je de motivatie van de AMV's zou kunnen vergroten?

A: Ja, hmm, ja, ehm, dat is een heel goede vraag en daar heb ik ook vaker, heel vaak over zitten nadenken. Ehm, ik denk niet dat daar één antwoord op te geven is maar misschien dat een goede suggestie zou kunnen zijn om eens te proberen Kijk we kunnen het wel altijd hebben over uitleggen, wat de gevolgen zijn maar ik denk dat er genoeg voorbeelden zijn in onze maatschappij waarbij mensen de gevolgen ook daadwerkelijk aan het ondervinden zijn. Denk aan mensen die dakloos zijn, mensen die afhankelijk zijn van de voedselbank door bepaalde omstandigheden, drugsverslaafden. Nou ja, ehm, als je in het criminele circuit terechtkomt. Waar kun je eindigen. Praktisch misschien ook dingen laten zien. Die meer kracht bij onze woorden zouden zetten. Dus niet dat je het alleen maar zegt maar dat ze ook zien dat het zo is.

MT: ja, en hoe zou je dat dan laten zien?

A: Ja, zullen we een keer samen naar een daklozenopvang gaan? Dan kun je eens praten met die meneer. Die misschien dezelfde fouten heeft gemaakt als die jij nu aan het maken bent. Ehm, die jij nu aan het maken bent, heeft hij misschien ook gedaan. Misschien heeft hij een goed advies voor jou, of zo. Ja, gewoon letterlijk naar de plekken toebrengen waar, ehm, ja misschien dat dat een tip is. Wat we zouden kunnen proberen in ieder geval.

MT: Ja, oké. Ehm, je hebt nu wel iets heel concreets benoemd, hé, door ze te laten zien wat er kan gebeuren, dat werkelijk laten zien. Dan kom ik bij het thema van het toekomstperspectief van de doelgroep. Als je kijkt naar de AMV's, hoeveel van deze jongens komen na hun 18é goed terecht? [32:38]

A: Ehm, lastig...goed terecht? Dat is natuurlijk ook best een breed begrip. Ehm, kijk, de ene zal misschien meer bereiken dan de ander..

MT: Ik moet het misschien even toelichten. Ik bedoel dat ze zich voldoende zelf kunnen redden zonder al te veel hulp van anderen. Ik bedoel, ehm, dat ze niet verzinken in de regelgeving en zo hier in Nederland maar er hun weg vinden..

A: Ik denk, na hun 18^e, dat er echt een heel groot deel nog steeds afhankelijk is van hulp en dat ook nog best wel lang zal blijven. Ja, ehm, dat denk ik niet alleen maar ook sommige groepen is het ook zichtbaar bij de jongeren, op hun 19^e, op hun 20^e, nog steeds naar de woongroep komen om dingen te vragen, als ze problemen hebben. Ehm, toch nog steeds op hun oude vertrouwde ehm, blijkbaar hun vertrouwde plek terugvallen. Ehm, ja, in die zin dus op meerdere manieren afhankelijk zijn. En ik denk ook dat bij vluchtelingenwerk, daar ook nog heel veel blijven terugkomen.

MT: Hmm, dat is een beetje een somber perspectief dat je hier schildert, als ik dat zo hoor.

A: Jaaa, ehm, nee, hmmm ja

MT: Op zich wel realistisch want ehm, ik heb ik diverse beleidsstukken vanuit de overheid, vanuit de rijksoverheid en ook vanuit de provincie en de gemeenten waarin ehm, heel duidelijk uitgesproken wordt dat men zich grote zorgen maakt over de integratie, van met name de Eritrese bevolkingsgroep, dus...

A: Ik ben het daar wel mee eens, dat ik daar ook wel zorgen over heb, ja.

MT: Dus, ehm, terwijl eigenlijk de bron van die integratie hier bij de kwg ligt, hier moet het gebeuren zodat ze straks, ehm, wat minder moeite hebben om hier een plekje te vinden. Zie je dat ook zo? [29:49]

A: Ja, in de meeste gevallen wel maar ehm, weet je, de een ontwikkelt zich sneller dan de ander. Ieder volgt zijn eigen proces, dus is iemand eraan toe om al die nieuwe dingen te leren terwijl de ander nog zo in de overlevingsstatus is dat ie er ook echt niet aan toe komt. Dus.

MT: Overlevingsstand? [29:22]

A: Ja, overlevingsmodus....

MT: Ja, interessant wat je nu zegt...

A: Ja, overlevingsmodus, lastig om dat nu zo 1, 2, 3, toe te lichten. Kijk, de jongeren hebben door hun vlucht hierheen zoveel meegemaakt dat, om die situaties, letterlijk te overleven. Ehm, en ook geestelijk in hun hoofd heeft dat heel veel schade opgeleverd. Dus, als ze dan hier zijn, dan heeft dat bij de een, die hebben dan een tijd langer ervoor nodig om uit die modus te komen. Ehm, van: Ja, ik ben nu hier en ehm, terug naar hunzelf te gaan, zeg maar. En daarin open staan voor nieuwe dingen te leren. Dus die blokkades weggaan. De een heeft daar langer voor nodig om daaruit te komen dan de ander. Ehm, en daarbij ontwikkelt de een zich, los van de problematiek, sneller dan de ander. Dat ze, ehm, de een op hun 18^e ehm, echt klaar voor de wereld en de ander is dat misschien pas op zijn 20^e. Ja, voor een deel ligt veel hier op de woongroep maar ik denk dat ook daarna, nog een groot deel van hulp afhankelijk is.

MT: Ja, ja, Je zegt, het heeft ook heel veel te maken met persoonlijke eigenschappen van de jongere. Ehm, jij hebt het daarnet gehad over die overlevingsmodus. Heb jij dan vaker gezien dat jongens getraumatiseerd zijn of waarvan je dacht dat ze getraumatiseerd zijn n.a.v. hun vlucht of wat ze hebben meegemaakt? [28:03]

A: Ja, kijk, je ziet vaak heel veel, ehm, verschillende uitingen daarvan. Dus, de een trekt zich terug, de ander gaat in de middelen, de ander doet alsof alles goed is maar van binnen, gaat hij bij wijze, kapot, om het even zo te zeggen.

MT: En dat zie je?

A: Ja, bij sommigen kan je dat wel zien, ja. Maar het is ten eerste niet aan ons om daar aan te komen maar wel om daar de hulp in te zetten die nodig is.

MT: Ja, dus verwijzen. [27:04]

A: Ja, verwijzen

MT: Ja, ehm en hoe kan de mentor bijvoorbeeld ervoor zorgen dat ehm, deze jongeren, vanuit overlevingsmodus zich hier weer ehm, op hun gemak gaan voelen, of stabiliseren of ja, ehm...

A: Wat het maakt, dat ze uit hun overlevingsmodus komen? Ja, ik denk dat daar een stukje veiligheid, geborgenheid komt kijken. Veiligheid, iets van, kijk hier heb je die dreiging niet, die ik eerder had, hier heb ik mensen die om mij geven ehm, laten merken dat ik belangrijk ben, dat ze om mij geven, dat ik ertoe doe, dat ik ook het verschil kan maken. Mij het gevoel geven dat er eigenlijk een wereld voor mij open ligt met allemaal nieuwe kansen die ik vroeger nooit gehad zou hebben. En die ik misschien wel, als ik hard genoeg werk, die kan bereiken.

MT: Ja, ja, ehm, dan kom ik bij het voorlaatste thema: de relatie met de doelgroep. Hoe bouw jij een relatie op met de jongens? [25:27]

A: Ja, heb ik al een klein beetje verteld, hé.. Ja, ehm, hoe ik de relatie opbouw. Ja, dat heb ik eigenlijk al verteld.

MT: Ja, dat klopt. Ja, dan schrap ik die vraag voor het volgende interview. Dan kom ik bij de volgende vraag. Zijn er situaties waarin je je niet prettig voelt of soms zelfs tegen grenzen aanloopt? [25:02]

A: Ehm, ja, die zijn er wel. Ehm, het is niet zo dat ik mij onveilig voel in sommige situaties, het zit hem meer in bepaald gedrag dat dan niet acceptabel is, ehm, moet ik misschien verder specifiekere toelichten hé?

MT: Ja, als dat kan...

A: Nou, bijvoorbeeld de jongere die de huisregels niet naleeft. Die komt altijd te laat thuis waardoor je, of helemaal niet. Elke avond laat thuiskomt of ehm, en dan midden in de nacht thuiskomt bijvoorbeeld, of een jongere die altijd op zijn kamer zit te blowen. Waarbij je hem aanspreekt op gedrag wat niet acceptabel is en waarbij je aangeeft welk gedrag wel acceptabel is, wat wel van hem verwacht wordt, maar waar je gewoon geen stap in verder komt. De volgende dag, en de volgende week en de volgende maand, is dat gedrag er nog steeds. Ehm, en ik heb dan heel vaak het gevoel alsof ik, ehm, (lacht), eigenlijk voor piet snot dan daar sta omdat de jongere...Ja, ik heb dan ook het gevoel dat de jongeren weten, ja ehm, ik kan t gewoon doen want er gebeurt toch niks... En dat maakt t voor mij heel onprettig, omdat ik niks heb, ze hebben ook gelijk, ik kan alleen benoemen dat het niet mag... en dan maar hopen dat het gedrag verbetert. Eh, dus dat maakt dat het voor mij hee onprettig voelt. Ehm, waar ik tegen mijn grenzen aanloop. Als ze dan ook nog boos gaan worden omdat ik zeg over gedrag wat niet mag en daarover agressief gaan worden, ja dan ligt daar wel bijna de grens dat ik denk ehm, hier zou het anders in moeten zijn. En dan vind ik dat lastig om daar mee om te gaan.

MT: Ja, ja, oké. Hmm, wat zijn voor jou de mooiste momenten in het werk met de AMV's? [22:25]

A: Mooiste momenten zijn eigenlijk, ehm, wanneer ze iets nieuws hebben geleerd. Al is er maar een heel klein stapje vooruitgang, ja, daar doe je het voor. En wanneer je even een gezellig momentje met de jongere hebt waar je gewoon leuk over iets kan hebben, maakt eigenlijk niet eens uit wat, maar je ziet dat de jongens blij zijn, lekker in hun vel zitten terwijl het eerder misschien wat moeilijk ging. Of als ze iets met jou komen delen, ehm, ja, maar vooral die allerkleinste stapjes die zie ik en die waardeer ik. En dan denk ik, kijk daar heb ik al mijn energie ingestoken ...ja,

MT: Ja, ik zie je ook helemaal lachen bij deze vraag en het antwoord bij deze vraag, eh, het maakt je blij

A: Ja, ja, (lacht), klopt.

MT: Hmm, hoe zou jij de wederzijdse met de jongere beschrijven? [21:36]

A: Ik zou wel zeggen dat ik op zich wel een goede band met de meeste jongens heb. Met de een is dat wat meer dan met de ander. Bij sommige kom je gewoon wat lastiger binnen, zeg maar. Maar het is dan meer de diepgang die je dan mist. Het is niet zo dat je in de gewone sociale omgang dat het daar al stukloopt, zeg maar. Meer, het is meer, als je dan dieper wilt gaan, dan loop je stuk, zeg maar.

MT: Ja, ja.

A: Dus, maar ik denk dat ik wel kan zeggen dat de jongens mij hopelijk een leuke mentor vinden. Ja, een fijne mentor, ja, ja.

MT: Ja, dat denk ik ook wel (lacht)

A: Ja, ik denk dat ik dat wel kan zeggen, ja.

MT: Ja, maar, ehm, als je er zo over nadenkt, hoe denk je dat, ehm, waardoor het komt dat ze jou een fijne mentor vinden?

A: Nou, ik denk dat ze mij een fijne mentor vinden omdat ik eerlijk en recht door zee ben, veel uitleg, zorgzaam ben, het gezellig met ze kan hebben maar ook serieus en streng als het nodig is. Nee is bij mij nee maar in bijzondere gevallen maak ik een uitzondering. Ehm, ja, wat vaak mee werkt merk ik, is ehm, dat ik hun cultuur goed ken en zij daardoor het gevoel hebben dat ik hen beter ken of beter snap waar ze vandaan komen. Ik heb van een aantal collega's te horen gekregen dat ik hierdoor minder hard mijn best hoeft te doen om bij ze binnen te komen en ehm, in eerste instantie om een relatie op te bouwen. Ja, en ik merk zelf dat het inderdaad ehm, in sommige situaties helpt en mij laagdrempelig maakt.

MT: In hoeverre stellen AMV's specifieke eisen in de begeleiding? [20:36]

A: Hmm, de eisen die ze stellen....ehm, je bedoelt de eisen die ze soms bij ons vragen?

MT: Ehm, nee, ik bedoel eigenlijk, nee als je kijkt naar bijvoorbeeld naar een andere doelgroep kijkt waar men mee werkt, wat is dan bij deze groep heel typerend. Waar hebben zij specifiek behoefte aan wanneer je ze bijvoorbeeld zou gaan vergelijken met bijvoorbeeld kinderen met autisme of hechtingsstoornis? Dat bedoel ik eigenlijk meer. Wat hebben zij....ehm.... [20:59]

A: voor specifiek nodig.

MT: ja

A: Ja, hm, ja, oké, kijk, omdat nog zoveel voor hen nieuw is, is er een heel groot deel, ehm, kennis vergaren over hoe het hier werkt, en er komen ook praktische zaken bij bijvoorbeeld, als je naar een afspraak gaat, dan geef je die persoon een hand. Nou is dat hand geven nog niet zo onbekend maar dat je de mensen dan

aankijkt, dat is wel iets nieuws. Dat zijn van die kleine dingen die eigenlijk wel heel belangrijk zijn maar die nieuw zijn en dus dat is een stukje kennis en praktische vaardigheid. Ehm, ja ik denk dat er op dat gebied, ehm, veel specifieke dingen liggen. Omdat veel dingen cultuurgebonden zijn, ehm, ja.

MT: Cultuurgebonden?

A: Ja, dat handgebruik wat ik daarnet vertelde, dat is heel cultuurgebonden. Ja, en zo zijn er nog meer van dat soort voorbeelden die gewoon heel nieuw zijn. Ja, ehm, ja ik vind ook dat je met deze jongens moet opletten, ehm, en dat is ook cultuurgebonden, maar ik denk dat het wel belangrijk is om te benoemen. Kijk wij zijn heel erg gewend om mensen naar hun gevoel te vragen. “Wat vind je daarvan?” “En hoe ervaar je dat?”, “Hoe zie jij jezelf over 10 jaar?”, Wat zijn nou jouw ambities?”, ja, hobby’s. Dat zijn voor de meeste jongens, allemaal heel vreemde en nieuwe vragen en manieren van denken die zij zoooo niet gewend zijn, ehm, dus daar moet je in de begeleiding ook heel erg rekening mee houden. Dat als ik vraag: “Wat vind je nou, of wat zijn 3 goede eigenschappen van jou”, geloof maar dat de jongere daarop stukloopt. Dat ie daar geen antwoord op weet te benoemen. Dus, ja dat zijn wel andere specifieke eisen waar je rekening mee moet houden, vooral bij deze jongens.

MT: Ja, oké, met name ook bijvoorbeeld bij het benoemen van doelen en dergelijke? [17:33]

A: Ja,

MT: Ja, en het feit dat ze vluchteling zijn, dat ze alleen zijn? [17:24]

A: Ja, absoluut. Dat is zeker iets, heel lastig ding voor hun waar je rekening mee moet houden. Ja, iets dat ook echt aandacht vraagt. Ja,

MT: anders dan bij jongeren die....

A: Ja, andere jongeren die gewoon zijn ouders thuis heeft zitten. Ja, absoluut.

MT: Ja, ehm oké, dan. Ehm. AMV's hebben ondersteuning nodig bij de gezinshereniging, bij....ze hebben psychosociale behoeften waar ze steun in nodig hebben. Ehm, maar ook bijvoorbeeld bij de integratie en ehm, bij het behoud van hun culturele identiteit. Hoe wordt daar bij de inrichting van de woongroep/woonplek rekening mee gehouden? Omdat dat natuurlijk ook veiligheid biedt hé, ehm, dat geeft ook een gevoel van veiligheid. [16:21]

A: Ja, zeker, ja, kijk de gezinshereniging en de psychosociale behoeften, ik denk dat we daar wel redelijk veel oog voor hebben. Ehm, en daarop inspelen waar ze op dat moment behoefte in ligt. Maar als ik zo het stukje interculturele identiteit lees, wat doen wij daar eigenlijk mee? Dat is even een vraagteken dat ik mijzelf stel (lacht). Stille. Ja, misschien, ja misschien, ik weet het niet, dat we wel veel hameren op hoe het in Nederland moet en wat ze moeten doen en dat daar niet daar dan niet altijd evenveel ruimte is voor hun culturele identiteit. Hmmm, dat zet mij nu zelf eventjes aan het denken...Ik ben zelf wel heel bekend met hun cultuur dus ik geef daar altijd wel veel ruimte aan: als je naar de kerk wilt gaan, ga je naar de kerk, wil je vasten, dan ga je vasten, weet ik niet hoe goed hoe, wil, ja wil je je eigen eten eten. Voor mij hoeft je niet persé die hollandse pot te eten. Maar ja, misschien dat daar nog wel een stukje, in zijn algeheel misschien wat meer eh, aandacht aan besteed zou kunnen worden.

MT: Ja, oké

A: Ja, vraag ik mij zelf nu een beetje af

MT: Ja, oké. Ja, eigenlijk heb je daarmee de volgende vraag ook al beantwoord. Namelijk op welke wijze wordt invulling gegeven aan culturele en religieuze behoeften van AMV's want je hebt zelf al aangegeven bij de vorige vraag dat ze hun eigen potje kunnen eten, ze kunnen naar de moskee of kerk, ze mogen vasten, daar wordt rekening mee gehouden. Als ze bij wijze van spreken om 00.00 uur nog naar de moskee willen e.d. Die vraag heb je in feite beantwoord. [14:08]

A: Ja, ja, eh,

MT: Wil je daar nog iets aan toevoegen?

A: Ja, ik wil daar nog iets aan toevoegen. Want ik heb welles, ik heb ehm, een document gelezen over de Eritrese doelgroep en daarin de Eritrese religie en gebruiken, bijvoorbeeld dat als je geestelijk niet lekker in je vel zit of daar problemen zijn, ehm, dat je dan, voor hun dan vaak de stempel komt, ben ik gek? En dat ze daarin hun eigen manier in hebben of dan hulp zoeken bij iemand in de kerk of zoiets bijvoorbeeld. Ik denk dat wij daar nooit...ehm, wij zouden ze die ruimte wel geven als ze daar zelf om zouden vragen maar dat is niet iets wat zij zelf zouden adviseren of zo, of ga eens, of heb je niet iemand die...ja...

MT: of het initiatief nemen?

A: ja, en misschien zou daar bij sommige jongeren daar een grote behoefte in liggen ehm, om daar meer, ehm, ze daar soms een zetje in te geven of zo.

MT: Ehem, ja,

A: Ik weet niet of die behoefte er is maar ik kan me voorstellen dat die behoefte er voor sommige jongens is, ehm, in ieder geval, zouden moeten ehm, opnemen, ehm eraan denken dat dit een optie kan zijn voor deze jongeren.

MT: Hmm, ja dan zou je ook moeten weten bij wie je terecht kunt hé?

A: Ja, ja,

MT: Of kennen zij misschien zelf die adressen wel.

A: Ja en nee, ja, ik zou zeggen van wel, maar als dat niet zo zou zijn, dan zou je daar ook nog wel achter kunnen komen. Maar ik bedoel meer te zeggen dat het misschien voor ons ehm, ook een optie zou moeten zijn, want het belang van de jongere ligt voorop. Dat is misschien niet iets wat wij zelf zouden moeten doen of daar heel veel kennis van hebben. Maar als dit de jongere helpt dat zouden we het in ieder geval moeten overwegen, zou dit misschien een optie zijn. En ik denk dat dit heel vaak niet gebeurt.

MT: ja, ehm, welke vaardigheden en eigenschappen moet een mentor hebben om in dit werkveld goed te kunnen functioneren? [11:35]

A: Is lastig om te zeggen. Kijk, die affiniteit heeft met passie te maken hé. En je ziet iets in die jongeren, je ziet misschien ehm, kijk je ziet de positieve en negatieve dingen en daar ga ik iets mee doen. En bepaald gedrag spreekt je aan of niet. Lastig om te zeggen wat een persoon zou moeten hebben om met deze jongens te kunnen werken. Ik denk dat je wel al in de eerste plaats veel geduld moet hebben, heel veel begrip, om buiten je eigen kaders te kunnen kijken hé, om je in te leven in de jongere: "goh, hoe ziet, waar komt deze jongere nu letterlijk vandaan". Hm, meer door zijn ogen te gaan kijken, dat heel erg.

MT: In feite benoem je eigenlijk zaken die ik ook terug zie in die interculturele visie.

A: Ja, oké. Ja, nou, dat is dan mooi, dat dat overeen komt (lacht). Ja, dan zijn wel, als je alleen maar op het, nee laten we het daar maar op houden.

MT: Ja, je wou nog wat zeggen? Op het....?

A: Ja, als je focust op wat wij misschien gewend zijn, dan kun je hen nooit begrijpen. Omdat ze gewoon uit een heel andere wereld komen. Maar daarbij zijn ze nog zo jong; alle aanpassingen, hé, om je eigen weg te vinden, die ligt er, die ligt nog helemaal open. Het is niet dat ze al 50 zijn en zo vastgeroest zitten in hun eigen cultuur en gebruiken. Maar ehm, dus je moet wel de wil hebben om te kijken wat hen maakt wie ze zijn om wat dichterbij hun te komen, zeg maar. Want anders word je eerste contact misschien, is het contact al meteen, haak je af omdat ze voor jouw gevoel zijn ze dan onbeleefd, omdat ze je niet aankijken om maar een klein voorbeeldje te noemen. En dan denk je, "ja, ja wat is dit asociaal gedrag, als je mij nog niet eens aankijkt of dank je wel zegt als ik je iets aan jou geef". Ja, dan stopt het hier voor mij maar daar zit veel meer achter. Het is niet dat ze onbeleefd zijn maar omdat ze anders opgegroeid zijn.

MT: Dus, ja, duidelijk. Ja, ehm, kijkend vanuit jouw subjectieve waarneming van de AMV's, dus als je zo dagelijks bezig bent met de AMV's, heb je dan de indruk dat de jongens tevreden zijn met hun woonplek en de huisregels hier? [9:10]

A: (lacht). Mijn eerste antwoord zou zijn: neeeee, ehm, het is eigenlijk een nee en een ja. Ik denk dat als je deze vraag aan de jongere zou stellen, ben je tevreden over hier, dan zouden ze eigenlijk nee willen zeggen omdat het in de meeste gevallen niet voldoet aan hun verwachtingen die ze hadden. Ehm, verwachtingen zoals vrijheid, alles is mogelijk, en hier heb je ook gewoon regels waar je je aan moet houden en dan heb je een mentor die zegt: jij moet vanavond op tijd thuis zijn. Dat willen ze eigenlijk helemaal niet. Hmm, maar bijna iedereen die hier weg is, zegt: Oh, het was eigenlijk toch wel fijn daar. Dan zijn ze eigenlijk toch wel blij wat de KWG ze gegeven heeft. Hmm, dus ja, tevreden? Ja, als je kijkt naar wat ze verwacht hadden dan voldoet het daar helemaal niet aan. Dan, ehm, het contact met de mentoren dan, hopelijk dan ehm, de warmte die ze gekregen hebben, dat dat hen wel tevreden maakt.

MT: ja, ehm en dan lopen ze wel nog een beetje tegen de huisregels aan? Of soms ook weer niet. [7:40]

A: Ja, sommige wel, sommige niet.

MT: Ja, dat geldt eigenlijk voor iedereen. Ehm, als jij kijkt naar het beleid van Xonar en Nidos, ehm, in hoeverre vind jij dan dat ze rekening houden met de behoeften van de AMV's? [7:28]

A: Hmm, lastig. Mag ik daar misschien dadelijk op terugkomen?

MT: Ja, dat kan, ehm, kijk het gaat erom dat zowel xonar als nidos, ik licht het maar even toe, misschien dat het dan wat duidelijker wordt voor jou. Ehm, Beiden hebben de doelstelling; met 18 is het hier, ehm, de jeugdhulp klaar, dan moeten jullie in zoverre zelfstandigheid hebben dat jullie je kunnen redden in onze samenleving. En daar is in feite de begeleiding ook op gericht.

A: Ja, dat is wat de overheid van hen vraagt.

MT: En dat is wat de overheid van hen vraagt, ja dat klopt. En, eh, je ziet dat ook wel terug in ...hmm, ja waar zie je dat ook eigenlijk in terug (lacht)?

A: Ja, nou ja, ik heb al een heleboel dingen genoemd die... ehm, die verwachting, hé, dat ze dan klaar moeten zijn, dat ze dan lang niet klaar zijn.

MT: Die zijn niet realistisch?

A: Nee, die zijn niet realistisch, nee. In dat opzicht vind ik dat niet realistisch. En, dan vind ik ook, als je het hebt over het beleid van Nidos om ehm, geen consequenties op te leggen aan bepaald gedrag, draagt ook niet bij aan de ontwikkeling van de jongeren omdat als er ongewenst gedrag is, en je bent buiten de woongroep, los van XONAR, los van Nidos, eh, en je doet iets wat niet mag, dan kun je daar problemen mee krijgen. Als dat op een bepaald level is, dan kom je in contact met de politie en al die dingen. Ehm, dus als ze in de eerste basis al, ehm, hier al heel veel gedrag door de vingers wordt gezien. Dan heb je er en geen grip op en je hebt geen andere middelen, dan ehm, dan wordt het voor de jongeren alleen maar lastiger om dan straks wél, ja, te weten: "Oh, als ik dit doe, dan....dan kan er dit en dit gebeuren". Dus in dat opzicht zit voor mijn gevoel is daar een groot tekort bij Nidos.

MT: ja.....eh, oké. Ehm, en van XONAR? [04:56]

A: Ja, xonar is in die zin,.... kan daar misschien wel iets in willen maar is afhankelijk van Nidos, die zitten in een afhankelijke positie, denk ik dan. Misschien dat ze, eh, dat ze ons misschien, kijk er zijn altijd, als je geen consequenties kan opleggen, zijn er misschien wel andere manieren, in ieder geval een teamcoach of teamleider, ons meer middelen, handreikingen zou geven, hoe ga je om met wat je hebt. Of hoe probeer je het toch om te buigen. Dus iets meer, ehm, kijken naar oké, wat doe je dan met wat je hebt. Dat is wat er meer aan ons gegeven kan worden, meer trainingen, meer dat soort dingen.

MT: Ja, dat brengt mij eigenlijk bij de volgende vraag: wat heb jij nodig, of ehm, wat is voor jou helpend om deze jongeren te kunnen begeleiden? [03:56]

A: Ehm, helpend is stabiliteit in het team, voor mijzelf en de jongeren, zodat je die veiligheid en geborgenheid ook kunt waarborgen. Ehm, ja ik zou het heel fijn vinden als dat stukje beleid van Nidos aangepast zou worden, of in ieder geval ander vorm zodat we iets meer middelen hebben om bepaald gedrag bij te sturen. Ehm, en ja en dan zou ik meer gecoacht en getraind willen worden, specifiek op deze doelgroep.

MT: Specifiek op deze doelgroep...[03:00]

A: Ja, daarmee rekening houdend, bijvoorbeeld die interculturele vaardigheden. Daar mag meer aandacht aan gegeven worden.

MT: Hm, ja, is er nog iets wat je wilt aanvullen? Nee? Oké.. Ehm, in feite komt deze vraag ook weer terug, volgens mij heb je deze ook al gedeeltelijk beantwoord: waar wordt je blij van in je werk met AMV's? [02:52]

A: ja, dat zijn die kleine dingetjes.....

MT: Eigenlijk heb je vervolgens, ehm, de volgende vraag, zie ik nu, heb je in feite ook al beantwoord namelijk in hoeverre word jij beperkt in je handelen door richtlijnen en procedures van XONAR en Nidos? Wil je daar nog iets aan toevoegen? [01:57]

A: Ehm, ja, ik kan er wel aan toevoegen ehm, het stukje dat ik mis in eh, als er ongewenst gedrag is en je geen middelen hebt om in te zetten behalve positief insteken en het gesprek aangaan. Als je die dingen hebt geprobeerd en je komt niet verder, dan sta je eigenlijk dingen te zeggen die totaal geen boodschap meer hebben. En ik vind dan ook dat onze ehm, onze relatie, onze relatie met de jongeren, dat heeft daar invloed op, hoe zij ons zien en ik vind dat geen positieve invloed, ehm, omdat ik dan soms het gevoel heb, ze kunnen alles maken. En ik vind niet dat je alles kunt maken. Maar ik heb niet de middelen om dat aan jou te leren op dit moment. En ik ben van mening dat kinderen, ongeacht welke leeftijd, we zijn ze hier aan het opvoeden, aan het begeleiden aan het proberen dat ze zich straks kunnen redden, en die begrenzing is daar zo belangrijk in. Die vind ik heel belangrijk, en ik kan dat niet altijd uitdragen. Dat is voor beide kanten, vind ik dat niet goed.

MT: Niet goed, niet goed, nee.

A: Nee, dus daarin voel ik mij beperkt in mijn handelen van wat ik eigenlijk zou willen. Ik ben ervan overtuigd dat dat zou bijdragen, want dat is ook wat ze gewend zijn, ze komen uit een cultuur waar wel duidelijk die grenzen worden getrokken en hier is ineens alles vrij. Nou ja, en die vrijheid wordt ook genomen maar er wordt niet meer voldoende begrensd. Dus dat beperkt mij in mijn handelen. Dat zou beter mogen.

Voel jij je gesteund in het werk dat je doet?

A: Soms wel en soms niet. Er zijn situaties geweest waarbij het management niet voldoende achter de mentoren stond waardoor ik mij minder gesteund en vertrouwd heb gevoeld. Er zijn ook situaties geweest waarbij op ons aandringen wel passende acties zijn ondernomen. Ik bedoel dat ik me in momenten niet hege gesteund en minder vertrouwen had doordat coaches en manager niet achter het handelen van de mentoren bleef maar voor derden partijen koos of teveel aan de kant van de jongere zat. Bijvoorbeeld bij incidenten. In situaties waarbij ik voelde dat men naar mij luisterde en tijd voor me namen en vervolgens de actie zetten die die het team nodig had, dan voelde ik me meer gesteund.

Als jij iets zou kunnen veranderen op kwg, wat zou jij dan veranderen?

A: Wat ik zou veranderen is de aanpak van bepaald gedrag van de jongeren door consequenties/maatregelen in te voeren. Ook zou ik meer van de jongeren willen vragen in en rondom het huis bijvoorbeeld huishoudelijke taken om zo hun verantwoordelijkheidsgevoel op te bouwen. Er mag ook actiever aan de slag gegaan worden met leerdoelen en de groei van de jongeren. MT: Ja, kun je vertellen wat je dan met actiever bedoelt? N: Ja, eh, ik bedoel meer dat ik het idee krijg dat de doelen te lang blijven liggen en niet snel geëvalueerd worden. En daarmee misschien bijgesteld kunnen worden. Er staan leerdoelen bij die er al 4 maanden staan en de jongere nog steeds niet beheerst. Wat op zich helemaal niet verkeerd of fout is want het laat zien dat die stap nog veel te ver vooruit ligt. Maar daar zou gekeken moeten worden naar een actiever doel of subdoel zodat het bijdraagt aan hulpverlening en de jongeren begeleiden tot groei.

MT: Oké, nou, dan is dit het einde van het interview. Ik wil je heel hartelijk bedanken Nicole. [00:19]

A: Graag gedaan

MT: Ik zal je uiteraard het uitgewerkte interview toesturen, inclusief alle ah's ehm's, en oh's (lacht). Maar ik zou zeggen, hartelijk bedankt. En dan sluit ik het nu af.

BIJLAGE 6: CODERING INTERVIEWS MENTOREN KWG'S HEERLEN EN MAASTRICHT

	Open Codering	Axiale codering	Selectieve codering
Topic 1: Omschrijving van de doelgroep			
Wat is kenmerkend voor deze doelgroep? A: Hoe ik de jongeren zelf zou omschrijven zijn, ehm, ik vind ze heel interessant, leuk, vrolijk. Van de andere kant is het heel moeilijk om ze te bereiken om eh, met sommige ook heel lastig om een band met ze op te bouwen. Ehm, maar als je op een gegeven moment het vertrouwen van ze hebt, kunnen winnen dan staan ze heel erg voor je open en dan eh, kun je meer bereiken. En dan kun je het ook heel leuk hebben met elkaar. Ja, dat vind ik wel typisch voor deze jongens.	Leuk, Interessant Moeilijk te bereiken Moeilijk een band mee te krijgen 1x Vertrouwensband dan open Weinig toekomstperspectief 1 Gezinshereniging Gezinshereniging	Cultuurverschillen Relatie Zorgen begeleiding Stressor	Kenmerken doelgroep Integratie Begeleiding
B: Ja, wat ik vind, en dan praat ik over 80% van de doelgroep eritrese minderjarigen die hier komen, is dat ze weinig toekomstperspectief hebben en dat vind ik eh, vrij kenmerkend voor ze. Het lijkt alsof ze hier komen, en ehm, gezinshereniging het enige doel is wat ze hebben en voor de rest niet of nauwelijks bezig zijn met te bedenken wat ze hier aan leven willen opbouwen. Wat wel logisch is, vanuit de achtergrond. Maar dat vind ik wel kenmerkend.	Trauma1 Cultuur Afstand hulp 1 Voodoo Achterdochtig 1 alles, behalve met hun toekomst bezig zijn Veel meegemaakt 1x Dictatoriaal regime Veel meegemaakt Veel vragen aan mentoren	Stressoren Cultuur Motivering Motivering Trauma's	Integratie Kenmerken doelgroep Integratie Integratie Kenmerken doelgroep
C: Eh, Wat ik als groot verschil ervaren heb, met alle ervaringen voorheen in de hulpverlening, is zeg maar, natuurlijk in eerste instantie de enorme traumatiek. Het zijn toch allemaal minderjarige jongeren met heel veel trauma's. Eh, eh, de taalbarrière, dus communicatie met de jongeren en dat dat via een	enorme traumatiek 2 Afstand hulp 2 Drugs/drankgebruik	Trauma 2	

hele andere weg loopt dan in hun, ja, Nederlandse hulpverlening, situaties zeg maar. En ja, de achtergrond, de cultuur. Je ziet ook een afstand tussen hulpverlening en zeker deze jongeren die het soms nog vanuit de voodoo gedachte geholpen denken ik worden. MT: Mmmm, En je zegt traumatisering, waaraan merk je dat? C: Ja, met name wantrouwen. Met name als je Eritrese jongeren pakt, die eigenlijk al vanuit thuis al gekweekt wantrouwen hebben vanuit hun eigen leefsituatie zeg maar, van onveiligheid, eh waar ze vandaan komen. Dan zie je heel sterk de ontwikkeling van, ja, ieder voor zich en erg achterdochtig. En dat zie je hier ook bij de hulpverlening. Zeker in het begin van, "wat moet ie van mij"? En heel erg gericht op wat zijzelf willen, zeg maar.	Teruggetrokken gedrag Agressief Spijbelen 1x Wantrouwen 2 minder snel naar de mentor komen om hulp te vragen Taal 1x	Anders Communiceren	Begeleiding
D: Ja, eh, Ja ik zie ze vooral als pubers. Voor mij zijn het niet meteen vluchtelingen. Ik heb dat wel in m'n achterhoofd natuurlijk. Deze jongens hebben al een heel verhaal erop zitten natuurlijk. Kenmerkend ja, eh, ik vind dit een hele leuke doelgroep om mee te werken. Het is natuurlijk werken met een taalbarrière maar verder ja, met pubers, eh, ja zo zie ik ze echt. MT: En die rugzak? D: Ja, wat ze allemaal hebben meegemaakt in hun reis hiernaartoe. Wat ze in hun eigen land hebben meegemaakt. Ja, daar kunnen zich veel mensen hier helemaal niks bij voorstellen. Gelukkig ook maar. MT: en dat merk je in je begeleiding? D: Nou ja, je krijgt er wel vaker natuurlijk verhalen van jongens over hun vluchtverhaal, wat ze hebben meegemaakt. En daar kunnen ze zich heel erg mee zitten. Ik heb ook weleens een jongere gehad, mijn eerste mentorkind was dat, die had suïcidepogingen gedaan. En toen ik hier kwam dacht hij daar ook nog wel eens over na, nou ja dat is natuurlijk belangrijk om daar de juiste begeleiding op te zetten. En om die heel ja goed in de gaten te houden, Kijken waar je echt kunt helpen en wat je echt kunt doen.	pubers leuke doelgroep om mee te werken 2x vluchtverhaal 2x werken met een taalbarriere 2x Vluchtervaringen 3 Suïcidepogingen belangrijk om daar de juiste begeleiding op te zetten	Taken begeleiding Competenties begeleiding	Kenmerk en doelgroep Begeleiding
E: Ja, ik zou zeggen de cultuur die anders is. Dat is ehm, voor mij het grootste kenmerk.			
F: Cultuurverschil en eh, dat ze een andere taal spreken. Dat zijn 2 dingen die bepalend zijn voor de omgang met deze doelgroep			
JB: Dat het jongens zijn, jongens en meisjes natuurlijk, die vanuit een hele andere cultuur dan Nederland komen. En ook, ja, ik denk dat hun verwachtingen niet zozeer, ja eh, nee, hoe moet ik dat zeggen. Dat het moeilijk is om de verwachtingen en hun toekomst op één lijn te kunnen krijgen. MT: Hoor ik jou dan nu zeggen dat hun toekomst, dat hun verwachtingen hier groot, te groot zijn. JB: Ja, ze komen naar het rijke westen en kunnen het hier maken maar weten niet zo goed wat ze daarvoor nodig hebben, denk ik.	Andere cultuur Onrealistische toekomstverwachtingen 1x Zorgen zelfredzaamheid bij 18, 2x		Kenmerk en doelgroep
Kun je uit eigen ervaring een voorbeeld geven van een kansrijke jongere? En van een jongere waar je je zorgen over maakt?			
A: Ja, eh, een kansrijke jongen bij de AMV, daar zie ik er wel meerdere en als ik ze zou omschrijven, ehm dan zou ik ze omschrijven als ehm, openstaan. Heh, Ze hebben net als andere jongens, hebben ze veel meegemaakt maar toch eh, proberen ze nieuwe dingen uit, komen ze dingen aan de mentor vragen en eh, staan ze open om nieuwe dingen te leren. Waardoor ze, eh, stappen kunnen maken en zelf ook kleine stapjes willen zetten in die richting. Dus daar speelt motivatie een grote rol in. Ehm, dat zijn dus vaak jongens die zelf al vooruit willen. Die zoiets hebben van: ik wil die taal leren, ik wil weten hoe Nederland werkt en ik wil weten Nederlandse mensen kennen en eh, ik wil weten hoe het hier werkt. De jongens waar je je zorgen om maakt zijn jongens die zijn meer het tegenovergesteld daarvan. En die hebben zoiets van een meer ongeïnteresseerde houding. Ze doen eigenlijk weinig dingen om zichzelf te ontwikkelen of om hulp van ons te krijgen om zich te ontwikkelen, om dingen te	Traumatische ervaringen 3 Nieuwe dingen uitproberen Nieuwsgierig naar Nederland Nederlandse mensen willen leren kennen Taal willen leren Intelligentie (Werken aan)zelfredzaamheid Terugtrekken Schoolverzuim 2x	Toekomstperspectief Protectieve factoren	Integratie

leren, om eh, de taal te leren, om er het beste van te maken gezien de omstandigheden en die grijpen dan vaker naar bijvoorbeeld verdovende middelen of vertonen ander bepaald gedrag. MT: Ja, welk gedrag bijvoorbeeld? A: Ehm, sommigen gaan soms heel erg teruggetrokken en zich eh, meer, eh meer van ons weg staan zeg maar. En eh, ja, anderen kunnen ook gewoon agressief zijn. MT: Ja, en bijvoorbeeld ook spijbelen? A: Ja, ook spijbelen, ja	Motivatie 1x	Protectieve factor	
B: Ik denk over het algemeen genomen, eh, dat het zo is dat de jongeren weinig kans maken, ehm, omdat ze te korte tijd hebben om zich aan de maatschappij aan te passen. En daardoor eigenlijk voor de leeuwen worden gegooid. Dat is gewoon een algemene opmerking en ehm, als jij een Nederlandse jongen die 18 jaar wordt die onder de vleugels van mamma heeft geleefd op kamers laat gaan, maak je je ook nog altijd zorgen. En hier is het eh, je komt met 17,5 jaar binnen, je hebt niet eens de kans gehad om kamertraining te hebben en vervolgens word je 18 en dan moet je alles weten en kunnen en mag je op een kamer gaan wonen en dan kom je in een heel groot gat. Waar ik me dan zorgen over maak want dan komen traumatische ervaringen, eh, wel omhoog omdat je dan alleen bent en niet meer onder andere Eritreeërs. Hmm, dat zie je daar ook mis gaan. MT: Maar als je het hebt over eh, een jongere die wel kansrijk is, wat zie je dan bij deze jongeren? B: Ik denk, ik bedoel wat is kansrijk? Ik moet serieus zeggen, kijk, ik ken een jongere dat was het grootste probleemkind wat we tot nu toe hebben gehad in gedragsniveau en op het moment dat we hem hebben losgelaten, dat ie gewoon een vrij hoge intelligentie had, blijkt hij nu binnen een jaar al, met 16 te kunnen instromen op MBO2 niveau en dan denk je voor onze maatstaven betekent dat hij een kans heeft om te gaan participeren in de maatschappij. MT: Ja, dan praat je ook over het onderwijsniveau en willen leren, eh, B: Ja, maar dat betekent niet dat hij sociaal-emotioneel gezien een goede manier van opvang is. Daar blijven mij, ongeacht kansen in de maatschappij, ontwikkelingsniveau qua school, werk etc., dan toch zorgen over maken.	Voor de leeuwen gegooid met 18 Te korte tijd om zich aan Ned aan te passen Te korte begeleidingstijd Zorgen om zelfredzaamheid 3x	Protectieve factoren Risicofactoren Zorgen zelfredzaamheid	Integratie
C: Als je kijkt bijvoorbeeld binnen de Eritrese bevolkingsgroep, het verschil tussen de jongeren die bijvoorbeeld uit Asmara komen, dus uit de hoofdstad. Of de jongeren die echt nog van het platteland komen, de analfabeten over het algemeen. Of eigenlijk allemaal wel, die zijn niet naar school gegaan. Die zie je hier...Soms zit er een jongen tussen die heel moeizaam kan starten in het onderwijs. Je ziet ook dat het onderwijs hier daar nog niet echt op ingericht is. Ze komen vrij snel in de problemen met de leerplichtambtenaar. Verzuim, noem maar op. Terwijl wij ook vaak stimuleren van, laat de jongen langzaam meegroeien. Nou, laat hem ook eens een dagje overslaan, zodat ze...Ja, eigenlijk de cultuur hier is daar niet op ingesteld, hé, de Nederlandse wetgeving zeg maar. Dus de jongens zitten gewoon dus eigenlijk al vrij snel bij de leerplichtambtenaar en weten ook niet wat hun overkomt. Bij de tweede keer wordt hun een sanctie opgelegd. Ze snappen helemaal niet waarom. Dus met name die jongeren, die de kansen niet krijgen om in te groeien...En dat zijn met name die van het platteland, zie ik eerder verzuipen hier, dan de jongeren die uit Asmara komen of van een grote stad komen en al wat onderwijs gewend zijn zeg maar. Dat vind ik zelf een groot verschil. En ja, ook de jongeren die wat zelfstandiger zijn. Je ziet binnen die Eritrese groep zeg maar, die gemeenschap, zie je hele zelfstandige jongens die eigenlijk, zeg maar eieren voor hun geld kiezen. En je ziet jongeren die nog erg samen klitten. En erg aan elkaar hangen en van elkaar afhankelijk zijn binnen de Eritrese groep en ook weinig aansluiting vinden binnen de Nederlandse maatschappij zeg maar. En dat ook niet willen of daar bang voor zijn. Ja, en heel moeilijk daarin zijn te stimuleren. MT: Niet willen? C: Ja, soms niet willen omdat ze zich veilig voelen binnen de plek waar ze nu zitten, zeg maar. En bang zijn voor	Weinig onderwijs in Eritrea gehad Onderwijsniveau en stad Platteland Niet te snel; laten wennen aan school Schoolverzuim 3x Ned overheid eist te snelle integratie Rekening houden met achtergrond jongeren Hebben tijd nodig Separatie Assimilatie Bang of niet willen Laag niveau 3x	Stressoren Overheidsbeleid Behoeft amv Stressor Protector	Integratie Integratie Integratie

vreemden, zeg ik maar even. En soms niet kunnen omdat ze een vrij laag niveau hebben. En dan die veiligheid bij elkaar blijven zoeken.	gedreven om hier een leven op te bouwen		
D: Kansrijke jongeren, en die heeft ook hier gewoond, want die heeft hier gewoon...ja, die was met zijn twee broertjes en zusjes was ie hier en die zit nu op het op het Cios. Volgens mij in z'n derde jaar al en die heeft een Nederlands vriendinnetje, ja hij doet het supergoed op school. Hij eh, ja, hij is heel erg gedreven om hier een leven op te bouwen, dus bij die denk ik dat een toekomst er heel goed gaat uitzien. Nou ja, eh, ja natuurlijk heb je ook jongeren die heel vatbaar zijn voor slechte invloeden om zich heen. Zo hebben we hier een jongen gehad die, ja, die kwam eigenlijk nooit hier slapen. Hij kwam eigenlijk van een KWE. Werd hij teruggeplaatst naar een KWG omdat hij op de KWE overlast veroorzaakte. En drank- en drugsgebruik, werd geconstateerd. Hij moest eigenlijk hier terug op eh, time-out, zodat die meer in de gaten kon worden gehouden. Dat was voor ons ook heel moeilijk want zij zagen eigenlijk de kwg meer als een hotel, leek het wel. En op maandag kwam hij zijn geld halen en dan was hij weer de hele week weg. Hij wilde ook geen begeleiding en ja hij had ons niet nodig. Hij ging ook niet naar school; hij had ons natuurlijk wel nodig voor zijn gezinshereniging, natuurlijk. En dat lukte allemaal niet en omdat dat niet lukte, wilde hij ook alle andere vormen van hulp niet, en ja hij verzette zich daar echt tegen. Hij gaf dat soms ook wel aan: "het gaat niet zo goed, ik heb heel veel zorgen". Als je daar dan door op ging, dan sloot hij zich weer helemaal af.	vatbaar zijn voor slechte invloeden drank- en drugsgebruik geen begeleiding willen wanneer gezinshereniging niet loopt geen motivatie 2 Motivatie 2x zich afsluiten voor mentor 2x schoolverzuim 4x	Motivatie Stressor Stressor Negatief voor relatie	Integratie Relatie mentor
E: Ja, nou ja, ehm, soms zie ik dat toch hetzelfde als bij Nederlandse jongens. Want, ehm, de basis die ze hebben maakt dat ze kansrijk of kansarm zijn. Ehm, de jongens die gevlucht zijn, ehm, een traumaverleden, kunnen ze dat een plek geven of niet? Of hebben ze, ehm, middelen daarvoor nodig zoals drugs. Dan worden ze kansarm. Wie komen ze tegen, in welke groep leven ze, in welke omgeving wonen ze, zoals hier in Heerlen, vind ik ze sneller kansarm worden omdat de omgeving niet echt meewerkt. In Maastricht vind ik dat ze weer snelle kansrijk zijn omdat de omgeving daar wel meewerkt. Dus, ja, en natuurlijk ook het individu, welk karakter heeft ie, iemand die in de slachtofferrol, iemand die eisen stelt, iemand die zegt oké, ik, ehm, houd het wel voor gezien wat ik heb gehad, ik ga er nu gewoon weer voor. Die toekomstplannen heeft, die geen toekomstplannen heeft. Ehm, er zijn eigenlijk zoveel zaken; er is niet één, zeg maar, te noemen.	Traumaverleden een plek kunnen geven 4x Drugsgebruik 2x Omgeving Een toekomst willen opbouwen Karakter	Stressoren Protectieve factoren	Integratie
F: Mm ik denk dat wat jongeren kansrijk maakt, is dat die makkelijk contacten met mensen aan kan gaan, dus dat ie ook bij mentor, een soort van sympathie weet te creëren zodat mensen hem ook daadwerkelijk willen helpen. Kijk als je als afwerend tegen hulp of contact voor mensen, kijk dan zullen ze je ook niet snel helpen. Als ze op hun 18 ^e op hun eigen benen staan, ja dan is het ook heel belangrijk dat je mensen om je heen hebt die zich voor jou willen inzetten. Als die jou 'geen leuke jongen' vinden, ja dan zullen ze ook niet snel iets voor je doen. Dat is vaak heel belangrijk, intelligentieniveau, eh, doorzettingsvermogen. Ik denk dat dat het belangrijkste is. MT: Ja, oké. En als je kijkt naar jongeren waar je je zorgen over maakt, wat...Dan ontbreken die drie factoren	Makkelijk contact maken Versus afwerend in contact maken Intelligentieniveau, 4x doorzettingsvermogen	Stressoren Protectieve factoren	Integratie
JB: een bepaalde houding, instelling, ehm, maar ook, weten wat er nodig is om het in Nederland te schoppen, ehm, weten dat je hard moet werken ergens voor. Voor degenen die denken dat het aangevlogen komt en die zich tegoed doen aan allerlei vrijheden hier in Nederland, alcohol, drugs, feesten. Ja, daar zie ik dat het mis gaat. Jongeren waar, eh, die weten dat ze moeten leren, ja, weten dat ze Nederlands moeten leren in eerste instantie... ja het zelf in de hand hebben wat voor toekomst ze hebben in Nederland. Daar zie je vaak dat ze wel die omslag maken en verantwoordelijkheid dragen	Houding/attitude Weten wat er nodig is Nederlandse taal willen leren Weten dat ze toekomst in eigen handen hebben Intelligentie Alcohol, drugs, feesten	Stressoren Protectieve factoren	Integratie

voor hun eigen daden. Heeft natuurlijk ook een stukje met intelligentie te maken, maar dat hoeft niet allesbepalend te zijn. [04:07]			
Topic 2: Behoeften doelgroep			
Waar hebben de AMV's volgens jou behoefte aan? En hoe geef je daar invulling aan?			
A: Ehm, ik denk dat de behoeften van de jongeren wel redelijk verschillend is. Ehm, maar als ik het heel algemeen moet houden, dan denk ik dat ze behoefte hebben aan ehm, vertrouwen in de mentor. Dat ze zoiets hebben van ehm, een warme relatie met hun mentor kunnen opbouwen, ehm, zodat ze zich wat meer thuis kunnen voelen. En, ehm, ik denk dat dat heel erg helpt in het vertrouwen kunnen opbouwen en echt een band en de band samen verder ontwikkelen. Ehm, en daarnaast hebben ze vaak veel praktische behoeftes om dingen te leren zoals taal leren, hoe werkt Nederland, dus daar zijn veel praktische behoeftes. Ehm, en aan de relatie, ik zou zeggen, de warme relatie die misschien wat meer is als ze zich thuis zouden voelen, in die richting zou proberen te komen. MT: Ehehm, ja, A: Is dat een beetje duidelijk? MT: Ja, nee dat is duidelijk. Ja, ik hoor jou vooral zeggen dat ze behoefte hebben aan veiligheid en warmte, of? A: Ja, dat inderdaad: veiligheid, geborgenheid, warmte. Maar ik vind daarbij ook, eh, dat merk je ook wel vaak, daarbij hoort ook grenzen. En eh, duidelijkheid. Wat kan wel, wat kan niet. Wat past wel, eh binnen de groep maar ook binnen de samenleving. Dus daar komen die praktische dingen daar dan ook weer bij kijken. Hoe geef je daar invulling aan? A: Ehm, Hoe ik dat zoveel mogelijk probeer te doen. Ik ben een heel open persoon, dus, als ik van een jongere zou willen dat hij zo veel mogelijk open en zichzelf is, dan krijg je dat als eerste van mij. Dus, Ik ben daarin tot op zekere hoogte persoonlijk, maak ik ook grapjes, maar heb ik ook de serieuze kant waarin ik dingen uitleg hoe het hier werkt en eh, wat ik er dan van vind. Als er dan bepaald gedrag is dat ik niet oké vind dan laat ik dat ook duidelijk merken en dat uit. En waarom, wat niet. Ehm, ja ik probeer wel zoveel mogelijk ehm, door die warmte te geven die ik zelf door mij open te stellen. En wat ik merk is dat dit uitnodigend werkt. 'A: Ja, om raakvlakken bij ze te zoeken, eh, waar je dan op kunt inspelen en daar samen over kan hebben.	Behoeften verschillen 2x Vertrouwen in mentor 2x Warme relatie met mentor Thuis voelen Band ontwikkelen Veiligheid Geborgenheid Warmte Praktische behoeften Taal leren Hoe werkt Nederland Grenzen aangeven Duidelijkheid Wat kan wel, wat niet heel open persoon zichzelf zijn Warmte geven Grapjes maken Raakvlakken zoeken Inspelen op raakvlakken Presentie 2x Vertrouwen geven 2x samen met de jongens te kunnen zitten laten merken dat gedrag niet oké is	Maatwerk Relatie Praktische behoeften Houding mentor Competenties mentor Relatie M-A Houding mentor	Begeleiding Begeleiding
B: Ik denk dat het bij Eritrese jongeren gewoon heel erg belangrijk is om vertrouwen te kweken. Ja, eh, kijk ze komen uit een land waar eh, waar ze alleen maar dingen moeten en eh, als ze iets doen wat buiten de regels om gaat, dan kom je in de gevangenis of wordt je gestraft. Ehm, en zelfs hier worden ze nog door die overheid bekeken en wordt er met hun meegekeken. Ook hier zijn ze bang om zichzelf te zijn. Dus, ehm, ik denk dus dat je als enige invulling die je kunt geven daaraan, daadwerkelijk alleen gewoon de presentie moet hanteren.	vertrouwen te kweken 3x vragen hoe hun dag is geweest altijd kunnen storen gevoel van thuis geven Aanwezig zijn 2x Ik ben hier, mocht je wat nodig hebben	Relatie M-A	Begeleiding

	open voor je om dingen met je te doen of te bepraten Uitleggen hoe zelf naar de dokter te gaan		
C: Eh, wat ik zelf het belangrijkste vind, op het moment dat ze van de POL naar ons komen, naar de Kwg, dat ze eerst tot rust mogen komen. Het is een stukje verwerking denk ik, waar ze royaal de ruimte voor krijgen. Royaal wil niet zeggen dat ze dan verder niks hoeven te doen. Je moet ze langzaam opbouwen om deel te nemen aan de maatschappij. Soms vind ik dat de jongens overvraagd worden. Wij zijn vaak van, kom op. Ga er tegenaan. Mijn ervaring is, als je even die ruimte geeft, wel met ze in gesprek gaat ... Niet zozeer als therapeut maar meer als iemand die naast hem staat. Wat is jou overkomen? Hoe is de reis hierheen gegaan? Wat heb je achtergelaten? Een stuk begrip ook tonen voor het verantwoordelijkheidsgevoel waar ze mee zitten. Het is best een zware last voor hun. Vaak die boodschap van ja, die gezinshereniging. Dan komt dat hele verhaal van de gezinshereniging. Dat drukt heel erg op hun schouders. Zeker bij de Eritreeërs die eh, toch vaak vanuit die eh, invalshoek naar Nederland zijn gekomen. Ehm, je en dan de vlucht zelf, die is natuurlijk niet makkelijk geweest. Dat is letterlijk over landmijnen moeten vluchten, vaak nog in vluchtelingenkampen gekleineerd en gepijnigd worden, mishandeld, veel geld moeten uitgeven, de familie zeg maar. Dat zijn allemaal dingen die de trauma's wel extra versterken. MT: Ja, ja, Wat doe jij daar van jouw kant dan aan? C: Ja, kijk ik praat en werk met ze vanuit de rust. Ik ben niet erg rustig maar eh, ik kan hen wel die rust bieden om tot zichzelf te komen. En ik ben zeker vanaf het begin al in die zin de rust die ze zoeken. Kom maar op met je verhaal. Want ja, hoe meer je deelt, hoe makkelijker dat voor jou is en hoe beter wij jou kunnen begrijpen in situaties. Ehm, zij willen ook graag hun verhaal kwijt heb ik het idee. Ze lijken wel heel erg gesloten maar op het moment dat je met ze in gesprek bent ... In eerste instantie met een tolk. Dat is jammer want dat schept toch een bepaalde afstand vind ik zelf. Maar goed, dat is dan zo. Je merkt wel dat op het moment dat wanneer je interesse in ze toont, dat je die interesse terug gaat krijgen, op termijn.	Rust 2x langzaam opbouwen om deel te nemen aan de maatschappij overvraagd begrip ruimte geven naast amv staan Gezinshereniging } Traumatische vluchtervaringen 4x Lijken gesloten Luisteren Tolk schept afstand 1x Wat je geeft, krijg je terug	Behoeft amv Empowerende interventies zelfredzaamheid Kritiek overheid Relatie Stressoren Communicatie Relatie	Behoeft amv Begeleiding Integratie Begeleiding Begeleiding
D: Ehm, mensen die er voor ze staan, een veilige omgeving. Ehm, ja, echt een vertrouwenspersoon die er is voor leuke momenten maar ook voor eh, dus, op momenten dat ze heel veel stress hebben. En ja, we hebben hier één jongetje die, je merkt gewoon heel erg dat die vatbaar is voor hé, een aanraking of net wat meer aandacht. Ehm, ja, soms is het heel moeilijk om ze dat te kunnen bieden want ja, je hebt op de groep 12 rondlopen om eentje dan een heel uur bijvoorbeeld jouw volledige aandacht te geven dat is ja, eh, dat is soms niet te realiseren. MT: Terwijl je ziet dat die het nodig heeft en je hebt er de tijd niet voor. D: Ja, maar daar wordt nu ook wel naar gekeken. Ja, we hebben ook al gedacht aan een buddy, dat is natuurlijk, eh, voor deze jongen heel erg wenselijk. Ja, de meeste jongens die pakken zich zo onderling en die die hebben steeds vrienden over de vloer of zij gaan naar vrienden en die vinden zo hun eigen weg. Maar dat geldt niet bij allemaal zo. Toch hebben ze niet allemaal dezelfde begeleiding, zeg maar gegeven worden want ze zijn allemaal verschillend. MT: Hoe geef je daar invulling aan? D: Ja vooral met ze in gesprek blijven gaan. Als ik zie van eentje, eh, ja zit slecht in zijn vel, dan toch proberen de contact met hem te leggen en al wil hij niet over datgene praten waar hij zich slecht over voelt, dan, hè toch contact zoeken en en en proberen af te leiden en, en toch ja, zijn dag wel goed proberen te kunnen maken. Proberen goed te maken door andere dingen te doen, al is het maar dat je even met ze naar buiten gaat. Even een rondje lopen, effe de lucht op en praten	 iemand die er voor ze staat Vertrouwenspersoon Voor leuke en stressmomenten Veiligheid 2x een aanraking of net wat meer aandacht in gesprek blijven gaan afleiden sporten of ja een spelletje doen samen zien waar ze op dat moment behoefte aan hebben soms met rust laten	Relatie	Begeleiding

over weet ik wat ze allemaal bezighoudt. Of, ja hier een stukje sporten of ja een spelletje doen samen. Ja, waar ze op dat moment behoefte aan hebben. MT: Kan ik het dan samenvallen als aandacht, gewoon constant aandacht voor de jongeren. D: Ja ja aandacht wel maar ook weten op welke momenten je ze even alleen moet laten. Ja ja maar dat is ook een stukje aanvoelen en door ze te leren kennen.		Competenties mentor	
E: Aan structuur, aan rust, aan ruimte	Rust 3x, structuur	Relatie	Begeleiding
F: Hm, nou begeleiding, ehm zeker als ze op latere leeftijd binnenkomen. Vaak zijn ze al bijna 18 en staan ze min of meer al op eigen binnen. En als je als 17-jarige hier binnen komt, dan heb je weinig tijd om te leren. Dus ik denk vooral ook de lengte van de begeleiding, ehm, ja, dat. F: Ja, dat is op een Kwg werken op de belangrijkste zaken die hier je klaar kunt krijgen. Dus naar school gaan, Nederlandse taal leren zorgen dat je Nederlandse contacten kunt doen dm.v. sporten of werk. En jullie bemiddelen daar dan in feite? Ja, proberen die jongeren te motiveren om zelf werk te zoeken maar die kansen zijn niet zo heel erg groot, Soms via via kunnen ze dat wel. Nou ik denk hier, tot rust komen, hun routine vinden, schoolroutine vinden, zorgen dat ze lekker in hun vel zitten want vaker als ze stress hebben en zo, komen ze niet uit hun bed, gaan ze niet naar school, blijven ze op hun kamer zitten of gaan ze rozigheid uithalen. Soort van rust op hun gemak zijn, lekker in hun vel zitten en van daaruit zorgen dat ze ja, richting de toekomst gaan werken. MT: Kijk en dat bedoelde ik met hoe jij geef jij daar dan invulling aan. F: Hoe ik dat doe? Ik denk door als ik merk dat, als een jongere niet ehm, in de goede richting zit om dat met hem te bespreken en te kijken wat we daar samen aan kunnen doen en waar het dan mis gaat en ehm, ja soms te maken hebben met factoren waar je geen invloed op hebt bijv situatie met de familie in Eritrea of Soedan of waar dan ook. Maar soms heeft het ook te maken met de factoren hier op de op de groep of dat ze toch dat ze het gevoel hebben dat ze nu de stap naar een KWE moeten maken om door te ontwikkelen. Dus dan kun je daar wel aan bijdragen.	Te korte tijd om ze klaar te stomen voor zelfredzaamheid bij 18 4x Hebben meer tijd nodig Ned taal leren Zorgen dat ze naar school gaan Ned contacten opdoen Baantje met ze zoeken Ned. Contacten opdoen via sport of werk Motiveren om werk te zoeken Om naar kwe toe te werken Bij stress geen motivatie om naar school te gaan 3x In gesprek gaan als t niet goed loopt Motiveren om te naar kwe toe te werken 1x	Zorgen zelfredzaamheid Risicofactor Empowerende interventies zelfredzaamheid Relatie	Integratie Begeleiding
JB: Wat ik vind, Ik vind dat ze behoefte hebben aan het leren hoe de Nederlandse maatschappij in elkaar zit. En wat er voor nodig is om hier goed te kunnen functioneren. En dat is op heel veel gebieden: een stukje, ehm, man-vrouw verhouding bijvoorbeeld. Seksuele voorlichting, hoe ga ik om met eh, drugs, hoe kan ik ervoor zorgen dat ik hier werk krijg. Wat houdt dat ook in, werken in Nederland. Eh, kijk ze zijn natuurlijk van daar gewend om een bepaalde richting, kant uit geduwd te worden vanuit ouders, tenminste de meeste jongens hé. Op het land werken, hé, dat is zo'n beetje de enige keuze daar en hier is er ineens keuzevrijheden op en top. En ik denk dat ze daar heel veel sturing en begeleiding in nodig hebben. Want anders verlies je jezelf. MT: ja, dus dat is wat ze nodig hebben, sturing ...JB: en begeleiding, begrenzing. En hoe zit het dan met bv hm, ja, ook andere dingen wat ze nodig hebben als ze hier komen? JB: Ja, je bedoelt zaken als veiligheid en rust, dat hoort er natuurlijk als vanzelfsprekend bij, ja. MT: Hoe geef jij daar invulling aan als jeugdbeschermer? [13:49]. JB: ja, wij hebben als jeugdbeschermers eigenlijk de taak om de mentoren aan te sturen hé. Dus ervoor te zorgen dat de mentoren dit overdragen aan de jongeren. Ja, als ik merk dat een jongere vastloopt in zijn drugsgebruik, ik zeg maar wat. Ja, dan is het van, ja wat hebben jullie al met hem	Leren hoe Ned in elkaar zit Wat nodig is om hier goed te kunnen functioneren Ned cultuur leren kennen zoals man-vrouw verhouding Seksuele voorlichting Hoe krijg je werk Leren omgaan met de keuzevrijheid die ze ineens hebben Sturing, begrenzing	Behoeften amv Taak JB	Begeleiding JB Begeleiding JB

besproken. Ik bespreek dat zelf ook met hem. Ik leg hem ook wel de consequenties uit. GGD inschakelen bijvoorbeeld. En dat is iets dat de mentoren dan kunnen inzetten. En voorlichting geven.	Veiligheid Rust Mentoren aansturen Doorverwijzen naar specialistische hulp Voortgangsgesprek		
Topic 3: Werkzaamheden mentoren			
Kun je iets vertellen over je werkzaamheden in relatie tot amv's?			
A: Ja, er is veel regelwerk. Gewoon, afspraken die gemaakt moeten worden. Dingen, meer praktische zaken die op orde moeten zijn. En daarnaast heb je het stukje ehm, dat je 's avonds of later op de dag tijd hebt om samen met de jongens te kunnen zitten, kijken hoe hun dag is geweest. Aansturen dat ze moeten eten. Of dingen moeten opruimen. En ehm, ja, je hebt een stukje praktische zaken die je met en voor de jongeren regelt. MT: En wat bedoel je met praktische zaken? A: Als er een afspraak moet komen met de dokter, dan ga je samen naar de dokter. En je legt dan ook zo'n jongere uit hoe hij het de volgende keer, met stapjes, zelf zou kunnen doen als hij daar al aan toe zou zijn. MT: Ehm, daarmee werk je dus eigenlijk ook aan zijn zelfstandigheid. A: Ja, ja, inderdaad B: Nou, ik ben wel degene hier die het meeste achter de computer zit. Omdat ik mijn eigen kwaliteit, eh, nog altijd wel ligt in regelzaken. Wat niet inhoudt dat de deur niet altijd openstaat. En dat de jongens weten dat ze me ook altijd kunnen storen. Ehm, maar ja, wat doe je met de kids? Eh, hetzelfde als je met je eigen kinderen doet als ze nog thuis wonen. Ja, ze willen op de laptops, ze willen...eh, van alles, behalve met hun toekomst bezig zijn. En bedenken dat ze morgen naar school moeten. Wat ze hier binnen doen....Wij geven ze gewoon het vertrouwen: dit is hun basis, dit is hun huis en waar zij zelf eh, vertellen waar zij behoefte aan hebben, dat proberen wij allemaal, een soort van mogelijk in mee te gaan. Binnen de perken, natuurlijk. Ja, wat doe je met ze? Wat doe je niet met ze. Voetballen. Daartegenover maak je ook competentielijsten met ze: wat kun je wel, wat kun je niet. Koken; twee dagen per week koken mentoren, de rest van de dagen koken de jongeren. Hmm, ja, je houdt eh, ja.... Heel belangrijk gewoon is, vanuit de competentielijst komen een aantal doelen naar voren waaraan gewerkt moet worden. Een jongen hier is veel te flink. Dus daar houden we rekening met zijn dieet. Dat soort dingen. MT: Ja, in feite wat iedere ouder met zijn kinderen doet, wat je al zei. Ja, ik wilde eigenlijk heel even terug gaan eh, je noemde daarstraks de presentielijst. Presentie....Presentietheorie van Baart. Hoe geef je dan invulling aan die presentie. B: Je bent aanwezig. Precies wat het inhoudt: je bent er op een positieve manier. En die houding draag je ook en die straal je ook uit. Ik ben hier, mocht je wat nodig hebben en het is op dat moment ook mogelijk. Het kan ook wel eens zijn dat iemand moet wachten want je hebt hier in dit geval met 8 jongens te maken, dan sta ik open voor je om dingen met je te doen of te bepraten. Wat eigenlijk inhoudt, meer niet.	afspraken maken praktische zaken die op orde moeten zijn samen met de jongens te kunnen zitten, kijken kijken hoe hun dag is geweest Aansturen dat ze moeten eten, opruimen samen naar de dokter. Uitleggen hoe zelf naar de dokter te gaan Competentielijsten maken Voetballen, koken Doelen samenstellen Doelen samenstellen Weten dat ze kunnen storen 2x Vertrouwen geven Thuisgevoel geven Presentie: aanwezig zijn Ik ben er voor jou	Taken mentor Taken mentor Ontwikkelingstaken Relatie	Begeleiding Begeleiding
C: In principe ben je een pedagogisch medewerker met benefits zeg ik altijd. Want je moet toch altijd een tandje bij zetten af en toe en dat heeft met name met communicatie te maken en eh, soms ja,	Communicatie moeilijk	Communicatie	

heb je dat verschil... Eh, ik bedoel met die Eritreeërs heb je toch vaak meerdere culturen in een huis. Dat wil weleens met elkaar ...eh, dat gaat niet altijd samen door een deur, zeg maar. Ondanks dat ze allen gevlucht zijn voor geweld moeten we zelf weleens ervoor waken dat er binnen zo'n groep geen gewelduitingen komen. Dus je bent soms ook een soort scheidsrechter. Ik wil niet zeggen politieagent, maar met name scheidsrechter. Eh, daarnaast is er dagelijkse verzorging, contacten met Nidos. Dat is een soort van Raad van Kinderbescherming maar dan voor de minderjarige vluchtelingen. We onderhouden contacten met scholen, contacten met huisartsen en de medische kant en dat soort zaken. En ja, zorginhoudelijk echt ook, hé. "Hoe gaat het met je? Wat kunnen we je bieden? Hoe gaat je toekomst eruit zien en hoe kunnen we daaraan meewerken?" We beperken ons in principe binnen onze groep tot achttien jaar. Daarna geven wij de touwtjes uit handen en nemen collega's dat over van ons. Maar in ik vind in eerste instantie het vinden van de rust, regelmaat om het zo maar te zeggen, en de oude term reinheid dan, in de zin van wennen aan de Nederlandse maatstaven. C: Nu is het vaak zeventien en een half jaar en dan ben je al bezig met inderdaad zelfredzaamheid. Een jaar of drie, vier geleden had je veertien, vijftien jaar jong en die had je twee, drie jaar in huis zeg maar. Dus dan was je met andere aspecten bezig dan puur gericht op zelfstandigheid. Daar zijn we nu veel mee bezig. We gaan op zoek naar een kamer, we kijken hoe ze een uitkering krijgen. Nidos heeft daar wel een bepaalde rol in. Ehm, ja contactne, werk bijvoorbeeld; een baantje zoeken met ze. Dat ze ook een dagbesteding hebben. Dat ze kunnen ruiken dat ze op een andere manier, door het werk ook wat meer uitgaves kunnen hebben. Dat ze hun thuisfront wat meer kunnen steunen want dat vinden ze zelf ook wel heel belangrijk, om daar een steentje aan bij te dragen. MT: En zelfstandig naar een huisarts gaan, bellen.C: Ja, maar wij gaan in principe, maar dat heeft met een stukje onderbezetting, personele onderbezetting te maken. Dat is een stukje tekort maar aan de andere kant is dat niet altijd heel slecht. We begeleiden in principe een á twee keer naar een huisarts en daarna vinden we dat ze inderdaad, en dan even afhankelijk van de kwaal, uiteindelijk vinden dat ze zelfstandig moeten gaan. We zijn geen taxi, we brengen je en halen jou. Wat we wel vaak doen is van tevoren even telefonisch overleg met de huisarts van, "die en die komt er nu aan", "dat en dat zijn de klachten". En dan vragen we naderhand een terugkoppeling.	Scheidsrechter spelen Dagelijkse verzorging Contacten met Nidos contacten met scholen, contacten met huisartsen Gesprekken over toekomstverwachtingen Gesprekken over toekomst Laten wennen aan nieuwe situatie Alleen bezig met zelfredzaam maken gezien leeftijd instroom Baantje zoeken Eerst meegaan, daarna alleen Kleine stapjes 1x onderbezetting	Taken mentor Communicatie Taken mentor Empowerende interventies zelfredzaamheid	Begeleiding Integratie
D: Nou ja wat ik net al zei; vooral een stukje aandacht geven aan de jongens. En het is heel vaak ook dingen regelen: kantoorzaken, ja gezinshereniging dat is echt een stukje van Nidos die moet dat oppakken maar bijvoorbeeld een baantje regelen met de jongens, eh, school: huiswerk maken, hier sporten. Ja, dat soort dingen.	stukje aandacht geven kantoorzaken, ja gezinshereniging een baantje zoeken met de jongens 2x contacten met school onderhouden huiswerk met de jongens maken sporten	Taken mentor	Begeleiding
E: Ja, jongens begeleiden en ehm, dat alles goed verloopt. Ehm, ze ondersteunen in hun dagelijkse eigen bezigheden, school, eten koken, zorgen dat alles opgeruimd is, dat je steeds een rustige sfeer biedt. Dat is zo'n beetje. MT: En, eh, naar de dokter gaan? E: Ja, natuurlijk, maar dat is vanzelfsprekend. E: Ja, dat...dagjournals, rapportage in Nidos en dat soort dingen, ja	Goed verloop van de dag Ondersteunen bij dagelijkse bezigheden, Koken, opruimen Administratie Rapporteren	Taken mentor	Begeleiding

	Met de jongere naar huisarts gaan Rustige sfeer bieden	Relatie	
F: Kijk, het is gewoon dagelijkse begeleiding in de zin van hier op de groep zorgen dat ze iedere dag koken dat ze op die manier werken aan hun zelfstandigheid, dat ze hun kamer opgeruimd hebben, dat soort dingen. Ehm, ja dat zijn meer dingen die je pubers bij wijze van ook leert. Ja, en daarnaast een beetje dat verhaal wat ik net vertelde, dus zorgen dat hij goed in zijn vel zit, dat ie bezig is met zijn toekomst. Dat hij dat in ieder geval wat meer gaat doen omdat ze gewoon heel snel op eigen benen moeten staan. Dus dat is voor mij altijd het meest dringende wat aangepakt moet worden.	Zorgen dat ze iedere dag koken Hun kamer opruimen Bezig zijn met hun toekomst = Empowerende interventies zelfredzaamheidsdi	Empowerende interventies zelfredzaamheidsdi	Begeleiding
JB: eigenlijk die helicopterview, zorgen dat op alle gebieden een kind zo gunstig mogelijk kan ontwikkelen. Dus, naar school gaan, gezondheidszorg, een dak boven het hoofd, veiligheid, procedure, juridische procedures en dat bij de gezinshereniging vooral. Bij andere jongeren is dat ook nog de asielpprocedure.	Zorgdragen voor ontwikkeling amv Gezinshereniging	Taken JB	Begeleiding JB
Waar loop je tegenaan bij het werken met deze doelgroep?			
A: Ehm, het eerste wat een beetje moeilijkheden oplevert is de taalbarriere. Ehm, de ene jongen is weer wat verder met de taal dan de ander. Als er nog niet zoveel taal is dan ehm, kom je in gesprekken gewoon minder ver. Dan heb je eerder een tolk nodig. Maar ja, niet iedereen vindt het even fijn om met een tolk te praten. Dat levert dan soms wel een beetje, ehm, wat moeilijker is. MT: (lacht): ik weet aan wie je nu denkt. A: Ja, ehm, verder....ehm de doelgroep waar ik tegenaan loop? Het is soms lastig om te vinden hoe je ze ehm, op de juiste manier kunt begeleiden in die zin dat ze het straks gaan redden. Ja, dat is het overkoepelende waar ik tegenaan loop. Daar komen dan vragen bij als "hoe motiveer je ze?" "wat hebben ze nu precies nodig?" Ik zie dan allerlei signalen, ehm, maar de jongere geeft dan zelf niet aan dat hij ergens last van heeft bijvoorbeeld. Dat hij ergens moeite mee heeft of ergens mee zit. Maar je ziet van alles gebeuren die niet oké voor hem zijn en wat ga je dan doen hé? Hoe ga je dat dan aanpakken. Dat is best wel lastig. MT: Hmm, ja. En dan maak je je zorgen hoe hij zich straks gaat redden? A: Ja, absoluut. Ja, dan denk ik: als hij straks weg is, wat gaat er dan met hem gebeuren? MT: Zie je dat bij veel jongeren? Ik bedoel met de jongeren die jij in de afgelopen tijd hebt begeleid? A: Soms zou ik al bijna zeggen dat wel bij de helft dat ik denk: poeh, dat kan nog wel een hele klus worden. MT: Ja, ja, ehm dat is eigenlijk best wel veel.....A: Ja, dat is best wel veel als ik dat nu zo zeg. Als ik kijk naar de 2 groepen waar ik heb gezeten, dan ik wel zeggen dat de helft ehm ik mij zorgen maak. MT: Ja, ehm, en waar denk je waar dat aan ligt? A: Ehm, een stukje ligt natuurlijk bij de jongere zelf. Als tijdens hun verblijf op de woongroep, ehm, zelf proberen vooruit te komen en als het ons niet lukt om ze voldoende te stimuleren. Ja, ehm en ze zeggen dan: ja, als ik op mezelf woon, dan gaat alles wel goed. Maar ehm, ja, je kan dan wel inschatten dat dat dan in de meeste gevallen niet het geval is. Dus er ligt een stukje bij de jongere zelf, ehm, van de andere kant worden ze vanaf hun 18 ^e ook een beetje in het diepe gegooid. Dus ik vind dat dan ook nogal een grote overstap, ehm wat dan ook niet altijd meehelpt in de groei die ze van 18 naar 19 ook nog heel erg maken. MT: Hm, ja A: Ja, die puberteit stopt niet altijd persé op hun 18 ^e . MT: Ze hebben dan nog hulp nodig? A: Ja, dat denk ik wel.	Taalbarriere 2x AMV wil niet altijd met een tolk te praten 2x Vraag hoe kan ik ze zelfredzaam maken Hoe motiveer ik amv Moeilijk te bereiken 3x Onvoldoende interculturele kennis Zorgen zelfredzaamheid bi 18 5x In het diepe gegooid 1x Intrinsieke motivatie 2x	Moeilijkheden Communicatie Moeilijkheden Stressoren Protectieve Integratie	Begeleiding
B: Dat ze moeilijk te motiveren zijn om iets te gaan doen. Ik geef maar even een dwarsstraat. Als we al geld hebben om activiteiten te ondernemen waar we dan heel veel moeite voor doen om dat wel voor	Moeilijk om te motiveren iets te gaan doen	Stressoren	Integratie

elkaar te krijgen dan is het soms moeilijk om ze daadwerkelijk mee te krijgen. Dan moet je het huis al sluiten en dat ook uitdragen. Je kunt buiten in de tuin gaan liggen of je gaat nu met ons mee. Maar de deur gaat dicht. En dat is af en toe weleens moeilijk. Maar ik moet over het algemeen zeggen dat we de laatste 10 maanden zo'n leuke, goede groep hebben, wat ik nog niet heb meegemaakt tot nu toe. Komen praatje doen, snappen zelfs de Nederlandse humor. Ehm, maken zelf grapjes, vinden hun weg, komen daadwerkelijk ook alleen wat vragen als daadwerkelijk een dieper gaande vraag hebben, die ze niet begrijpen. Als we film met ze gaat kijken, vragen ze steeds wat betekent dat woord. We hebben echt een hele fijne groep hier zitten. In die tijd, ja, we begonnen met Appetito maaltijden, enne, nou, zet maar eens zo'n bak in een oven, geef eten wat ze niet eh, ik bedoel dan loop je al tegen dingen aan. Eh, wij denken dat wij in Nederland om 6 uur aan tafel zitten. Kijk, je hoeft niet persé aan tafel te zitten. Doen kinderen thuis ook niet. Het hoeft niet als je met zoveel kinderen in een groep woont die niet eens per definitie ervoor gekozen hebben om samen in een groep te leven. Dus geef ze wat meer vrijheid. Natuurlijk leer ik ze om aan tafel te komen zitten; meestal zitten ze ook aan tafel als ik gekookt heb. Daar verheugen ze zich de hele dag op. Als ze op de bank gaan zitten met dat bord; je kunt niemand verplichten om erbij te komen zitten. Ik denk dat vrijheid een groot goed is en dat die kleine vrijheden die je ze hier dan kunt laten genieten, zijn deze dingen. Er zijn niet veel regels: Regel is je gaat om 11 uur door de week naar boven want dan gaan wij slapen en in het weekend is dat hier om 1 uur. Dat wordt teruggebracht naar 12 uur waar ik het ook niet mee eens ben, maar dat is wat anders. Nou, that's it. En voor de rest motiveren we ze om te gaan werken. "Als je gaat werken, kun je die mooie schoenen kopen". "Je eigen geld verdienen". Dat steekt anderen dan weer aan. Denken: "goh, die heeft mooie schoenen". Deze week heeft bijvoorbeeld P nieuwe schoenen gekocht. Hartstikke dure schoenen. En dan denken anderen "oh, ik wil ook gaan werken". Ja.	Nederlands willen leren 3x Tevredenheid amv's Motiveren om te gaan werken 3x Anderen nadoen/modelleren Tegemoetkoming culturele behoeften 2x Interculturele kennis Huisregels weinig ingespeeld wordt op de problematiek van de jongeren	Protectief Protectief Taken mentor Motivator Relatie Moeilijkheden	Integratie Begeleiding
C: Eh, als ik kijk naar de ontwikkelingen, zeker in de laatste periode maar ook wel in het verleden, dat er weinig ingespeeld wordt op eh, de problematiek van de jongeren. Dus met name de trauma's die ze toch wel ervaren. Dat we daar zelf heel weinig voor in huis hebben. Ja, dan moet je dat eigenlijk al gaan uitbesteden aan Mondiaal Zorggroep. Waar wij dan tegen tegenaanlopen, ja...neem dat traumateam. Dat is vrij nieuw. Dat is wel goed gespecialiseerd, moet ik zeggen in trauma's, wat ik er van heb teruggekregen, alleen wij krijgen er zelf weinig van terug van: wat is er aan de hand met de jongeren. Hulpverlening, dat heb je het over privacy. Ze mogen maar weinig met ons delen dus we hebben er zelf weinig aandeel in. Dat vind ik soms jammer. Voorheen zaten we met een gedragswetenschapper aan tafel en kon je zo'n pupil bespreken zeg maar.	zelf weinig kennis voor in huis uitbesteden aan Mondiaal Zorggroep Weinig inspelen problematiek geen gedragswetenschapper meer	Moeilijkheden	Begeleiding
D: Hm, nou soms is het lastig, loop je tegen de taalbarrière. Ehm, als ze juist die stress hebben, je kunt je altijd het best uiten in je eigen taal en dat is soms lastig. Ik vind het lastig om dan een tolk te moeten inschakelen. Eh, want dat vind ik, dat is een stukje vertrouwen; je merkt dat die jongens de tolk ook niet altijd vertrouwen of wat ze zo'n tolk allemaal moeten vertellen. Dus dat vind ik soms wel lastig, die taalbarrière. En eh, als ze hier tegen mekaar praten, ze hebben discussies aan tafel en dan dan is het "hé jongens waar gaat dit over" en dan probeer je iets uit te leggen en soms lukt dat ook niet helemaal. Ja dat is wel iets waar je tegenaan loopt.	Taalbarrière 2x tolk te moeten inschakelen schaadt het vertrouwen 3x	Communicatie	Begeleiding
E: Onmacht, van dat deze jongens niet doen wat wij gewend zijn dat Nederlandse jongens doen. Deze jongens komen van een oorlogsgebied, zijn niet bang, hebben geen ehm, kunnen we geen sancties opleggen. Dat is het grote verschil, daar loop ik, daar liep ik als beginneling zeker aan. In de loop van afgelopen twee jaar loop ik daar zeker niet meer tegenaan omdat ik gegroeid ben en ik nu wel weet	Onmacht, doen niet wat wij gewend zijn	Moeilijkheden	

hoe is, ehm, ja, mijn pedagogische vaardigheden kan inzetten ten opzichte van de jongens, dat ze tóch dingen gaan doen. Dat stukje onmacht is er soms wel, dat zal ook wel altijd blijven omdat deze jongens gewoon ook een ander achtergrond hebben. Hun cultuur....Een Nederlandse jongen of meisje waar je heel hard tegen schreeuwt: Nee. Dan gebeurt er iets in het hoofd. Omdat een Nederlands kind dat in zijn opvoeding meekrijgt. Deze jongeren, gebeurt dat niet mee. Ze schrikken eigenlijk nergens voor terug. Dus dat, daar moet je een weg in vinden.	kunnen we geen sancties opleggen 1x Ze schrikken eigenlijk nergens voor terug. Dus dat, daar moet je een weg in vinden.		
F: eh, dat ze allemaal vluchteling zijn en of iemand een hoge of een lagere intelligentie heeft maakt niet uit. Of iemand traumaproblematiek heeft, maakt niet uit. Er wordt geen extra hulp, zeg maar, ehm, als iemand een beetje buiten de lijnen kleurt. Ehm, dat eigenlijk. Kijk de zorg voor Nederlandse kinderen is veel uitgebreider, hier is, ehm, je moet hier, ehm je altijd met minimale middelen werken. Ja en dat kan heel frustrerend zijn. Kijk die cultuurverschillen. Als je een aantal jaren hier werkt dan begin je daar langzaam je weg in te vinden, En ook met het taalverschil, weet je dat je op belangrijke momenten de tolk belt dan kun je daar nog wel wat in doen. Maar eh, als je een gewoon een aparte jongere hebt die speciale zorg nodig heeft dan ontbreekt die meestal.	Geen hulp voor speciale zorg Moeten werken met minimale middelen Cultuurverschillen 1x	Moeilijkheden	Begeleiding
JB: bij de Eritreërs heb ik in eerste instantie geworsteld met de communicatie. Ehm, ik ben vrij direct en ik zeg wat me op het hart ligt. En ik merkte in eerste instantie, en daar heb ik maanden mee geworsteld,als ik te direct binnenkwam, die liepen weg..., waren beledigd, die eh, wilden niks van me aannemen. Uiteindelijk heb ik geleerd om via een omweg te praten met ze, en op die manier dan to the point kom. Van zo "wat zou je moeder ervan vinden als jij zoveel alcohol zou drinken?" Op zo'n manier meer binnenkomen. Ehm, wat ik nu moeilijk vind aan deze doelgroep, dat is het besef....eh proberen ze klaar te stomen voor hun meerderjarigheid. En wat ik al eerder zei, dat dat helemaal afhankelijk is of een jongere ziet wat daarvoor nodig is of niet of dat kans van slagen heeft. Ja, want ik zie ook sommige jongeren waarvan ik denk: "nou, of jij over 5 jaar nog in Nederland mag blijven dat weet ik niet. Of jij de capaciteiten hebt om dat spits te krijgen. Ja, en misschien kan je wel blijven maar wat is dat dan? Uitkering trekken? Inburgeren? Ho, dat wordt al moeilijk. En dan hebben we het over een Mahmed bijvoorbeeld. Waarvan ik denk, wow, dat wordt een harde kluit voor die jongen. En hoe krijg je dat spits? Dus dat vind ik heel lastig. Je kunt ze wel allemaal het beste maar er moet ook een deel uit zichzelf komen, een verantwoordelijkheid en besef. MT: Ja, dan hoor ik je eh, zeggen, corrigeer me als het niet zo is, dat je je ook wel zorgen maakt hoe het deze jongens straks vergaat na hun 18^e, als ze op eigen benen moeten staan of ze wel voldoende gaan integreren? [11:40]. JB: Ja, zeer zeker. En de ene wel, zo'n Abrihet wel, die komt er wel. Fikru daar wordt het moeilijk maar als die eenmaal onder de hoede van een goede aannemer is, dan kan dat een hele goede handlanger worden en dan komt dat ook wel goed. Maar die moet inderdaad de goede mensen tegenkomen. Ja, maar er zijn jongens waarvan ik denk, hoe moet dat ooit..., zelfs een jongen als Niyat, daarvan denk ik al, was altijd heel sociaal wenselijk, altijd heel vriendelijk, maar daar zat niet zoveel camou in hé. Die, denk ik, krijgt het wel al wat moeilijker. En dan heb ik het nog niet over Mewael, die zorg weigerde en psychische problematiek. Ja, ze hebben natuurlijk ook heel veel meegemaakt. Tuurlijk, dus, ja. Het is maar net hoe ze daar mee copen. En ja, Senai, die heeft de intelligentie, die weet, denk ik ook wel wat er voor nodig is. Maar eh...ja, nou ja, misschien als die ouders naar Nederland komen. Hij onder de hoede van pappa is (lacht).	Communicatieproblemen Communiceren via omweg Juiste mensen tegenkomen die motiveren Juiste mensen tegenkomen die motiveren Zien wat nodig is om te integreren Zorg weigeren 2x Psychische problematiek Intrinsiek gemotiveerd zijn om er iets van te maken 3x Zorgen zelfdezaamheid bij 18 6x Zorg weigeren Psychische problematiek Veel meegemaakt 5x Inzet ouders	Communicatie Protectieve factoren Motivatie Stressfactoren	Begeleiding Integratie
Hoe ga je om met weerstand van de jongeren?			

A: Met weerstand, ja... Weerstand is eigenlijk..... zie ik zelf als een heel gewone natuurlijke reactie die ik die eigenlijk altijd oké is. Ja, ehm, ik denk alle nieuwe dingen geven weerstand, dus die mag je ook voelen, ehm tot een bepaalde mate. Daar zitten wel bepaalde grenzen aan natuurlijk. Dus ik laat..., die weerstand mag er altijd zijn. Als je boos bent omdat je iets niet mag van mij, dan mag jij boos zijn, tenzij je agressief gaat worden. Ehm, dan mag jij boos zijn, en dan laat ik jou gewoon, daarna kunnen we, als het gevoel is gezakt, kunnen we dan verder kijken. En het er dan gewoon even over hebben. Of misschien daarna nog even met rust laten. De volgende keer praten we weer gewoon fijn met elkaar, ga je het weer fijn maken met elkaar. MT: En dat werkt? A: Ja, voor mij werkt dit tot op dit moment. Ja, in de meeste gevallen denk ik wel, ja. Ja, ik ben dan wel altijd iemand die benoemt, ehm, als ik dan iemand zie: "Ja mag ook boos zijn daarover omdat iets niet mag". Ik denk dat dit voor de meeste mensen wel geldt. Oké, je mag nu wel even boos zijn. Ik ga dan niet verder pushen of zo. MT: Dat spreek je ook zo uit naar de jongens? A: Ja, dat benoem ik dan ook zo heel specifiek.	In het diepe gegooid 2x Bij de helft zorgen over zelfredzaamheid Grote overstap Weerstand = natuurlijke reactie Grenzen aan weerstand weerstand mag jij boos mag boos zijn Met rust laten Benoemen Niet pushen	Empowerende interventies zelfredzaamheid Pedagogische houding	Begeleiding
B: Ja, we hebben hier met zoveel weerstand en incidenten in het begin te maken gehad. Ik kan me ook wel voorstellen dat mensen wegvlugten, eh, van medewerkers. Omdatjongens gaan in de contramine; dan praten ze alleen maar over: "dit is mijn recht, dit is mijn recht". En dat moet je langzaam ombuigen. Dat krijg je ook als nieuwe jongens binnenkomen van zo'n Pol. En dan denk ik bij mijzelf: Oh nou moet ik weer die strijd aan. Wat dat is wat je moet. En dan moet je ze gaan uitleggen, over plichten. "Het is niet zo omdat jij gevlucht bent uit je land, dat je hier maar kunt eisen want zo werkt het leven hier niet. En Nederland is bureaucratisch. Je moet wachten op een antwoord, dat is niet alla minute geregeld, ja dat kan soms een hele poos duren. En dan heb je....ik heb me dat eens laten uitleggen door een jongere zelf. Die gaf dat ook aan, die dacht in het begin: "waarom zitten jullie hier? Alleen maar om 'nee' te verkopen. En pas naderhand, toen hij doorhad hoe het werkte in Nederland, begreep hij dat wij ook dingen moesten vragen en dat wij dan ook op antwoord moesten wachten. En dat we er eigenlijk waren om hun te plezieren en te helpen maar dat dat ie in het begin niet...Die denkt dat een mentor er alleen maar is om hun op de vingers te tikken en nee te zeggen. Dus ja, dat verzet..hoe ga je ermee om? Accepteren dat eh, dat jongeren moeten wennen aan de cultuur en dat het eigenlijk misschien wel 3,4, 5 jaar behelst. Alleen die tijd hebben ze hier niet. Dat ze dus soms nog sneller in de gaten hebben dat het alleen maar fijn is voor ons om te zien dat ze niet anders kunnen dan sneller ontwikkelen en accepteren van... Daarom kun je in het begin ook niet meer dan strikt zijn. Pas naderhand zie je, merk je ook dat ik niet alleen maar de gemene B ben. Maar ook de vrouw die op zondag zegt: "op zondag hoeven kinderen niet te werken, ga de keuken uit. Ik kook voor jullie, ik ruim voor jullie op, ik doe de vaatwasser.	Dit is mijn recht, eisen stellen Normen en waarden Nederland uitleggen 2x Onvoldoende tijd om te wennen aan Ned cultuur 5x in het begin strikt, later touwtjes laten vieren Opruimen en koken voor de jongens	Taken mentor Zorgen zelfredzaamheid	Begeleiding Integratie
C: Ja, dat ligt eraan wat voor weerstand het is. Kijk op het moment dat het weerstand is van: ik wil dit niet of dat niet. Dan probeer je ze daarin te begeleiden en te overtuigen van het goede van het ja zeggen. Als het zich uit in agressie en weerstand, dus fysieke weerstand, dat probeer ik zelf zo veel mogelijk uit de weg te gaan. Ik ga geen fysieke conflicten aan met jongeren. Of het moet echt voor eigen behouds zijn zeg maar. Maar ik moet zeggen dat het vrij weinig voorkomt gelukkig. We sturen het redelijk goed aan als team met z'n allen. Juist omdat we denk ik, heel veel begrip hebben voor de verschillen die er zijn, proberen we dat over te brengen naar de jongeren toe. En dat wij vinden dat het voor de jongeren een veilige haven moet zijn, waar ze zijn. Dat spreken we ook uit naar de jongeren toe. Dat we in die zin fysieke agressie niet tolereren. En als het echt gebeurt, tuurlijk gebeurt het weleens en loopt het uit de hand, dan zou je de politie moeten inschakelen. Dat is weleens gebeurd	In gesprek gaan bij weerstand Fysieke conflicten uit de weg gaan Begrip cultuurverschillen 3x Uitdragen dat fysieke agressie niet getolereerd wordt Politie inschakelen	Taken mentor Omgaan met probleemgedrag Omgaan met probleemgedrag	Begeleiding

in het verleden. Daarnaast hebben we natuurlijk trainingen gehad van, geweldloos verzet en hoe ga je daarmee om. Dus, ja we zijn daar wel in geoefend.			
D: Ja dat is ook wel iets waar je vaak tegenaan loopt. Ehm, kijk op dit moment hebben we een hele fijne groep en die voeren ook heel vaak uit als je iets aan ze vraagt. Maar wij hebben ook wel eens een groep gehad hè die was best wel moeilijk en als je die iets vroeg dan kon je op je kop gaan staan maar ze deden het gewoon niet. We hebben dan geen consequenties D: Nee want bijvoorbeeld geld inhouden, dat kun je allemaal niet doen. Daar hebben ze recht op, ehm, maar voor mij is het dan: als zij dan iets vragen van mij..... Dan is 't, oké als ik dan iets vraag en ik krijg daar geen respons op...Dan, ja dan is het heel kinderachtig. maar dan krijg het gewoon ook zo terug. Ik ben ik er ook even niet voor hun. MT: Je had het net over die sancties die er niet waren. Hoe sta je daartegenover? D: Ja, soms zou het wel fijn zijn als er iets is wat we ze kunnen opleggen , ja. D: Ja, daar hebben we wel vaker over nagedacht. En, ja, bijvoorbeeld een sanctie is geweest: als ze niet naar school gaan, dan mag je niet op de computer tot die tijd dat je, eh, je uit school bent of zou komen dus. Maar ja dan zitten ze op de wifi van de burens bijvoorbeeld, dus ja...Ja, dat werkt allemaal niet zo en daar zijn ze niet zo gevoelig voor. Dan blijven ze de hele dag op hun kamer, ja dat interesseert ze niet zo veel. MT: Dus daar zou goed over nagedacht moeten worden. D: Ja, kijk voor hen is geld en eten heel belangrijk en dat kun je ze allebei niet ontnemen . En ja, voor de rest raak je ze niet zo snel	Negeren, even geen aandacht voor hun Geen consequenties Geen consequenties 2x Moeilijk om sancties te bedenken geld en eten heel belangrijk en dat kun je ze allebei niet ontnemen	Omgaan probleemgedrag Moeilijkheden begeleiding Behoeften amv	Begeleiding Behoeften amv
E: Ik ga stevig in mijn schoenen staan. Ik ga daar zeggen: nee zeggen waar het nee is . Afstand bewaren. Met mijn lichaam ga ik aangeven: tot zover en niet verder . En daarna, als de jongere rustig is, vraag ik hem op kantoor en dan vraag ik: wat was er nu eigenlijk aan de hand . Dat ik via een andere weg ingang krijg, van hey, wat was er aan de hand en dan gaan we kijken..... Je kunt met mij heel veel kanten op, heel veel lieve kanten maar ja je te ver, weet dan...weet dan ook wat je aan me hebt als je te ver gaat. Want binnen 5 minuten staat ie buiten. En als ik het nodig vind, trouwens, dan, als het niet lukt, ik ben ook maar een mens, dan bel ik de politie.....Ben ik zo klaar.	Duidelijkheid In gesprek gaan na rust Duidelijk laten zien met wie ze te maken hebben Politie inschakelen	Omgaan probleemgedrag	Begeleiding
F: Ja en zich terugtrekken, zich niet conformeren ,conformeren aan de eisen die worden gesteld, ja, groepsregels praat ik al over probleemgedrag e.d. dat je bv ziet dat de jongere niet vooruit komt en ook niet wilt . F: Meestal, in het begin houd ik een praatje van luister: "ik ga mijn best voor je doen, ik ga mij voor jou inzetten maar dan verwacht ik ook van jou dat jij je gaat inzetten; iets terug doet voor ons. Als jij de regels respecteertDat soort praatje is zo'n beetje de basis ehm voor de omgang hé. Kijk natuurlijk blijf ik altijd wel ehm me inzetten voor een jongere maar stel hij wil iets van mij; hij wil een nieuwe fiets of weet ik veel wat, en hij haalt de hele week roggigheid uit, tja dan zal ik zeggen: "zorg jij eerst maar eens dat je niet op je kamer zit te roken iedere avond of zoiets. Want je hebt heel weinig dwangmiddelen. Je, ehm, en dat kun je gebruiken Je kunt een beetje op de relatie gaan zitten. En in ieder voogdgesprek ook weer, ehm, erop terug te komen wat niet goed loopt en vaak willen ze naar een KWE en dan ja, hoort hij dat hij om die en die redenen ben je er nog niet klaar voor. En, ehm, ik merk wel vaak dat die Eritrese jongens wel op een gegeven moment een omschakeling maken. Zo van: ik moet nu toch, eh, als ik iets wil, als ik naar een kwe wil, dan moet ik toch een draai maken.	Terugtrekken, Niet houden aan huisregels In gesprek gaan om te motiveren Werken voor kwe=motivator 2x	Internaliserend probleemgedrag Externaliserend Motivator	Begeleiding Integratie
JB: Hoe ga ik om met weerstand? Ja, in gesprek blijven gaan , denk ik. En ja, ook wat ik zeg, de paar maanden dat ze me weglieden, ja laat maar lopen, laat maar gaan. Enne, ja ook wel ook stukje schauspiel en hé (lacht). Het theaterspelletje dat ze dan opvoeren door intens beledigd te zijn. Ik denk dat ik als voogd minder weerstand ervaar omdat ik ze niet dagelijks zie...., ja, ik zie ze een maand later weer en dan is het vergeven en vergeten . Een uur later is het alweer goed. MT: Ja, ja, JB: ze zijn ook	In gesprek blijven gaan Met rust laten Ervaart minder weerstand omdat ze ze minder ziet	Omgaan probleemgedrag	

Dat vind ik zelf een van de belangrijkste punten vanuit eh, ja als je het dan hebt over de schillen van de ui, bijvoorbeeld hé. Als je kijkt naar de jongeren en kijkt naar de verschillende lagen en zo. Dat vind ik theoretisch heel mooi, alleen in de praktijk sta ik daar wat minder bij stil.		Relatie	
D: Ja nou ja wij werken sowieso met de competentiescan . Die wordt om de zes weken ingevuld.	Competentiescan 1x per 6 weken 2x	COA competentielijst	Begeleiding
E: Ehm, ja weet je, die methodiek krijg je geleerd, die lees je en....in hoeverre ik die daadwerkelijk gebruik, ehm, ik zou je daar geen antwoord op kunnen geven want dat is een mengeling van alles.....	cao methodiek onbewust toegepast	Coa methodiek	Begeleiding
F: Ja, we hebben toen die cursus gehad . Ja, kijk als ik hier iets op de groep doe of zo dan pak ik niet de methodiek erbij. Ik heb ze toen wel gevolgd en ook afgesloten. Dus ergens zal dat wel meespelen hoe je handelt . MT: Werken in de geest van de methodiek, zeg je? F: Nou, ik heb kennis genomen van de methodiek en ook van andere dingen betreffende de AMV'ers, die je leest of die je aangereikt krijgt en als het goed is, of in ieder geval bij mij beïnvloedt dat een soort van hoe je denkt over de doelgroep en hoe je ermee om kunt gaan en dat pas je wel toe . Ja, maar het is niet dat ik de hele tijd volgens de methodiek aan het werken ben.	Cursus gehad Werkt onbewust met methodiek	Coa methodiek	Begeleiding
JB: Wij gebruiken de Delta methodiek . Kijk, bij mij staat in het doel jongeren moet zelfstandig worden voor meerderjarigheid. En wie doet wat, mentor biedt de dagelijkse begeleiding, structuur en veiligheid. MT: Maar dat is het doel van jou als jeugdbeschermer. De jongere moet op zijn 18 ^e zelfstandig zijn. JB: Dat is het allergrootste doel	Delta methodiek Zelfstandigheid bij 18 grootste doel Gebruik competentiescan mentor biedt de dagelijkse begeleiding, structuur en veiligheid	Taken jeugdbeschermer Taken mentor volgens JB	Nidos
In hoeverre ben je ervan op de hoogte dat Nidos een interculturele pedagogische visie heeft ontwikkeld die de basis gaat vormen voor een nieuwe methodiek? Hoe vertaal je deze visie naar je begeleiding? A: Daarvan ben ik niet op de hoogte	Kent interculturele visie niet	Interculturele visie	Begeleiding
B: Ja, daar ben ik van op de hoogte. Maar zover is het nog niet. B: Ja, ik kan er niet mee werken zolang die nog niet definitief is hé. Ik weet alleen vanuit beleidstechnisch oogpunt dat het er aan staat te komen maar voor de rest kan ik er nog niets mee doen.	Kent interculturele visie, werkt er niet mee	Interculturele visie	
MT: Je kent dit stuk niet? C: Nee. MT: Oké, dan is dat duidelijk en zal ik zorgen dat jij die toegestuurd krijgt. C: Ik weet niet of de methodiek zo erg verschilt. Dat is de vraag altijd. Ja, ik lees hier een regel en dan denk ik, dat doen wij ook.	Kent interculturele visie niet Kent interculturele visie	Interculturele visie	
D: En die is nieuw?	niet		
E: is daar voor een deel opnieuw ontstaan aangevuld met nieuwe ervaringen met Eritrese maar ook andere vluchtelingen samen. Ik kan dan ook niets specifiek noemen. Maar, ja, zeker pas ik hem toe.	Kent interculturele visie, past die toe	Interculturele visie	
F: Neemt het document vluchtig door. Nee, dat ken ik niet. Als dat van 2016 is, dan heb ik daar nog geen kennis van genomen. Nee daar ben ik niet van op de hoogte. F: Ja, ik zal hem eens doorlezen maar al die puntjes komen me wel bekend voor.	Kent interculturele visie niet, komt wel bekend voor	Interculturele visie	
JB: Nou, er is altijd een in ontwikkeling, dat is wel wat ik weet.	Kent interculturele visie niet	Interculturele visie	

Stellen jullie samen met de jongere doelen op? Zo ja, wat voor doelen zijn dat? A: Ja we stellen samen met de jongere doelen op. Er is eerst een periode van observatie om te kijken waar hulpvragen en behoeften liggen. Hierna worden er een aantal doelen opgesteld. Deze worden in de map gedaan en elke dag door elke medewerker ingevuld. Zo kunnen we dagelijks zien wat wel en niet gedaan wordt en zo zie je welk doel consequent behaald wordt. Ehm, ikzelf begin altijd met de vraag wat ze graag nog zouden willen leren en hoe ze dat willen bereiken. Ook haal ik er de voorwaarden om naar een KWE te mogen gaan bij en dan bespreek ik hierin wat de jongere zelf vindt dat hij al doet en wat ik heb gezien. Mocht er een jongere zijn die moeite heeft met aan te geven wat hij wil leren of vindt dat hij niks meer hoeft te leren dan ga ik meer zitten op wat ik heb gezien dat hij doet, wat nodig is voor een KWE en dan zal ik meer sturen op het belang en het nut ervan. Ehm, de doelen die veelal terugkomen zijn enerzijds praktische dingen zoals: ik kook elke dag zelf een maaltijd of: ik weet hoe ik boodschappen moet doen, of: ik ruim mijn kamer op, ik houd mij aan de huisregels, ik bel zelf met de huisarts. Anderzijds komen er ook leerdoelen terug met ehm, hoe ga ik om met bijvoorbeeld als ik boos ben of ehm, als er iets gebeurt dat ik niet leuk vind. Dus dat is meer op ehm, hun eigen persoonlijke gedrag. MT: Ja, oké. Dus zowel persoonlijk, op ehm hun eigenschappen dat ze in hun gedrag uiten, als heel praktische dingen zoals je ze hebt benoemd, bijvoorbeeld ook zelf een arts bellen voor een afspraak, zelf naar een huisarts gaan [47:38]	Observatie en op basis daarvan hulpvraag en behoeften bespreken en doelen samenstellen 1x Werken aan zelfredzaamheid vertellen waar de dokter is Eerste keer meegaan, daarna zelf Vertellen wat nodig is voor KWE 3x	Samen doelen opstellen	Begeleiding
B: Als je merkt dat een jongere, ik geef maar een dwarsstraat, een jongere niet met zijn geld kan omgaan, dan ga je daar op letten en dan ga je dat mét hem regelen: hoe gaan we dat beter aanpakken. Dat zijn hele specifieke doelen. Ja, het einddoel is: kun je de dokter zelf bellen. Kun je aangeven waar je pijn hebt. Waar ga je naar toe als je de sleutel kwijt bent van je kamer. Ja, want dat gebeurt nog weleens hé. MT: Hele praktische dingen bedoel je. B: Ja, de meest noodzakelijke dingen wat er is. Kijk: Nederland: weet je waar Amsterdam ligt, weet je waar Maastricht ligt. Dat is een van de eerste vragen die ik aan de jongere stel. "Je bent nu in Maastricht, weet je waar dat in Nederland ligt?" Weten ze niet. Ze weten niet dat België 2 kilometer verder is. Dit is waar je met jongere mee bezig bent. En ik vind de competentielijst veel, veel te breed. B: Ja, ik heb ze allemaal bij de hand hoor, en ik voldoe daar ook aan maar uit die competentielijsten, eh, komen andere doelen naar voren. Wat het makkelijkste is, wat het beste is met betrekking tot....maar het gaat wel om de dialoog die je daarover voert. Ik kan wel zeggen wat ik zelf vind maar daar hebben we niks aan. De jongere weet dan niet waar ik het over heb.	Werken aan ontwikkelingstaken: 2x Met geld omgaan Aardrijkskunde competentielijst veel, veel te breed. dialoog over doelen voeren vrij algemene dingen in competentielijst vult samen met de jongeren competentielijst in, 3x	Empowerende interventies zelfredzaamheid Relatie	Integratie
C: Ja, in principe wel. In principe is er een basis hulpverleningsplan, zo noem ik het even, dat opgesteld wordt door Nidos. Daar staan vrij algemene dingen in en daarover gaan wij vervolgens met de jongeren en met de voogd over in gesprek. MT: Dat is die die competentielijst? C: Ja, wij kijken ook naar de haalbaarheid van het basisplan zeg maar. C: De competentielijst vul ik samen met de jongeren in, met een tolk. MT: Ja, en eh, in hoeverre heeft de jongere daar inbreng in? C: Volledig. MT: Hij beslist eigenlijk mee over zijn eigen doelen? C: Ja.	Beslist mee over doelen 4x Competentielijst vul ik samen met de jongeren in, met een tolk op basis daarvan doelen gezamenlijk opstellen 5x Eigen verantwoordelijkheid uitdragen	Relatie Ped. Houding mentor	Begeleiding
D: Ja ik ik vul altijd samen met de jongens de competentielijst in. En wat ze nog niet goed kunnen, daar maken we een doel van. D: Ja, ze weten dat wij hier ook zijn om te helpen met een aantal dingen. En eh, we doen het voor hun, niet voor onszelf. En dat is wel de boodschap die ik probeer uit te dragen naar de jongens. En dat weten ze ook en dat wordt ook heel vaak gewaardeerd.	boodschap uitdragen dat het hun eigen verantwoordelijkheid is 2x vult samen met de	Coa methodiek Relatie	Begeleiding

E: Ik stel samen met de jongere doelen op en dat doen we a.d.h. van de competentielijst. F: Ja, meestal op die competentielijst, het zijn praktische doelen gericht op eh, het dagelijks functioneren op de groep maar belangrijkere doelen voor mij zijn altijd gericht op naar school gaan, en eh, ja, stel er zit iemand niet lekker in zijn vel, ja eh, dat soort gedrag proberen om te draaien. Het ligt een beetje aan de leeftijd wat betreft werken aan zelfstandigheid. MT: Ja, ze zitten in hun ontwikkeling.F: Ja, die competentielijst gaan ook heel erg over zelfstandigheid. Dus dan denk je daarover na..MT: Ja, en die jongeren werken daaraan mee en het wordt samen met de jongere dan ook wel geformuleerd, in overleg? F: De jongeren die ik tot nu toe heb gehad, hebben allemaal de capaciteit gehad om mee te denken en er ook het nut van in te zien.	jongeren competentielijst in, 3x vult samen met de jongeren competentielijst in 4x Motiveren tot ander gedrag doelen afstemmen op ontwikkelingsniveau amv Competentielijst en doelen gericht op zelfstandigheid	Coa methodiek Relatie Werken aan zelfredzaamheid	Begeleiding Integratie
JB: Ja, dat bespreek je vooral in het drie-gesprek. Daar laat ik dat terugkomen. “Wat wil jij graag leren hier?” “En wat is daarvoor nodig?” Nederlands leren, naar school gaan...MT: Dus je laat het ze eigenlijk uit zichzelf ...eh, je triggert ze waardoor ze zelf gaan nadenken eh....JB: Ja, ik wil Nederlands leren en ik maak daar als doel van: integreren in de Nederlandse maatschappij. “Ik wil Nederlands leren”. “Goh, wat is daar nog meer voor nodig? Op school hebben jullie het dan ook over de normen en waarden?” Maar ja, eh, ja ook daarin weer in gesprek gaan. Ik kan geen doel opleggen. Ik kan niet zeggen: “dit moet jij doen”. Dan gebeurt het niet.... Het moet wel een gemeenschappelijk ding zijn en vooral iets wat uit de jongere zelf komt. Als een jongere al doelen heeft “ik wil niet meer eh, ik wil geen alcohol meer gebruiken”, ja, goed, wat is daarvoor nodig? Dan is het allergrootste doel misschien ehm, ik leer mijn eigen grenzen bewaken”. Dat is het doel op papier dan maar dan kan als subdoel zijn: geen alcohol drinken. Dus het is wel iets dat je samen met de jongere bespreekt. MT: Dus, als je praat over doelen, dan zijn dat hele basale dingen; naar school gaan, baantje zoeken, zelf een afspraak maken en zo. JB: Ja, ja, en dan gooi je dat onder één groot doel: de zelfredzaamheid hé, integreren.	Doelen zijn gericht op integratie 2x Moet een gemeenschappelijk ding zijn 6x Doelen opsplitsen in werkdoelen Bij twijfel wordt de mentor gehoord	Relatie Werken aan zelfredzaamheid	Begeleiding Integratie
In hoeverre denk je dat de methodiek aansluit bij de ontwikkelingstaken van de AMV? (Lijst met ontwikkelingstaken tonen) A: Ja, als ik ze zo globaal doorkijk, dan zijn dat hele herkenbare dingen die wij proberen, zeg maar die ontwikkelingstaken te ontwikkelen of ehm, zo ver mogelijk ontwikkeld te hebben als ze hier weggaan. MT: Ja, ehm dat zijn ook de taken waar jij je in de dagelijkse praktijk op richt? A: Ja, zoveel mogelijk in ieder geval wel. Dat is ook per jongere afhankelijk van, ja de ene jongere is wat verder dan de andere. Ja soms zijn er jongeren die, tegen de tijd dat ze weggaan, een heleboel dingen ehm, waar ze niet in ontwikkeld zijn. Ehm, maar ze zijn zeker dingen waar ik me zoveel mogelijk op richt bij de jongeren.	Streven ontwikkelingstaken zo ver mogelijk ontwikkeld te hebben als ze hier weggaan. 3x Maatwerk 2x	Werken aan zelfredzaamheid	Integratie
B: Ja, dat zijn ze. Ik weet bijvoorbeeld van een Ariam dat ie heel veel problemen heeft om dingen te bepraten met zijn voogd. Want die ziet ie als politie. En die komt maar eens in de zoveel tijd. En als ik er dan bij ga zitten, ook al voert zij het gesprek en bij een belangrijke vraag, draait hij zich naar mij en geeft hij mij antwoord. En dat komt omdat hij niet aan iedereen zijn emoties wil laten zien. Met name Eritrese mensen zijn nogal gesloten. En, eh, hebben moeite met vertrouwen. Dus dat zijn dingen die horen onder die doelstellingen; omgaan met geld, omgaan met eh, zeker zijn over een opleiding....MT: Die komen daar allemaal in terug. B: Ja, die komen daar allemaal in terug.	Ondersteuning bij voogdgesprekken Aanwezig zijn bij 3-gesprek Kenmerken doelgroep: gesloten 2x Meer contact met voogd 1x	Taken Relatie Kenmerken	Begeleiding
C: (bekijkt kort de lijst met ontwikkelingstaken). Ja, nogmaals, wat ik hier tekort aan vind, en dat staat hier: omgaan met posttraumatische problemen bijvoorbeeld. Ja dat vind ik, en rondom de gezinshereniging en achtergebleven familie, dat vind ik ehm, eh, iets wat heel zwaar meeweegt. Zeker	Tekort uitvoering Ontwikkelingstaken		

bij Eritrese jongeren. Wat ik daarstraks al aangaf, daar lopen ze de hele dag mee op hun nek eigenlijk. En daar vind ik mag wel wat meer aandacht voor zijn.	Meer aandacht voor zorgen Gezinshereniging		
D: Ehm, ja, ik denk hier omgaan met posttraumatische problemen dat is een puntje dat ...ja, als de jongens niet openstaan voor hulp daarin, dan kom je nergens. Ook als zien wij, oh deze jongen heeft echt meer hulp nodig, zoals die jongen die die suicidepoging heeft gedaan, ehm die werd toen aangemeld bij de ggz. Ehm, die ochtend van die afspraak was hij niet aanwezig. Hij wilde daar echt gewoon niet heen. En de tweede afspraak zorgde hij ook dat hij weg was. En, hé, toen hebben we een gesprek met hem gevoerd. En hij zei: "nee het gaat nu goed in mijn hoofd en ik zal het niet meer doen en ik heb minder stress en als ik hulp wil dan geef ik dat aan. Maar ik heb toen wel met 'm afgesproken: "nou dan ga je vaker met mij in gesprek". En dat was dan iedere week even een gesprekje om te kijken hoe het met hem ging. Ik hield hem wel heel duidelijk in de gaten. MT: Ze staan eigenlijk niet zo open voor, zeg maar hulpverlening dan? D: Nee zij komen wel uit een heel andere cultuur hé. En wij zijn heel erg van dat praten en therapie maar zij kennen dat helemaal niet. En dan denk ik, dan moet je dit dan ook respecteren. Tuurlijk hebben ze hulp nodig in onze ogen maar praten is niet altijd de oplossing. Is niet altijd de juiste manier denk ik. Want ze willen dat helemaal niet. Ja, en voor ons werkt dat zo maar.... Ja, er zijn ook wel andere therapieën, ja.....Ja, die jongeren hebben, ja die hebben dat een beetje zo aangeleerd gekregen van thuis. Over een aantal dingen praat je gewoon niet en dat los je zelf op in je hoofd. Heel veel dingen zijn ook taboe en daar zwijg je gewoon over. MT: Hoe help je dan deze jongeren die dus echt getraumatiseerd zijn en die dan die hulpverlening niet willen, bijvoorbeeld van Mondriaan? D: Nou ja ik denk dat het vooral heel belangrijk is om een stukje vertrouwen te winnen bij deze jongeren. En als zij zien wat valt er voor mij bij jou te halen, dan staan ze daar meer voor open maar als er naar hun eigen mening niks te halen valt bij jou, dan staan ze daar ook niet voor open. Ja, heel veel jongens willen dat ook heel ver wegduwen wat ze hebben meegemaakt.	omgaan met posttraumatische problemen' 2x Suicide niet openstaan voor hulp niet praten over problemen iedere week even een gesprekje om te kijken hoe het met hem ging. Ik hield hem wel heel duidelijk in de gaten vertrouwen te winnen wat valt er voor mij bij jou te halen niks te halen valt bij jou, dan staan ze daar ook niet voor open 1x Trauma's verdringen	Internaliserend Probleemgedrag Stressor Relatie	Integratie Begeleiding
E: Ja, het zij bewust, hetzij onbewust. Hetzij in een team dat je daar elkaar erop aanspreekt, ehm, op attendeert. Ja, dat "opnieuw vorm geven aan de relatie met de ouders", ja, die relatie met ouders, dat is natuurlijkJa, wat hier ook staat, is gecompliceerd.	"opnieuw vorm geven aan de relatie met de ouders" is gecompliceerd	Ontwikkelingsstapen	Integratie
Neemt het document even door. Bijna allemaal. Omgaan met autoriteiten nog niet zoveel omdat ze nog begeleiding krijgen. Naar de gemeente en zo. Het is belangrijk dat dat goed wordt geregeld zeg maar hé. En de andere taken gaan allemaal wel opnieuw vorm geven aan de ouders is vaak niet zo relevant hier. En een plaats verwerven..... is ook nog niet zo relevant hier omdat ze voornamelijk op de kwg zitten, dus ze gaan naar school, ze gaan naar werk MT: En vrij beschermd zijn dan. F: Ja, precies, ze hoeven nog maar heel weinig zelf die omgeving in te gaan. F: en waarden en culturen, bij sommige jongeren kun je dat bereiken, dus jongeren, als we ze hier hebben een ook een soort van denkniveau hebben, dat ze dat goed kunnen vergelijken. Normen en waarden van hun cultuur, dan kan ik toelichten hoe dat bij ons werkt. Dat zijn altijd hele leuke gesprekken. Maar dat bereik je niet met iedereen. Als ze dan door zijn naar de KWE of teveel in hun eigen cultuur gevangen zitten.	Nog niet aan de orde: -Omgaan met autoriteiten, -opnieuw vorm geven aan de relatie met ouders, -een plaats verwerven in een nieuwe soms vijandig beleefde omgeving -omgaan met normen en waarden uit 2 culturen leidt tot leuke gesprekken Zijn nog vrij beschermd	Ontwikkelingsstapen	Integratie
Denk je dat de methodiek voldoende mogelijkheden biedt om de doelstellingen die de organisatie XONAR voorstaat (zelfstandige deelname aan de samenleving) te laten behalen?			

B: Nee, natuurlijk niet. Daar is de tijd veel te kort voor. Dat is gewoon niet haalbaar. MT: Ja, dat had je eerder ook al vermeld hé. B: Ik denk dat daar gewoon een gat is en ik denk dat we daar nu als xonar zijnde ook op een goede manier aan het insteken zijn. En bedenken dat het net als voor iedere jeugdige veel te weinig hulpverleningsvormen zijn voor 18 t/m 23. En dat geldt voor Nederlandse jongens die hier geboren zijn, daarom geldt dat 200, 300 keer zo hard voor vluchtelingen. MT: Er zou dus eigenlijk nog een aanvullende opvang....B: Niet eens aanvullend maar ik denk dat dit uiteindelijk ook de doelstelling van xonar moet gaan zijn. Dat we vanuit een heel ander perspectief gaan denken. Jongeren veel meer....Als je al met de Nidos methodiek gaat werken ja, en met de Nidos visie, dan zul je er zo op moeten insteken dat dit een soort van KWE-vorm wordt. Waar meerdere kinderen zitten. En waardoor je tegelijk aan bepaalde taken kunt gaan werken. Zoals dat vroeger wel bij de Coa-methodiek was. Je hebt 6 weken om op te starten, dan doe je dat en dat, kom je daar en daar en daarna kom je in een soort van kwe+. En afhankelijk van hoe goed je bent, net zoals vroeger op school, stroom je door. MT: Stroom je door naar? B: Nou bijvoorbeeld een Akilu, die was 17, en die kun je dan makkelijk nog op een kwe zetten. Maar die gaf aan “maar ik denk dat ik meer gebaat ben om al op een kamer te gaan wonen”. En dat gebeurt dan ook. En dan krijgt hij vanuit een andere instantie hulp, nu, ambulant maar dat kan ook vanuit ons. MT: Ja, ja, B: Met een jeugdbepaling die je meerdere keren kunt aanvragen voor verschillende doeleinden dus, ja.. MT: Is dat dan ook iets waar jullie mee bezig zijn vanuit xonar of is dat een idee van jou persoonlijk? B: Dat is wel een idee waar wé mee bezig zijn ja. Uiteindelijk is dit ook de bedoeling en dat is ook iets waar we als organisatie niet andere organisaties geld hoeven te laten verdienen want dat kunnen we ook zelf. Wij hebben de expertise in huis.	tijd veel te kort 6x niet haalbaar te weinig hulpverleningsvormen zijn voor 18 t/m 23. Aanbeveling: een soort van kwe+. Ambulant hulp vanuit xonar Doelstelling xonar, nidos niet haalbaar Zelf ambulante hulpverlening aan 18+ amv	Zorgen zelfredzaamheid bij 18 Aanbeveling begeleiding	Integratie Begeleiding
D: Nee, ik denk dat het voor veel Nederlandse jongeren al moeilijk is als op zichzelf gaan, bijvoorbeeld op hun twintigste jaar. Stel je voor hier komen jongens op hun zestien naar Nederland en die moeten op hun achttiende alles al weten en kennen en op zichzelf gaan wonen en alles snappen zonder hulp. Dat is niet reëel	Te korte tijd om zelfredzaam te zijn 7x	Zorgen zelfredzaamheid bij 18	Integratie
E: Persoonlijk denk ik dat het heel moeilijk wordt, zal zijn. Dus, dat is wat ik denk. En dat is ook wat ik zie. Als ik bijvoorbeeld, ehm, van de 50 jongeren, van de 50 misschien, 5 zie, die echt doen wat wij Nederlanders denken wat je moet kunnen en doen, wil je kunnen blijven. E: Ja, en danehm. Dan gaat het wel moeilijk worden. En dat zal zich ook nog moeten uitwijzen of de jongeren het daadwerkelijk gaan doen. Wij zijn daar nu 2 jaar mee bezig, ze zijn binnengekomen met 15, 16, zijn bijna 18, bij wijze van spreken. Dus, dat vind ik heel lastig. MT: Ja, ja, ehm. Ja, dat begrijp ik. Als ik het mag herhalen wat je nu gezegd hebt is het dus eigenlijk zo, dat jij je in feite de doelstelling die Nidos en Xonar voorstaat, eigenlijk niet haalbaar is? E: Nee	Te korte tijd om zelfredzaam te zijn 8x	Zorgen zelfredzaamheid bij 18	Integratie
F: Nogmaals die methodiek heb ik niet zo paraat. Ja kijk, Ik denk dat dat doel altijd te halen valt in principe. Als je de juiste middelen hebt om die in te kunnen zetten en daarmee, dat is bijvoorbeeld een langere begeleiding en specifiekere begeleiding voor jongeren die niet precies in het plaatje passen. MT: Ja, maar daarmee zeg je dus op het moment dat dat niet is, dan eh. Zie ik het dan zo, dat je zegt dat de jongere met zijn 18^e niet klaar is voor zelfstandige deelname F: Ja, dat klopt. Ik denk dat een methodiek in feite altijd prima is maar ja, als je twee maanden hebt om een jongere naar zelfstandigheid te brengen met een methodiek, dan zal dat nooit genoeg zijn. F: Ja, dat is dus ook altijd gekoppeld aan hoeveel tijd je hebt om een methodiek fatsoenlijk uit te voeren.	Langere begeleidingstijd 1x Te korte tijd om zelfredzaam te zijn 9x	Zorgen zelfredzaamheid bij 18	Integratie
Topic 5: Gedrag en motivatie			

In hoeverre vind jij het belangrijk dat AMV leert om dingen te regelen binnen overheid en gemeente en hoe geef je daar invulling aan?			
A: Ik, ehm, vind dit een heel belangrijk onderdeel in de ontwikkeling van de jongere die dadelijk op eigen benen staan. Ehm ja, dat vind ik heel belangrijk. Hoe ik daar zelf invulling aan geef is, zoveel mogelijk uitleggen over wat ze kunnen verwachten ehm, als ze straks alleen zijn. Ehm, dus ehm, een stukje kennis geven en ervaring. Ja en daarbij, ehm, help je ze, ehm ja overheid en gemeente, ja, je probeert ze zelfstandig te maken, afspraken te maken en dat soort dingen. Om het systeem een beetje te leren kennen en daarmee leren om te gaan. Dus aan de ene kant leg ik uit en probeer ik het erover te hebben en ehm, aan de andere kant stimuleer ik ze om die dingen ook te gaan doen, zeg maar. Of, in eerste instantie samen. ehm, in eerste instantie samen en dan stapje voor stapje steeds meer zelf te laten doen.	Uitleggen wat ze kunnen verwachten Kennis geven Ervaring laten opdoen Leren met systeem om te gaan Stimuleren om zelf te doen Eerst samen, dan alleen Stapje voor stapje 2x al redelijk goed op de hoogte hoor, van regels.	Empowerende interventies zelfredzaamheid	Integratie
B: B: Dat is teveel gevraagd, digid hebben ze voordat ze hier uit huis gaan hé. Ik heb dat ook laten zien. Maar je kunt niet van die kids verwachten dat ze weten wat daar allemaal staat. MT: Nee, nee. B: Daar hebben ze gewoon hulp bij nodig. En daarom is er ook een 18+ voorziening vanuit xonar. Wat Annelies op zich pakt op dit moment. Dat is een hele plunjezak om te dragen. Als die jongeren een brief krijgen, van "wat is dit?" Dat mag je ook niet verwachten.	Teveel gevraagd 18+voorziening xonar		
C: Ja, dat begeleiden wij in principe ook in eerste instantie. Naarmate hij daar zelfstandig in wordt laten we hem steeds losser daarin. MT: Daar zijn ook de doelen op gericht? C: Ja, wel een beetje afhankelijk van de leeftijd weer. Maar zeker de laatste jaren dat we veel zestien, zeventien plussers hebben ben je daar sneller mee bezig dan alleen met verzorging zeg maar. MT: Kun je zo twee voorbeelden noemen? C: Het begint eigenlijk al heel simpel bij ... Eh, of juist niet simpel want het zijn belangrijke dingen. Een zwemdiploma halen, ik noem maar even iets. Kijk, wij leggen dan wel zelf het contact met het cultuurfonds, Sportfonds zodat het gefinancierd wordt. Dat doen wij weleens zelf in overleg met de voogd. We maken een eerste afspraak met het zwembad en de bedoeling is dat de jongere daar wel zelfstandig naartoe gaat. C: Inschrijven voor een woning of kamer.	Steeds meer zelf laten doen Zwemdiploma halen Zelf naar instanties laten gaan Samen inschrijven voor een kamer Maatwerk 3x	Empowerende interventies zelfredzaamheid	Integratie
D: Ja, dat doen we wel. Ik probeer de jongens daar wel in te betrekken. Ik doe dat nooit gewoon zelf. Ik leg ze wel uit waarom dat allemaal is en ze weten ook, een gemeente bijvoorbeeld, paspoort daarvoor moet je naar de gemeente en dat soort dingen. Daar bereid ik ze wel op voor. "Wat moet je dan zeggen bij de gemeente?" "wat kom je doen?" Ja, want dat is eigenlijk iets wat ik er overal wel, waar ik ze op voorbereid. MT: Ook een stukje voorlichting, hoor ik. D: Ja maar ook als je bijvoorbeeld een dokter belt: "wat ga je dan zeggen?" "En hoe moet je dit gesprek voeren". En uiteindelijk laat ik ze dat wel allemaal zelf doen. Dat zijn wel dingen, daarin wil je de jongens helpen en, ja werken naar groei daarin. MT: Ja, duidelijk, dat bedoelde ik ook eigenlijk. D: Ja dat is dan niet specifiek alleen specifiek gemeente maar eh..... D: Ja ik bedoel, ik probeer de jongens altijd wel te betrekken in de dingen die ik doe want ik weet hoe het werkt, zij niet. Voor hen is het allemaal nieuw en ik vind het net leuk om ze dat te laten zien. De nieuwe dingen ja en waarom je dit allemaal doet, waarom werkt Nederland zo.	Uitleg geven 2x Gesprekken oefenen Zelf laten doen Maatschappijkennis	Empowerende interventies zelfredzaamheid	Integratie
E: Jaa, dat is natuurlijk heel belangrijk. En wij ondersteunen hen daarin door ze dingen zelf te laten doen, of te leren, of mee te nemen, zelf op pad te sturen met een routebeschrijving. Proberen zelf te	dingen zelf te laten doen, 4x Zelf laten bellen 4x		

laten bellen. Heel vaak hebben we ook de valkuil dat we dat voor hun doen, hé. Dan komen ze gelukkig bij een KWE, dan moeten ze het daar weer doen. Dus, ja, maar dazt ijn wel de dingen die we proberen....en we hebben ook steeds meer geleerd van: nee, ik doe dat niet voor jou, doe het maar zelf.	Valkuil te veel voor hen doen	Empowerende interventies zelfredzaamheid	Integratie
F: Heel belangrijk omdat het daar ook vaak misgaat als ze 18 zijn. Ook al hebben ze recht op hulp dan weten ze die toch niet te vinden. Maar vaak komen wij daar op de kwg nog niet aan toe. Dus, ik kan die jongere hier zijn Digid laten aanvragen...dat snapt ie niet. Dus dat is belangrijk maar dat komt dan meestal op de kwe of daarna	Gaat vaak mis als ze 18 zijn Weten hulp niet te vinden	Zorgen zelfredzaamheid bij 18	Integratie
JB: Ja, dat is het doel hé, zoals gezegd	= doelstelling Nidos		
Heb je te maken (of te maken gehad) met probleemgedrag van AMV's? Zo ja, hoe uitte zich dat?			
A: Ehm, ja probleemgedrag kan zijn agressiviteit, drugsgebruik, ehm, ik vind roken op de kamer wel heel erg een probleem, zeker als je na een heleboel keren erop wijzen, nog niet verbetert. Ehm, dat vind ik dan ook wel een probleem. Ehm, ander probleemgedrag is spijbelen, ehm ja ik vind eigenlijk heel erg teruggetrokken zijn, heel erg op jezelf en weinig mensen binnen laten. En, ehm, en op momenten dat ze in contact heel sociaal wenselijk gedrag geven. Dan gaan bij mij ook belletjes rinkelen, zo van: Oh, dat gaat ook helemaal niet zo goed. Dat vind ik ook eigenlijk wel een probleem. MT: Ja, als je praat over agressie, welke vormen van agressie ben je dan tegengekomen? A: deuren slaan, schreeuwen, schelden, ehm, bedreigingen, ja niet persoonlijk naar mij maar wel naar anderen. Ehm, ja, dat zo'n beetje. Soms ook dingen kapot maken, dat heb ik zelf nog niet meegemaakt. Ik weet dat dat gebeurt maar ik als ik op de groep was, heb ik niet meegemaakt dat ze dingen kapot hebben gegooid. Maar ik weet wel dat het is gebeurd. Van lichamelijke bedreiging heb ik wel van gehoord, is mijzelf niet overkomen. MT: ja, Hoe ga je om met probleemgedrag? [39:03] A: Ja, dat is een hele moeilijke. Tenzij ik het op één specifiek zou houden. Ja, ik vind wel wat overkoepelend is, is dat ik altijd probeer ehm, om het in ieder geval met collega's daarover te hebben, tenzij.....misschien laat de jongere bij mij wel heel ander gedrag zien dan bij mijn collega. Dus dat moet ik altijd wel even, ehm, checken. Ehm, en stel dat zo'n jongere dat bij iedereen doet, dan hebben we niet altijd de middelen om dat probleem aan te pakken. Ehm, dus dan ik het ook lastig om daarmee om te gaan. Bijvoorbeeld als zo'n jongere altijd op zijn kamer aan het roken is terwijl dat niet mag uit veiligheid en omdat gewoon de huisregels zijn en daar wordt steeds niet geluisterd. Je hebt ook geen middelen om dat gedrag dan bij te sturen. Dan bijvoorbeeld manieren om het erover te hebben, gesprekken aangaan, gevaren ervan benoemen, dat soort dingen heb je allemaal geprobeerd voor dat gedrag. Je steekt daar veel energie in maar daar verandert niks. Ja, dan wordt het wel heel lastig. Omdat je verder weinig middelen hebt. MT: dus er zijn geen sancties die jullie kunnen inzetten? A: Nee, helemaal niet. We hebben ook geen beloningssysteem dat je positief gedrag belooft. Positief gedrag beloon ik wel mondeling maar niet met andere dingen. Dus in die zin hebben wij geen beloningssystemen of zoiets.	agressiviteit, agressie schoolverzuim 5x Terugtrekken 3x Sociaal wenselijk gedrag tonen Deuren slaan Schreeuwen Schelden Bedreigingen naar anderen 2x Vernielen Drank- en drugsgebruik 4x Zichzelf in de fik steken Een slag op het oog Overleg met collega's geen middelen om dat gedrag dan bij te sturen. gesprekken aangaan, gevaren ervan benoemen Lastig om gedrag bij te sturen zonder sancties weinig middelen/sancties geen beloningssysteem	Probleemgedrag Stressfactoren Omgaan met probleemgedrag	Integratie Begeleiding
B: Ja, je hebt heel veel te maken met agressie. En, ja, dat kan vanuit allerlei redenen gebeuren. Dat is eigenlijk met regelmatigheid van de klok geweest dat dat gebeurde. We hebben hier toevallig een time-	Time-out/tot rust komen veel te maken met agressie		

out plaatsing hier zitten van wat in Xstraat gebeurd is. En eh, dus, ja, die jongen is hier om even tot rust te komen. MT: En, ehm, als je zegt agressie. Wat bedoel je dan met agressie? B: Ja, ik heb heel veel dingen meegemaakt. Iemand die zichzelf in de fik probeerde te steken. Ehm, zelf een slag op een oog krijgen. Eh, een collega die aangevallen wordt waar je dan tussen springt. Onderling elkaar belagen, een hamer naar iemands hoofd willen slaan, eh, kan nog wel even doorgaan. MT: (lacht). Ja, nee, sorry dat ik lach maar die hamer..... B: Ja, je kunt wel lachen. Er is toen ook aangifte tegen deze jongeman gedaan, wat Nidos niet zo op prijs stelde. Maar dat is wat anders. Daar heb ik andere opvattingen over. MT: Ehm, ja hoe gaan jullie dan om met dat probleemgedrag behalve ertussen springen? [31:49]. B: Het is natuurlijk niet de bedoeling dat je ertussen springt. Meestal loop je weg uit de situatie en eh, probeer je de jongeren die er niks mee te maken hebben ook mee weg te krijgen uit die situatie. Dat is wat men zegt dat je moet doen. Lacht, je mens zijn, eh, de een of de ander willen behoeden van pijn of wat dan ook, maakt dat je ook dat je er tussen springt. Maar als je denkt dat je veel eh, veel op de groep bent, kun je zo'n situatie ook op tijd onderkennen. MT: Ja, je ziet het aankomen. B: Ja, je ziet wel als er wrevel is tussen de jongens. En je weet wel van "hier moet ik eventjes niet weggaan". Of dat de ene iemand opzoekt en die zit op de bank en die zit de ander uit te dagen. Ga ik er effe tussen staan. Dan kijk ik wel wat er gebeurd. En af en toe gebeurt het toch nog achter mijn rug. Ik bedoel..., als je op de groep bent op de tijden dat je er moet zijn dan, dan kun je ook heel veel voorkomen.	zelfverbranding slaan elkaar belagen Positief gedrag beloon ik wel mondeling maar niet met andere dingen. Complimenten geven Op de groep blijven 2x Situatie aanvoelen en checken Humor gebruiken Een key om verder te komen Voorlichten hoe het in Ned is Consequenties vertellen als je niet meedraait (integreert/participeert) Laten nadenken Consequenties laten zien Geen motivatie behalve gezinshereniging 4x Geen aandacht geven/niet helpen Niet op de computer Laten nadeken	Probleemgedrag Stressoren Motivatoren Omgaan met probleemgedrag	Integratie Begeleiding
C: Ja, eh, Een grote basis voor agressie, probleemgedrag bij deze jongeren vind ik toch met name gekoppeld aan valse verwachtingen en eh, wantrouwen naar de hulpverlener toe. Dat heeft tijd nodig. Ja, dat heeft soms heel veel tijd nodig om daar een vertrouwensrelatie mee te krijgen. En bij sommigen lukt dat helemaal niet. Dan is het van "dit gebeurt zo en niet anders". Daar ben je heel directief met ze bezig. Bij andere jongeren, die spreken je bij wijze van spreken aan met papa en doen bijna alles wel voor je, of voor zichzelf uiteindelijk dan. Die zitten makkelijker in de hulpverlening. MT: Maar als je probleemgedrag ziet, hoe uit zich dat dan? C: Ja, dat is heel verschillend. Dat kan naar buiten toe zijn dus fysiek geweld naar een andere jongere of gericht op mentoren. Het kan intern zijn, dus echt stress opbouwen. Dat ze met hoofdpijn rondlopen, heel veel vermoeidheid, veel willen slapen continue. Het kan automutileren zijn, dat zie je ook wel bij deze doelgroep. Dat ze in zichzelf gaan snijden of zich afzonderen. MT: Ja, ja, duidelijk. Hoe gaan jullie dan om met dat probleemgedrag? C: Dat zijn dingen waar je tegenaan loopt. We hebben niet altijd de knowhow zelf van, hoe gaan we dat doen? We hebben er wel wat training in gehad. We hebben allemaal BHV. Dus in die zin eh, en als zzzp'er heb ook ervaring in de psychiatrie opgedaan maar goed, dat zet ik niet altijd in want ik ben hier niet eh, in die zin...eh...MT: Behandelaar.C: ... behandelaar van zo'n jongere. Op het moment dat het gebeurt, gaan we wel met ze in gesprek. Dan gaan we toch wel kijken van, waar ligt het probleem en hoe kan ik jou of jouw voogd daarbij ondersteunen zodat het wat dragelijker voor je wordt. Soms is het	valse verwachtingen leidt tot probleemgedrag 2x en wantrouwen mentor Relatieopbouw heeft tijd nodig Noemen je pappa en mamma fysiek geweld naar anderen of mentor 2x hoofdpijn Vermoeidheid Automutilatie Onvoldoende knowhow Onvoldoende knowhow	Probleemgedrag Relatie Probleemgedrag Stressoren Moeilijkheden begeleiding	Begeleiding Integratie

bijvoorbeeld een extra telefoontje naar Eritrea, naar familie. Ik noem maar...dat zijn sommige oplossingen.			
D: Ehm, ja, probleemgedrag. Jongens die niet naar school gaan?MT: Ja, bijvoorbeeld, D: Ja dat dat is hier niet uitzonderlijk. Ja, eh, ik heb hier gewerkt met een jongere, die was meer stoned dan dat naar school ging en dat uitte zich ook door hier op de kamer jointjes te roken. D: Ja, verbale agressie, ook naar mentoren als je ze iets verbiedt. Dan schelden ze je uit in hun eigen taal. Ja, daarvoor hoef je de taal niet te kennen maar een aantal woorden die leer je wel kennen, hè dus dan weet je ook wel wat ze zeggen ja dus dan is het een stukje respect wat ze dan niet tonen. Nou ja, ze hebben hier ook weleens stoelen door de ramen gegooid of een raam ingestampt. Dit soort dingen zijn er ook wel gebeurd ja. Ja, een keer zijn vier of vijf jongens opgepakt en ja zijn een nachtje in de cel mogen brommen voor wat ze hier allemaal deden. Hoe ga je om met probleemgedrag? D: Nou ja ik loop daar niet voor weg want dan geef je ze meer de macht en dat is niet de bedoeling. Ik wil niet persé boven de jongens staan, ik sta echt wel naast ze maar ze weten ook dat ze respect moeten tonen. Niet alleen naar ons maar ook naar mekaar. En ja als dat er niet is, nou ja en het gaat echt te ver dan mogen ze echt wel, ja dan komt de politie erbij. Maar ik denk dat ze dat ook wel heel goed weten... wat de grenzen zijn, ja, en anders komen ze er zelf wel achter.	Drugsgebruik Schoolverzuim verbale agressie, onrespectvol naar mentor Stoelen door raam 2x Raam instampen 2x Politie inschakelen 2x Geen respect	Gedragsproblemen Stressoren Omgaan met probleemgedrag	Integratie
E: in agressie, in geweld, schreeuwen, jongens die verheffen heel snel hun stem. Dan weet je soms niet echt of het om ruzie gaat, ja, ze hebben heel andere uitingen dan wij Nederlanders hebben. Ze gaan ook op een heel andere manier met elkaar om. Dus, soms is het lastig om te zien of ...is het agressie of is het een grapje? Maar zeker, is er zeker ook bewuste agressie geweest als ze hun zin niet krijgen, zij denken dat zij niet doen wat zij willen dat wij moeten doen. MT: Wat doen ze dan? E: Gooien met dingen....eh, ze hebben mij nog nooit aangeraakt, en nog nooit willen slaan, E: Ja, zeker niet maar ze gaan wel elkaar te lijf maar dat doen ze niet bij ons. Maar het is vooral schreeuwen, tegen deuren aanstoten, gordijnen van de muur aftrekken, schilderij vernielen, met tomaten gooien, met eieren gooien, ja. E: Ja, natuurlijk, dat ook. Alcoholgebruik, schoolverzuim. Maar ik zie blowen, en schoolverzuim niet in de vorm van agressie. Blowen is zeker probleemgedrag, ehm, ja probleemgedrag. Je kan natuurlijk ook traumagedrag hebben. Dat vind ik veel beter om te zeggen dan probleemgedrag, ja, ja. MT: Ja, trauma....interessant wat je nu zegt. E: Ja, op het moment dat ze, eh, ja dat uit zich hier natuurlijk heel veelJa, de een hangt zich helaas aan de boom, de ander gebruikt alcohol, die blowt eh, de ander zegt helemaal niks, eet niet en ligt depressief in bed...ja, dat is. MT: Ja, ehm, ja en hoe ga je daar dan mee om? E: Trauma....je, ehm, in gesprek kijken wat er aan de hand is. Ik schakel ook heel snel de voogd in. We hebben een tijd een gedragswetenschapper gehad. Ja, we hebben ook nog een ehm, een traumacentrum heel kort gehad die we konden inschakelen. We proberen school een beetje in te schakelen. En voor de rest....ja, wat ik zelf hier in dit huis ...ehm, rust te bewaren. De vreemde jongens buiten te houden. Dus als zij hier...., dit huis als veilig ervaren,zo van dit is van hun en niet van mensen die van buitenaf komen. Ehm, ja, af en toe naast hun te gaan zitten, soms, ja ergens, hhm, een extra banaan geven. Dat klinkt heel banaal maar ehm, toch is het hem dat soms. Of, zullen we dan maar een pizza bestellen. En soms helemaal niks. Soms, uiteraard, het helemaal toestaan, aanwezig laten zijn. En ze laten weten, ik ben er voor je mocht je me nodig hebben, dan kom je. En zie ik je niet, dan kom ik over 4 uur nog een keer bij jou kijken hoe het is, dus. Om het trauma ...,	Schreeuwen, 2x Geweld Met dingen gooien gaan elkaar te lijf 2x tegen deuren aanstoten, gordijnen van de muur afrekken, schilderij vernielen, met tomaten gooien, met eieren gooien Schoolverzuim 6x Suicide Drugs/drankgebruik 4x = traumagedrag Trekt zich terug 4x In gesprek gaan 3x Voogd inschakelen Geen gedragswetenschapper Rust bewaren Veiligheid bieden Naast hen gaan zitten	Stressoren Probleemgedrag Omgaan met probleemgedrag Knelpunt begeleiding	Integratie Begeleiding

het is niet alleen het trauma; het is ook het vreselijk missen van de familie, van de vader, van de moeder, de zusjes en broertjes. En dat veroorzaakt ook heel vaak, in die zin, ja, eh, zoals je dat daarnet zei, bepaald probleemgedrag. Heel snel boos worden als ze iets komen vragen. Als ik zeg: "nu niet", dan is het van bbbbeeebbb. Nou, dan laat ik dat even en dan ga ik daarna naar ze toe en dan zeg ik: "wat was dat nou?" Ja, en dan komt terug: "Ja, ik heb geprobeerd met pappa te bellen en het lukt niet". Ja, en dan kijk je daar ook anders tegenover danomdat ze boos zijn omdat ze iets niet krijgen. E: Tuurlijk, tuurlijk, huisarts...ja, we hebben een goede huisarts maar die kan er niet zoveel mee en dan komt de verwijzing naar Mondriaan. Maar ook Mondriaan kan er niet zoveel mee. Net zoals wij hier pas 2 jaar mee bezig zijn, ik ben er ook pas 2 jaar mee bezig, dus, iedereen zit eigenlijk in hetzelfde schuitje waar we de jongens ook naar toe sturen. Dat maakt het wel lastig voor ze.	Extra aandacht Met rust laten, daarna gesprek Missen familie veroorzaakt probleemgedrag Doorverwijzing naar specialist Onvoldoende kennis van problematie in Nederland 3x	Oorzaak probleemgedrag Stressoren Taken mentor	Integratie
F: Ja, ehm, ik denk dat je probleemgedrag in veel verschillende manieren hebt. Ik denk dan al snel aan agressie, dat soort dingen. Ja, dat hebben we wel gehad, ja, dat jongens zich totaal niet aan de regels houden, hun eigen plan trekken, ja, dus daar heb ik mee te maken gehad. Maar ik vind probleemgedrag ook bv ehm, als jongeren het allemaal niet meekrijgen op school, enne, op die manier een hele negatieve attitude of zo ontwikkelen en een slecht zelfvertrouwen en zich vaak terugtrekken onder de Eritreërs en zich dan Eritreërs blijven praten. Ja, ze kunnen zo gemakkelijk die stap maken. Ja, dus dat vind ik ook probleemgedrag. MT: Ja, probleemgedrag kun je breed uitmeten hé. Zoals? F: Drugsgebruik en diefstal, dat is hier nauwelijks op de groep; ik weet natuurlijk niet wat ze in het centrum doen natuurlijk en hoe het bij andere groepen is. Spijbelen; dat ze heel snel, makkelijk thuisblijven: "Oh, ik ben ziek, ik heb koppijn" en zo. En automutilatie hebben we ook nauwelijks gehad. Of jawel toch wel maar dan bij Syrische jongens. MT: Hoe ga je daarmee om? F: Nou, ja, zowiezo bespreekbaar proberen te maken. Ja dus altijd aangeven: "Luister, als je erover wilt praten, dan kun je dat met mij doen. Als ik je mentor ben of bij iemand anders waar je je bij op je gemak voelt. En als ik iets voor je kan betekenen...ja, op die manier hé.	Niet aan regels houden Moeite met school Zich terugtrekken Drugsgebruik Diefstal Automutilatie Spijbelen Agressie Bespreekbaar maken Open staan en aangeven dat je er bent als ze je nodig hebben	Probleemgedrag Stressoren	Integratie
JB: ja in aanraking komen met politie en justitie. Eh, middelenmisbruik, ehm, suicide, automutilatie, terugtrekken, opstandigheid hé. Ja, dat zijn toch wel de dingen.... zorgweigerings dat vind ik ook een hele moeilijke. JB: Ja, en wat ik ook net al zei, ik ben absoluut niet voor teveel zorg inzetten. Ja, ik ben ook niet van teveel zorg inzetten. Ik vind ook, de jongeren moeten niet...eh, je kan overal zorg voor inzetten, begeleiding voor inzetten, ze moeten ook leren het zelf te doen. En ze moeten er niet van uitgaan dat eh.... Laatst bij de mentoren, want dat vond ik bij jullie op kwg. Er zijn mentoren 24 uur per dag mentoren die gespecialiseerd zijn in de hulpverlening. Wat, je moet ook kijken wat heeft het voor meerwaarde om daar nog thuisbegeleiding op in te zetten want jullie zijn er al. [20:06] MT: En traumaverwerking? JB: GGZ hé	suicide, 4x automutilatie, 2x terugtrekken, 5x opstandigheid zorgweigerings 3x Niet teveel zorg inzetten Doorverwijzen naar GGZ 2x	Probleemgedrag	
In hoeverre is het hebben van motivatie om deel uit te maken van onze samenleving belangrijk? A: Ja, ik vind zelf dat daar wel, ehm een kern zit, omdat, ehm, überhaupt verder .. Kijk als zo'n jongen zelf geen motivatie heeft dan is het al heel lastig om te groeien, als ze het nut er niet van inzien. Ja, ik denk dat dit echt een key is om verder te komen hier.	key is om verder te komen hier Gezinshereniging enige motivatie 5x	Gezinshereniging is enige motivatie	Integratie
B: Ik denk dat voor hun het voornaamste is dat hun familie hier komt en dan met name deze doelgroep, is het natuurlijk verrekke moeilijk om die familie hier te krijgen. En probeer daar maar eens uit te komen. En probeer dan maar eens de motivatie te vinden om aan de toekomst te gaan denken. Dus ik vind het	Geen motivatie bij problemen gezinshereniging 5x	Gezinshereniging is enige motivatie	Integratie

een moeilijke, eh, een non-vraag, zeg maar. MT: De eerste prioriteit is gewoon gezinshereniging. B: En dat gebeurt veelal niet. MT: En dat heeft effect op.... B: Ja, want hoe kun je dan nog verder denken in doelen hé? De bedoeling was toch dat ik hiernaartoe zou komen en dat ik dan mijn familie hierheen zou halen. Dat kan niet, want jij komt niet aan documenten. 80% minimaal van alle jongens en meisjes, die vluchten als alleenstaande, die hun familie nooit meer zien. MT: Ja, dat is erg. B: En dan komen ze ook niet, als ze dat zouden weten.	Gezinshereniging enige motief Verwachtingen komen niet overeen met werkelijkheid 3x	Valse verwachtingen 3x	
C: Dat is moeilijk. Dat is wat ik al zei. Ze komen eigenlijk altijd met valse verwachtingen, ook met een vals beeld van Nederland. Ze denken dat Nederland heel rijk is. Op het moment dat je probeert uit te leggen dat ook hier mensen zijn, ja die geen woning hebben, die naar de voedselbank moeten, ja dat geloven ze je niet. Ze lachen je eigenlijk uit. Dan laat ik ze Googelen en laat ik ze dingen echt zien. Ze kunnen het dan toch nog steeds niet plaatsen, ook niet als je het laat zien. Ja, op het moment dat ze zeggen: "Ja maar mentor, jij hebt toch twee auto's, jij bent toch rijk". Ze kijken daar heel vertekend naar. Ja en dan leg je ze uit "dat zijn twee auto's van 1000 euro..., dat is voor jullie heel veel geld maar hier is dat een hele goedkope auto". "Ik heb hem nodig voor mijn werk en mijn vrouw heeft hem nodig voor haar werk". Maar zij zien, hij heeft twee auto's dus hij is heel rijk. Daar hebben ze heel erg vertekende ideeën over.	valse verwachtingen 4x denken dat Nederland heel rijk is.	Valse verwachtingen	Integratie
D: Ja ik denk dat het voor heel veel jongens ook nog een stukje stress is om hun familie. Ehm, natuurlijk moeten ze iedere dag naar school maar soms is het ook wel moeilijk als ze zo zoveel stress hebben om zich daartoe te zetten om naar school te gaan. Ehm, ja ze moeten natuurlijk wel weten dat ze dit allemaal voor zichzelf doen en dat stralen wij, of ja dat vertel ik ze ook vaker wel. "Voor mij hoef je geen huiswerk tem maken, ik heb mijn diploma's, jullie niet". Maar van heel veel jongens, die zijn ook wel..., krijg je de vraag van "hè wat kan ik hierna gaan doen" en "wat heb jij allemaal gedaan" en dus.... Ze willen wel maar vaak is 't nog, ehm, ja, het niet weten wat ze allemaal kunnen, welke mogelijkheden er allemaal zijn. En ja, zolang ze niet echt een toekomstbeeld hebben is het ook moeilijk om elke dag gemotiveerd te zijn. MT: En omdat de eerste motivatie natuurlijk gezinshereniging is D: Ja, MT: En dat als dat niet loopt, dan heeft dat gevolgen voor de motivatie. D: Ja, ja want gezin is het belangrijkste en daarna komt de school. Als de gezinshereniging niet loopt, ja, wat ik zeg dan is er zoveel stress, dan is er geen plek voor nieuwe informatie van de school, een nieuwe taal, dat gaat gewoon. Dat past niet erbij.	Schoolverzuim door stress familie 6x Niet gemotiveerd door gebrek aan toekomstbeeld Eerste motivatie is gezinshereniging 6x Eerst gezinshereniging dan school	Oorzaken gedragsproblemen Gezinshereniging is enige motivatie Stressfactoren	Integratie
F: Eh, ja dat is heel belangrijk want dat bepaalt ook hoe serieus je naar je toekomst toe werkt en hoe serieus je naar school gaat. Ja, enne, dat merk je ook dat jongens die daar echt op gericht zijn vaak ook wat structureler werken aan hun toekomst. En hoe je dat beïnvloedt? Soms even het besef krijgen dat ze, dat er een aantal stappen zijn die moeten gaan doorlopen. Dus dat ze zich eerst hier fatsoenlijk opstellen, dan KWE, zorgen dat ze Nederlands leren, zorgen dat ze zelfstandig zijn. Soms moet dat even doordringen, dan moet je dat soms even stevig zeggen in een gesprek in de zin van: "ja, als je dat niet doet, dan lig je straks op je 18e ergens onder een brug" of zo. Enne, ja, dat is een manier waarbij je ze het besef proberen te laten krijgen. Soms zien ze het ook bij andere jongens hé, bij de eerste generatie die al uitgestroomd is. En waar het niet altijd zo goed mee gaat. Problemen met gokken, drankgebruik en dat soort dingen. Ik denk niet dat dit een mooi voorbeeld voor hun is.	bepaalt ook hoe serieus je naar je toekomst toe werkt hoe serieus je naar school gaat Werken structureel aan de toekomst Motiveren in gesprekken Consequenties benoemen Laten nadenken Voorbeelden noemen van 18+ die het nu moeilijk hebben Stap voor stap 3x	Stressfactoren Protectieve factoren	

Hoe bevorderen jullie die motivatie? A: Ehm, ja..... ik probeer die op verschillende manieren te bevorderen. Kijk, als een jongere niet weet hoe het hier werkt en er zelf nog weinig interesse in heeft ehm, dat is ook omdat dingen nieuw zijn. Ja, het is ook een heel andere wereld. Ik heb daar altijd een stukje begrip voor in de eerste plaats en die uit ik ook naar aan de jongeren. En ik probeer gewoon momenten te creëren om ze te vertellen hoe het in Nederland is en te vertellen hoe het voor Nederlandse mensen is. Waar ik, ehm, zelf als 18-jarige tegen aanliep hé, en hoe	Wat nodig is voor KWE 4x Kennis Ned samenleving overbrengen 4x	Empowerend e interventies zelfredzaamheid	Integratie
veeleisend soms onze maatschappij kan zijn en als jij daar niet in meedraait, dat daar consequenties gevolgen aan zijn. Om ze die, ehm, in ieder gevalweet van te laten hebben, en Ehm, ja, bij de een werkt dat om dat in te zien, of in ieder geval na te denken en dan hopelijk in te gaan zien misschien moet ik toch een stapje bijzetten hé. Eens wat meer gaan kijken, misschien toch maar	Consequenties benoemen 2x	Empowerend e interventies zelfredzaamheid	Integratie
gewoon elke dag naar school gaan omdat dat belangrijk is voor straks, voor de toekomst.MT: hmmm. Als je de gevolgen benoemt, wat benoem je dan bijvoorbeeld? A: Ehm, nou bijvoorbeeld als zo'n jongen niet naar school wil gaan. Ehm, dan benoem ik: ja maar luister, als je straks 18 bent moet je de inburgeringscursus gaan doen want je moet Nederlands kunnen voor je verblijf hier. Dat is dus een vereiste. Ehm, ga je daar niet heen, dan krijg je in eerste instantie problemen met ehm, de gemeente. Die gaan jou korten op je uitkering. Dan heb je minder geld en dan heb je niet genoeg geld om van rond te komen en dan kan er dit gebeuren en dan kan je in het ergste geval uit je huis gezet worden. Op die manier probeer ik ze, in ieder geval te vertellen wat de ergste gevolgen daarvan zijn. MT: Hmm, Heb je suggesties hoe je de motivatie van de AMV's zou kunnen vergroten? A: Ja, hmm, ja, ehm, dat is een heel goede vraag en daar heb ik ook vaker, heel vaak over zitten nadenken. Ehm, ik denk niet dat daar één antwoord op te geven is maar misschien dat een goede suggestie zou kunnen zijn om eens te proberen Kijk we kunnen het wel altijd hebben over uitleggen, wat de gevolgen zijn maar ik denk dat er genoeg voorbeelden zijn in onze maatschappij waarbij mensen de gevolgen ook daadwerkelijk aan het ondervinden zijn. Denk aan mensen die dakloos zijn, mensen die afhankelijk zijn van de voedselbank door bepaalde omstandigheden, drugsverslaafden. Nou ja, ehm, als je in het criminele circuit terecht komt. Waar kun je eindigen. Praktisch misschien ook dingen laten zien. Die meer kracht bij onze woorden zouden zetten. Dus niet dat je het alleen maar zegt maar dat ze ook zien dat het zo is. MT: ja, en hoe zou je dat dan laten zien? A: Ja, zullen we een keer samen naar een daklozenopvang gaan? Dan kun je eens praten met die meneer. Die misschien dezelfde fouten heeft gemaakt als die jij nu aan het maken bent. Ehm, die jij nu aan het maken bent, heeft hij misschien ook gedaan. Misschien heeft hij een goed advies voor jou, of zo. Ja, gewoon letterlijk naar de plekken toebrengen waar, ehm, ja misschien dat dat een tip is. Wat we zouden kunnen proberen in ieder geval.	Begrip tonen Voorlichting 5x	Empowerend e interventies zelfredzaamheid	Integratie
B: Ja, goh, als je niet voor jezelf wil zorgen, hoe moeten wij dan voor je zorgen hé? Die houding heb ik wel heel vaak. En als een jongere niet naar school gaat, dan gaat de deur dicht. "Mevrouw, ik wil achter de computer?". Ik zeg: "Nee, waarom?" Je kan achter de computer op het moment dat de schooltijd is afgelopen en tot die tijd ga je maar lekker op je kamer of naar buiten". "En kom mij maar niks vragen want officieel ben jij hier eigenlijk niet". "Officieel zit jij nu gewoon op school, doe!". En als ze toch wat nodig hebben van je, dan denken ze "oei, wat moet ik er nu voor doen om wel iets voor elkaar te krijgen?" Ja, naar school gaan! MT: Dus op die manier stimuleer je ze. B: Ja, dat is ook een manier van stimuleren. En ik denk, ja, ik denk dat dat wel werkt ja, MT: Ja, en ik zie Nederlands oefenen met ze, zie ik op het whiteboard B: Ja, M, die is analfabeet, die is in Eritrea nooit naar school	Wijzen op eigen verantwoordelijkheid 3x Huisregels: niet op de computer bij spijbelen Negeren		

geweest. Die kan niet eens in zijn eigen taal lezen en schrijven. Die doet 2 weken over 1 letter en dat in gebarentaal. Ja, dat is wat hij leert en bij hem is het ook heel voornaam dat wij ook als ze, als jeugdzorgmedewerker, meer aandacht aan zijn taal besteden. En sommige mentoren vinden het ook leuk om extra aandacht daaraan te besteden. Ik zeg altijd, ik ben geen leraar. Ik kan enkel, ik bedoel, ik wil niet pretenderen dat wat ik zeg waar is. Dus als ze morgen een toets hebben, dan heb ik het straks gedaan. MT: (lacht), ja, ja, ja, Maar ik hoor je wel toch proberen te stimuleren om eh, om dingen te leren zeg maar, B: Maar natuurlijk, maar dat zit ook een beetje in me. En ik zeg niet dat mijn manier de juiste manier is; er zijn heel veel manieren en bij mij werkt deze manier het beste. Doordat ik er ben. Als iemand anders dit zou hanteren dan zou het misschien niet werken. Ja, vorige week kwam ook een jongen bij mij en zegt: "mevrouw, ik kan vanavond niet werken". En het was al half 4. "Hmmm, maar je moet om 6 uur beginnen, vriend". "Ja, maar om 6 uur moet ik bij een vriend op bezoek". "Dan moet je zorgen dat iemand je gaat vervangen hé". "Moet ik dat zelf regelen?" "Ja, als jij nog werk wilt hebben, dan moet je dat toch even zo regelen". "Dat iemand anders voor jou kan werken". "Ja, maar ik ken niemand van mijn collega's behalve Simuel". "Ja, kijk, je geeft zelf al je antwoord. Dus toen liep hij naar Simuel en vroeg of hij kon ruilen. MT: Ja, als ik jou zo hoor, je laat ze ook zelf ...je brengt de jongere er ook toe om zelf na te denken, eh, over mogelijke oplossingen en dergelijke? B: Ja, soms, ja, ligt het antwoord er al. Maar komen ze er niet op. Dan geef je een voorzetje.	Taal oefenen zelf laten nadenken (motiverende gespreksvoering)	Empowerende interventies zelfredzaamheid	Integratie
C: Die motivatie bevorderen we niet, denk ik. Omdat...je toch heel erg bezig bent met het invullen van hun verwachtingspatroon. Zij komen natuurlijk hierheen met het idee van gezinshereniging, we gaan gezinshereniging aanvragen. En eigenlijk is dat een opdracht naar ons toe vanuit Nidos om daar mee bezig te zijn. Dan moeten we met ze naar Vluchtelingenwerk. Of de zaak nu haalbaar is of niet. Dat is altijd nog de vraag, of de gezinshereniging ook gaat slagen. Niet alle documenten zijn altijd voorhanden die de IND verwacht. Dan krijg je de teleurstelling daarin. Daar hebben wij, vind ik wel een grote rol in. Maar echt het veranderen van dat beeld dat is voor ons bijna niet mogelijk. We zijn eerder met bevestigend bezig van dat beeld hé: "Als ik in Nederland kom, dan krijg ik een fiets. En inderdaad, ze krijgen een fiets. Ja, als ik in Nederland kom, dan krijg ik een telefoontje. En ja, inderdaad, ze krijgen ze hun eerste mobiele telefoon. Dat is ook prima, want dat is voor de jongeren om contact te hebben met hun eigen familie. Maar op een bepaalde manier houd je dat beeld wel in stand, vind ik. MT: Ja, en dat bevordert dan niet de motivatie om te zeggen, ik ga wat extra's doen om hier een goed leven op te bouwen in Nederland. C: Nee, nee, want je ziet weleens jongeren, en daar zitten we dan ook echt, in die zin, wel bovenop. Dan zijn we heel hard bezig met zoeken voor een baantje als ze zeventien zijn. Dan worden ze achttien en dan stoppen ze met het baantje want dan krijgen ze een uitkering. Dan denken ze, "Nee, ik hoef nu niet meer te werken want ik krijg het nu vanzelf". Dat zijn wel zaken waar ik dan boos van kan worden, zeg maar. Naar de Eritrese jongeren toe. C: Ja, kijk, dat heeft met cultuurverschil te maken, of de beleving. Negenhonderd euro is voor hun heel veel geld. Wij komen daar net van rond maar zij schijnen daar toch vrij goed mee rond te kunnen komen. MT: Heb je daar weleens over nagedacht of heb je suggesties hoe de motivatie van de AMV bevorderd zou kunnen worden? [27:01]C: Ja, ik denk dat dat een utopie is want dat begint natuurlijk al in Eritrea, hé, dat verkeerde beeld. De mensensmokkelaars die maken hun al een hoop wijs eigenlijk. Ik denk niet dat het hier aan mij is, in deze positie, om daar fel tegenin te gaan. Dan zou ik een hele moeilijke daginvulling krijgen.	motivatie bevorderen we niet Gezinshereniging is motivatie en stressor 7x bezig bent met het invullen van hun verwachtingspatroon. Onrealistisch Verwachtingspatroon Grote rol mentor gezinshereniging 2x Met 18 stoppen met baantje want dan krijgen ze een uitkering. Valse verwachtingen 5x Cultuurverschil 2x	Stressoren Moeilijkheden Begeleiding Relatie Moeilijkheden begeleiding	Integratie Begeleiding

D: Ehm, nou ja ik denk veel meer voorlichting geven eh, in alle mogelijkheden die er zijn voor de jongens. “wat zou je allemaal kunnen doen voor werk?” Er is hier wel pas geleden, is hier Binyam uit Eritrea hier geweest en die heeft met die jongens, ja, dat heette ‘Een toekomstvisie’ en dan was elke week, ehm, dan had hij een groepje, ehm jongens en meiden ook wel. Die vertelde meer over de Nederlandse cultuur, over omgangsgedrag, over omgangsvormen hier. Dus dat was wel heel interessant voor ze allemaal en daar hebben ze wel veel van opgestoken En hij heeft ook gesproken over een stukje toekomst: “wat ga je doen voor een vervolgopleiding en ik denk, ja zo’n Eritreeër.....Dat zijn boodschap nog meer indruk maakt op de Eritreeërs dan dat iemand van ons dat zou doen. Want hij heeft dat succesverhaal, zeg maar wel al beleefd. Ja, en daar kijken de Amv’s wel tegenop. Dus dat is ook wel zeker een dingetje om in te zetten. Ik vind dat heel goed. Het is heel sterk... ja	Motivatoren Voorlichting door ex-amv’s	Empowerend e interventies zelfredzaamheid	Integratie
E: Ja, ja...je bevordert ze door ehm... Ik bijvoorbeeld doe dat door een deel van mijn eigen verhaal te vertellen hoe, waar ik gekomen ben. Of, door een verhaal te vertellen van jongens die problemen hebben gehad op school. Ehm, ik probeer ze het te laten omdraaien. Ehm, wat bedoel ik daar nu precies mee? In plaats van naar een probleem kijken, wat kan ik me in de toekomst bieden, dus dit zal altijd blijven bestaan, dit ehm, maar dat ze kunnen leren de dingen om te draaien, dus dat ze de voordelen ervan kunnen gaan inzien. Als zij ergens een voordeel van inzien, dan zijn ze ...ja. Op het moment dat ze dat niet inzien dan moet ik hen daar op attenderen. Maar soms....we kunnen ze motiveren tot sint juttemis, eh, als zij niet willen, dan willen ze niet. Dan kom ik weer terug op dat ehm, traumagedrag. Daar zit ook veel in. Je motiveert ze om ze naar school te gaan. Praat met ze. Je ziet ook dat ze willen. Je spreekt met ze af. Ze gaan dan ook 2 dagen en vallen dan terug. MT: Ik hoor je nu even zeggen dat je vaker met hun in gesprek gaat om die motivatie te bevorderen. Klopt dat zo, zoals ik het nu zeg? E: Ja, ja, helemaal. MT: Ehm, heb je nog suggesties van oh, dat zou nou de motivatie verhogen? [22:12] E: Ja, beloning. Ja, je zou een systeem kunnen instellen. Ehm, dat zou het meest helpend zijn. Dus hoe kunnen we dat nu bewerkstelligen, van dat ze gemotiveerd raken van binnenuit: “ Als ik het goed doe, dan kan ik hier blijven”. Die motivatie. Maar daar zie ik weer dat je soms..., soms bel ik wel eens, samen met de jongere naar het thuisfront en dan vertel ik aan de moeder, via de tolk, hoe goed het kind het doet. Dat wordt weer een motivatie. Je zou een soort van kapstok moeten hebben, van eh Daar is nog een heleboel in te doen.	Eigen ervaringen vertellen Voordelen laten zien van goed gedrag Door trauma’s moeilijk te motiveren Traumagedrag beïnvloedt motivatie 5x In gesprek gaan 3x afspraken maken Beloningssysteem inzetten = moeilijk om iets te bedenken Via tolk met ouders bellen	Empowerend e interventies zelfredzaamheid	Integratie
F: “als jij je kamer poetst, ga naar school, leer Nederlands. Dan kom je al in de volgende stap: de kwe. Dan hebben ze het gevoel van: “oh, kijk, ik heb een succesje behaald”. Dat geeft ook weer status binnen de groep want dat willen ze allemaal. Ja, enne, vanuit kwe is de volgende stap, is kamers. Dat is vaak een motivator want, omdat dat natuurlijk een spannende stap is, ja omdat ze daar toch klaar voor willen zijn. Dus ik denk dat dat stapsgewijze traject al zowiezo goed werkt. F: Ja ik denk, kijk ze willen allemaal naar kwe. Dan krijgen ze meer geld, dan hebben ze meer zelfstandigheid, daar is het wat rustiger dan op een grote groep. Dus dat heeft alleen maar voordelen, en daarom zet ook zo’n groep als deze, zich op een gegeven moment ook in om daar te komen. En vanuit daar, neem ik aan dat er ook weer genoeg motivatie is om dan weer naar een kwe te gaan.	Meer rust, meer zelfstandigheid, meer geld2x Stap voor stap 4x Motivator is KWE 5x	Empowerend e interventies zelfredzaamheid	Integratie
JB: Ja, daar kan ik niet heel veel aan bevorderen dan, denk ik, ze maandelijks te spreken. Ja, wat is er nodig om door te stromen naar de toekomst? Om vanuit een kwg naar een kwe door te stromen. Dus dat is het waar het bij mij op neerkomt. En dan houd ik mij zo’n Selassie voor[21:10] Jij Mensen om je heen bijvoorbeeld. Heb je dat niet dan ben je niet klaar voor een kwe. Maar ik denk ook dat het een groot deel bij de jongere zelf ligt. Ik kan hen niet verplichten met wie ze omgaan hé. Als	Uitleggen wat nodig is om naar de toekomst/kwe te werken 6x Motivatie ligt bij de jongere zelf (Intrinsieke motivatie)4x	Empowerend e interventies zelfredzaamheid	

iemand niet wil omgaan met nederlanders, naar een voetbalclub wil gaan of niet een bijbaantje zoekt of zo. En alleen maar met die Eritrese doelgroep om blijft gaan, dan krijgen die het heel lastig, denk ik. MT: hmm, JB: En dat kun je uitleggen, dat kan je ze vertellen, maar het ligt denk ik bij hunzelf. Ja, en weet je, ik kan dat een keer uitleggen, maar dat is iets dat eigenlijk heel vaak in de begeleiding terug zou kunnen komen. MT: Nou heb ik in de literatuur gelezen dat het niet zozeer maar gezinshereniging [22:12] als dat niet loopt, dan wordt dat doorgetrokken met bv naar school gaan en naar dat ze zeggen dat ze die motivatie niet hebben om naar school te gaan omdat ze zoiets hebben van gezinshereniging staat voorop. Hoe kijk jij daar tegenaan? JB: Dat is ook vaak het doel dat ze van thuis uit meekrijgen. We sparen voor jou om naar het rijke Westen te gaan, zorg maar dat wij ook kunnen komen. En daarom is ook vaak Nederland uitgekozen. Omdat Nederland een van de weinige landen is die, waar gezinshereniging nog vrij gemakkelijk gaat maar eh ja makkelijk, makkelijk is het natuurlijk niet. Ja, ik denk wel, zo'n Nahom die had de afwijzing gekregen, ja daar heb ik ook wel ingespeeld op van: "goh, wat zou jij dan nog voor je familie kunnen betekenen? En als je een baan hebt, dan kun je misschien jouw familie financieel ondersteunen. Dus, het is dan ook belangrijk dat we ze die omslag kunnen laten maken. Van: "goh, wat kun je dan nog voor ze betekenen, als ze niet naar Nederland mogen komen.	Blijven hangen binnen Eritrese cultuur Bij negatief besluit jongere motiveren door te zeggen wat hij nog voor familie kan betekenen	Attitude Stressfactor Empowerende interventies zelfredzaamheid	Integratie
Topic 6: Toekomstperspectief van de doelgroep			
Hoeveel van de AMV's komen na hun achttiende, denk je goed terecht? A: Ik denk, na hun 18^e, dat er echt een heel groot deel nog steeds afhankelijk is van hulp en dat ook nog best wel lang zal blijven. Ja, ehm, dat denk ik niet alleen maar ook sommige groepen is het ook zichtbaar bij de jongeren, op hun 19^e, op hun 20^e, nog steeds naar de woongroep komen om dingen te vragen, als ze problemen hebben. Ehm, toch nog steeds op hun oude vertrouwde ehm, blijkbaar hun vertrouwde plek terugvallen. Ehm, ja, in die zin dus op meerdere manieren afhankelijk zijn. En ik denk ook dat bij vluchtelingenwerk, daar ook nog heel veel blijven terugkomen. MT: Hmm, dat is een beetje een somber perspectief dat je hier schildert, als ik dat zo hoor. A: Jaaa, ehm, nee, hmmm ja. A: Ja, in de meeste gevallen wel maar ehm, weet je, de een ontwikkelt zich sneller dan de ander. Ieder volgt zijn eigen proces, dus is iemand eraan toe om al die nieuwe dingen te leren terwijl de ander nog zo in de overlevingsstatus is dat ie er ook echt niet aan toe komt. Dus. MT: Overlevingsstand? [29:22] A: Ja, overlevingsmodus....MT: Ja, interessant wat je nu zegt... A: Ja, overlevingsmodus, lastig om dat nu zo 1, 2, 3, toe te lichten. Kijk, de jongeren hebben door hun vlucht hierheen zoveel meegemaakt dat, om die situaties, letterlijk te overleven. Ehm, en ook geestelijk in hun hoofd heeft dat heel veel schade opgeleverd. Dus, als ze dan hier zijn, dan heeft dat bij de een, die hebben dan een tijd langer ervoor nodig om uit die modus te komen. Ehm, van: Ja, ik ben nu hier en ehm, terug naar hunzelf te gaan, zeg maar. En daarin open staan voor nieuwe dingen te leren. Dus die blokkades weggaan. De een heeft daar langer voor nodig om daaruit te komen dan de ander. Ehm, en daarbij ontwikkelt de een zich, los van de problematiek, sneller dan de ander. Dat ze, ehm, de een op hun 18^e ehm, echt klaar voor de wereld en de ander is dat misschien pas op zijn 20^e. Ja, voor een deel ligt veel hier op de woongroep maar ik denk dat ook daarna, nog een groot deel van hulp afhankelijk is. MT: Ja, ja, Je zegt, het heeft ook heel veel te maken met persoonlijke eigenschappen van de jongere. Ehm, jij hebt het daarnet gehad over die overlevingsmodus. Heb jij dan vaker gezien dat jongens getraumatiseerd zijn of	Groot deel blijft afhankelijk van hulp Jongens komen nog steeds naar kwg na vertrek kwe,kamers 10x Terugvallen op vertrouwde plek Overlevingsstand belemmert groei en motivatie om te leren 6x Overlevingsstand Geestelijke schade a.gv. vlucht Veel meegemaakt Tijd nodig om te stabiliseren Persoonlijkheid/karakter 4x Woongroep werkt aan zelfstandigheid Hulp nodig na 18 jr Uitingen trauma: 7x Maatwerk 4x Terugtrekken 6x, middelen 5x, Verwijzen naar hulpverlening 3x Veiligheid, 3x geborgenheid 2x,	Zorgen zelfredzaamheid Stressoren	Integratie Integratie

waarvan je dacht dat ze getraumatiseerd zijn n.a.v. hun vlucht of wat ze hebben meegemaakt? [28:03] A: Ja, kijk, je ziet vaak heel veel, ehm, verschillende uitingen daarvan. Dus, de een trekt zich terug, de ander gaat in de middelen, de ander doet alsof alles goed is maar van binnen, gaat hij bij wijze, kapot, om het even zo te zeggen. MT: En dat zie je? A: Ja, bij sommigen kan je dat wel zien, ja. Maar het is ten eerste niet aan ons om daar aan te komen maar wel om daar de hulp in te zetten die nodig is. MT: Ja, dus verwijzen. [27:04] A: Ja, verwijzen MT: Ja, ehm en hoe kan de mentor bijvoorbeeld ervoor zorgen dat ehm, deze jongeren, vanuit overlevingsmodus zich hier weer ehm, op hun gemak gaan voelen, of stabiliseren of ja, ehm... A: Wat het maakt, dat ze uit hun overlevingsmodus komen? Ja, ik denk dat daar een stukje veiligheid, geborgenheid komt kijken. Veiligheid, iets van, kijk hier heb je die dreiging niet, die ik eerder had, hier heb ik mensen die om mij geven ehm, laten merken dat ik belangrijk ben, dat ze om mij geven, dat ik ertoe doe, dat ik ook het verschil kan maken. Mij het gevoel geven dat er eigenlijk een wereld voor mij open ligt met allemaal nieuwe kansen die ik vroeger nooit gehad zou hebben. En die ik misschien wel, als ik hard genoeg werk, die kan bereiken.	Gevoel geven: hier geven ze om mij, dat ik belangrijk ben, ik doe ertoe, ik kan het verschil maken, de wereld ligt voor mij open, nieuwe kansen als ik hard genoeg werk	Relatie	Begeleiding
B: Ja, die komen in een gat. Die krijgen tijd om na te denken, die zijn alleen. Die kunnen zich niet meer verzetten, of boos worden op een mentor of eh, dan ineens zijn ze uitgehuild als er iets niet gebeurt. Ehm, dan komt alles naar boven hoor wat ze hebben meegemaakt op hun reis hiernaartoe. En dat was veel ellendiger dan blijven in eigen land. En daar wordt té weinig aan gedaan. En dan vind ik dat we als Nederlandse maatschappij voldoen aan de selffulfilling prophecy en dan krijgt Wilders gelijk. Want dan gaan ze allemaal nooit werken, hebben ze nooit voldoende opleiding. Dat zullen ze toch zelf moeten ervaren en soms gaat dat alleen door met de kop tegen de muur te lopen.	Komen in een gat 5x Falende hulpverlening Selffulfilling prophecy van Wilders	Zorgen zelfredzaamheid	Integratie
C: Ja ik ben daar zelf erg sceptisch in en zeker omdat het juist deze doelgroep Eritreeërs betreft. Ik vergelijk het eigenlijk met de voormalige groep Somaliërs die naar Nederland zijn gekomen en waar toen ook heel veel opvang voor is geweest en hulp is aangeboden. En als je nu kijkt hoe de Somalische gemeenschap functioneert is dat op een heel laag pitje; veel werkloosheid, armoede, veel clustervorming in de zin van, hangen heel erg aan elkaar. In die zin zie ik veel herkenningspunten met de Eritrese gemeenschap. En, eh, ik ben bang dat dat een beeld wordt voor de toekomstige Eritrese gemeenschap als we tien jaar verder zitten. C: Ja, ik denk zelf voor het grootste gedeelte hun eigen draagvlak zeg maar, hun eigen capaciteiten. Ik denk eh, het zelfstandig kunnen functioneren, ik denk dat dat heel belangrijk is. Als je ziet, er zitten Eritreeërs tussen die minder afhankelijk zijn van de groep, van de stroom om het zo te noemen, die dat makkelijker los kunnen laten en zich wel leerbaar opstellen, zeg maar. En die niet hun Eritrese afkomst hoeven te verloochenen, dat hoeft helemaal niet, maar die wel een stuk makkelijker op kunnen gaan in de Nederlandse gemeenschap. Die wel een baantje hebben, ook onze cultuur respecteren want daar loop je ook weleens tegenaan.	Voorziet veel werkloosheid, armoede, segregatie 2x Leerbaar opstellen	Zorgen zelfredzaamheid Protectieve factor	Integratie
D: Ja, geen idee. Nou ja het is natuurlijk hoe ze nog worden begeleid na hun achttiende jaar. Ehm, krijgen ze nog één jaar begeleiding en mogen ze dan, ehm gaan ze dan alleen de wijde wereld in hier? Ja, en dan moet het wel heel erg uit de eigen motivatie komen 31:00. En ehm, ja dan zie ik het ehm, ja ik hoop ik dan dat zo'n jongere er wel komt. Maar dan zal het wel moeilijker zijn dan voor iemand die bijvoorbeeld tot z'n drieëntwintigste begeleiding krijgt. Ja, ik denk dat je op een kwg al echt moet gaan inzetten op eh, netwerk verbreden D: Ja, en vooral inzetten op netwerk Nederlandse kinderen. Ja en als je daar al één iemand in vindt en daar goeie maatjes mee wordt, nou dan breidt zich dat vanzelf uit, ja. MT: Ja, breidt het netwerk zich vanzelf uit. D: Ja, het is zoals die jongen wat die naar het Cios gaat,	Zelfredzaamheid wordt moeilijk 7x netwerk verbreden	Zorgen zelfredzaamheid Empowerende interventies zelfredzaamheid	Integratie

die heeft een Nederlands vriendinnetje. Ja en dan zijn Nederlandse ouders in het spel, ja en daar leer je dan ook weer heel veel van.			
E: Ja, ehm, de jongeren die problemen gaan krijgen, die onderscheiden zich, denk ik, doordat ze op een of andere manier die knop hebben kunnen omzetten naar innerlijke motivatie. Er is iets in ze gebeurd waardoor ze weten: "oké, ik moet nu hier blijven zonder vader en moeder, en ik kan ervoor kiezen om het goed te doen of ik kan ervoor kiezen om het slecht te doen. Dus..., ergens is dat gelukt en die gaan het ook doen.	Knop omgezet Persoonlijke eigenschap/karakter (Intrinsieke motivatie) 5x	Protectieve factor	Integratie
F: Nou, ik denk eh, als je het dan hebt over of ze zelfstandig kunnen wonen, waarschijnlijk wel met een uitkering. Ehm, nou, ik denk, ik schat 50%. MT: De helft...dat is ehm, een slechte prognose...F: Ja, weet je wat misschien is. De eerste generatie die is uitgestroomd die heb ik niet gekend. Ehm, die nu al een tijdje op hun eigen wonen. En degenen die daarvan terugkomen, zijn degenen die problemen hebben. Dus ik zie alleen de probleemgevallen. En misschien dat van de 10 jongeren die hier destijds zaten, er ook 5 zijn die het heel goed doen. Maar die zie ik niet. Ik zie hier nog de jongens terugkomen die nog steeds hulp nodig hebben. Van Anoinette, die heeft de 18+. Misschien dat dat mijn beeld wat vertekent en die zie ik dus ook in de stad met een blikje bier zitten. En eh, de gokhal uitkomen. Dat zijn degenen die je ziet. En dan is het ook heel belangrijk als ze 18+ zijn, wat ik ook in het begin zei, dat overlevingsmechanisme, van durf hulp te vragen. En zorg dat mensen jou willen helpen en zo. Ja, want als je in de goot ligt en je hebt dat niet, ja, dan houdt het op hé. Terwijl als je hier komt dan kun je nog vooruit worden geholpen misschien hé.	Jongens komen terug naar kwe na hun 18 voor hulp De helft komt niet goed terecht 8x Hulp durven vragen	Zorgen om zelfredzaamheid Protectieve factor	Integratie
Topic 7: Relatie met de doelgroep			
Hoe bouw jij een relatie op met de jongeren? M.a.w. hoe zorg je dat je een goed contact krijgt met de AMV? A: Ja, heb ik al een klein beetje verteld, hé.. Ja, ehm, hoe ik de relatie opbouw. Ja, dat heb ik eigenlijk al verteld.			
B: Ja, wat is goed. Er zijn ook jongeren waarvan ik denk: daar krijg ik nooit contact mee, met een... Sommige jongens daar heb je een klik mee, dat gaat een stuk makkelijker. Ik word voornamelijk als heel streng gezien in het begin. Dat verdwijnt. Ik ben degene die de computer volschrijft met woordjes. En heel vaak 'nee' zegt. Enne, ik weet wel een voorbeeld van een jongere die woont, eh, een van de eerste jongens die hier woonde op severenstraat 16, die heeft mij naderhand weleens beschreven. Dat ik aan hem vroeg: "zeg, toen je nog bij ons woonde, hoe vond je mij als mentor? Toen zij die, hij was heel kort "mevrouw", zei hij "nee, nee, nee, en toen: "loot mich met rust, zet mich ene op (lacht). Dat hij het verschil ging begrijpen tussen dat ik niet gewoon nee zei, maar nee zei in de zin van: probeer eens zelf te denken. En als men ziet dat je niet alleen achter het ding zit. Maar een heleboel hebben in de gaten dat ik degene ben die de dingen wel voor ze regelt. Eh, en ik denk dat dat mijn manier van een band opbouwen is met hun. MT: Ja, dat jij dingen voor ze regelt. B: ik regel dingen voor ze en ik ga af en toe met ze voetballen. Dan val ik weer eens en dat vinden ze ook lachwekkend natuurlijk. Ik probeer daar een tussenmodus in te bedenken. Voornamelijk werk ik de 9-4 en als ik de slaapdienst heb dan kijk ik film. Zaterdag sta ik de hele dag in de keuken. Ik neem me daar ook echt de tijd voor. Ik sta soms 4 uur te koken, heel uitgebreid. Zelf sausjes ga maken en zo. MT: dus ook gewoon veel met de jongens bezig zijn en doen. B: Of doen wat ik weet dat ze prettig vinden.	Een klik Geen contact kunnen krijgen Weten dat je dingen voor ze regel Film kijken Film kijken Voor ze koken Koken doen wat ik weet dat ze prettig vinden		
C: Ja, wat ik zelf belangrijks vind, dat is wat ik heb aangegeven en ervaren; dan kom ik terug op die methodiek. Het is de presentie. Ik denk dat dat een van mijn krachten is. Als ik er ben, dan ben ik	Presentie 3x Duidelijk aanwezig 3x		

duidelijk aanwezig. Soms te duidelijk vinden mijn collega's, maar voor die jongeren ben ik duidelijk aanwezig. Ik ben daar uitnodigend in. Ik zie vrij snel als er iets eh, niet in de haak is. Of als er iemand niet zo lekker in z'n vel zit dan ga ik daar mee in gesprek. Ehm, daarnaast geef ik ze ook wel weer ruimte. Want kijk, Presentie wil niet zeggen dat je bovenop ze moet zitten. Presentie wil alleen zeggen dat je laat merken, "ik ben er voor jou, in goede en slechte tijden". Ik denk dat daar wel een stukje kracht van mezelf zit. Een ander voordeel, vind ik zelf, is dat ik wat ouder ben, dat ik een man ben. In hun ogen ben ik wel opa, geloof ik. In Eritrea ligt de gemiddelde leeftijd toch wel wat lager dan in Nederland. Dus dan ben ik met waarschijnlijk oud in hun ogen. Dat is voor de rest van Nederland ook zo want de Nederlandse jongeren kijken ook naar iemand van ... als een ouder persoon. MT: Ja, ik was voor de jongens weleens oma (lacht). C: Ja, daarom. Het geeft wel een bepaalde, als je het band mag noemen, naar hun toe. Dat is ook wat ze missen. Ik heb ook al gezegd: "Ik ben niet jouw pappa, maar als jij dat zo vindt is het prima. Ik blijf dingen van jou verwachten zoals ik die van iedereen verwacht. Ik merk wel bij die Eritrese doelgroep dat je dan makkelijker een ingang bij ze hebt.	Ik ben er voor jou Zien wanneer iemand niet goed in zijn vel zit In gesprek gaan Niet erbovenop Leeftijd werkt positief Presentie een van mijn krachten Meer respect voor leeftijd mentor Man zijn Door leeftijd sneller ingang	Relatie Competenties mentor	Begeleiding
D: Ehm, Dat is ook weer een stukje laten zien dat je er bent. Veel gesprekken voeren. Ja, Ehm, niet meteen serieuze gesprekken maar ja, eh, ook dingen doen, een rondje lopen en spelletjes doen, sporten, ja van alles. Naar zo'n bijeenkomst op school gaan. Dat vinden ze superleuk als ze jou dan op school zien: "Hey, mevrouw....". Ja dan kom je in hun andere omgeving. Ja, dat vinden ze ook superleuk. Er zijn als er iets is. Bijvoorbeeld een baantje zoeken. En, en dan krijgen ze geen salaris bijvoorbeeld. Laten zien dat jij dit wel met ze oppakt.	laten zien dat je er bent, 4x Veel gesprekken voeren 2x dingen doen, een rondje lopen en spelletjes doen, sporten 3x, Naar school bijeenkomst gaan, Laten zien dat je dingen voor ze regelt 2x		
E: Ja, bij mij is het vooral het gesprek dat de meeste Op het moment dat iets niet lukt of ook als het wel heel goed gaat, ik pak dan..., als ik een echt gesprek wil dan pak ik altijd een tolk. Een tolk, en ik vraag altijd een vrouwelijke tolk. Ik vraag in vrouwelijke tolk, in mijn beleving kan een vrouwelijke tolk zich beter inleven. Dat is wat ik zou willen weergeven als professional. Eehm, deels als ouder, ik ben niet hun ouder maar ik heb het gevoel als ouder want ik ben een moeder. Eh, ehm, een deel als ehm, als onderhandelaar van de maatschappij, zal ik maar eens zeggen. Want ik weet, als deze jongeren hier de deur uitgaan, waar hij tegenaan loopt. De jongere weet dat niet. Ik ken de grote maatschappij. Ja, in gesprekken ga ik dat op een heel eigen wijze, eh, ja, brengen naar de jongeren. Eh, ik steek altijd laagdrempelig in. Ik laat de jongere altijd teruggeven wat ik gezegd heb, zodat ik ook weet wat binnengekomen is wat ik gezegd heb. Op die manier weet de jongere uiteindelijk, eh, weet hij mij te vertrouwen. Ja, dat is eigenlijk..., het vertrouwen door middel van een gesprek, is voor mij het belangrijkste bindingsmiddel. E: Ja, oké dat...ja ik kan samen met ze tv kijken, ik kan met ze gaan voetballen, met ze naar het voetballen gaan, ik kan met ze bowlen, spelletje doen.	Gesprek 3x Inzet vrouwelijke tolk Laagdrempelig insteken Laten teruggeven wat gezegd is, om te checken of boodschap is overgekomen Vertrouwen winnen door in gesprek te gaan samen met ze tv kijken met ze gaan voetballen 3x gaan kijken naar voetbaltraining bowlen, spelletje doen	relatie Communicatie	Begeleiding
F: voor mij persoonlijk, eh, ik hoef niet vriend of zo te zijn. Of niet popie jopie of zo. Kijk als ik mentorkinderen heb dan vind ik het belangrijk dat zij met iets naar mij toekomen, dat ik ze help. Dat ze ook het gevoel hebben dat ik ze help, dat ik er voor ze ben. Enne, dat is voor mij altijd de basis van eh, de relatie. En als ik dan iets nodig heb, of ik vraag ze iets of zo, dan denk ik dat je dat ook terugkrijgt. Ehm, dus, dat is eh, voor mij is het dus een soort van als ik betrouwbaar voor ze ben, dat ze het gevoel hebben als ze iets nodig hebben, dat ik dat ook voor ze regel, dat het mijn functie is om dat te regelen. Ehm, dus vooral er voor ze zijn.	Wat je geeft, krijg je terug Gevoel hebben dat je dingen voor ze regelt 3x Hoeven geen vrienden te zijn Gevoel geven dat je ze helpt, er voor ze bent = basis relatie	Relatie	Begeleiding
JB: Ja, dat heeft heel veel verschillende facetten. Daar hoort wel een stuk luisteren bij, aanhoren. Kijken wat ze nodig hebben, maar ook uitleggen ehm, wat ik vind dat ze nodig hebben: dat stuk	Luisteren 2x Kijken wat ze nodig hebben		

zelfstandigheid en zelfredzaamheid te bevorderen. Ja, en hoe bouw je dan een relatie op? Door open te zijn, door ja, er te zijn als dat nodig is.	Open zijn Er zijn als dat nodig is5x		
Hoe troost je een jongere die het op enig moment moeilijk heeft, bv. bij een slecht bericht over de gezinshereniging. A: Hoe ik troost is door begrip te tonen en ruimte te geven aan de gevoelens. Als ik merk dat er behoefte aan afleiding is dan probeer ik daarvoor te zorgen	Begrip tonen Ruimte geven aan gevoelens Afleiden	Troosten	Begeleiding
B: Eritrese jongeren willen over het algemeen niet getroost worden. MT: lacht...ja dat is wel een beetje zo, ja B: (lacht). Ja, dat is gewoon zo. Maar ik geef wel handreikingen. En ze merken dat ik dat heel veel doe want afgelopen week vergiste ik mij de hele tijd. Dat was de week voor hun Pasen, dan mogen ze hier niemand een hand geven. En dan merk ik hoe vaak ik iemand zijn hand vastpak. "Mevrouw!...". "Oh, sorry, wanneer mag het weer?" B: Van ze willen me ook niet afstoten maar het is wel van "B, we mogen dat even niet". Ze willen niet getroost worden maar ik weet zeker op het moment dat ze echt, echt, echt, ergens mee zitten, dat ze toch wel komen. En de ene heeft een handje nodig en de ander een aai over zijn bol. Terwijl de ander wil met rust gelaten worden. Of dat ik even een sigaretje met ze ga roken. Of even tegen de boksak slaan beneden. We hebben een kleine fitnessruimte beneden	Willen niet getroost worden geef wel handreikingen hand vastpakken aai over de bol Sigaretje met ze roken Zien dat ze met rust gelaten willen worden Komen naar mentor als ze problemen hebben	Troosten	Begeleiding
C: Ook daar zijn mooie methodieken voor geschreven; slecht nieuws overbrengen en noem maar op, gesprekstechnieken. Ik denk ook weer, dat je er op dat moment voor de jongere bent. De Eritrese jongeren zijn vrij fysiek, om het zo te noemen. Ik denk dat het in zo'n situatie niet zo erg is om fysiek terug te zijn. En dat je zo'n jongen eens een knuffel geeft van, "goh, wat erg voor jou. We staan er nu samen voor en we kijken hoe we hier in de toekomst samen uit kunnen komen". Je probeert het samen te delen, zeg maar.	dat je er op dat moment voor de jongere bent. samen te delen een knuffel 3x	Troosten	Begeleiding
D: Ja, ik probeer in te schatten wat de jongere nodig heeft. Heeft hij een gesprekje nodig of niet of heeft hij wat afleiding nodig. Wil hij met rust gelaten worden. Ja, dat is een inschatting die je moet maken.	Inschatten wat iemand nodig heeft	Troosten	Begeleiding
E: Luisteren naar wat hij zegt. Als hij niks wil zeggen, en hij wil bij mij blijven zitten, dan ga ik er stil bij zitten. En als ik zie dat hij het kan dragen, dat hij wegloopt, dan vraag ik of ik misschien een kopje thee voor hem kan maken. Maar het is vooral erbij blijven zitten . Ehm, eh, proberen te porren, te vertellen, ja waar die pijn van heeft. Ja, een tolk pakken , ja, hé, vertellen dat je moeilijk kan begrijpen dat...omdat je het zelf niet meemaakt maar dat hij misschien wel kan uitleggen wat hij voelt. Ja, dus dat is de start, want als hij naar boven gaat, over 2, 3 uurtjes kijken en dan wel die afstand en nabijheid houden. Kijk, ik ga nooit ernaast zitten en hem over zijn bol aaien want, nee, dat zijn voor mij geen zaken om te doen, nee . Of zo'n jongen zou het al zo expliciet aangeven, maar ik bedoel, ik heb het nog nooit meegemaakt, ik ervaar deze jongens....die houden van een stukje afstand, in die zin dat ehm...Dat heeft ook met respect te maken.	Luisteren naar wat hij zegt. Als hij niks wil zeggen, en hij wil bij mij blijven zitten, dan ga ik er stil bij zitten. kopje thee maken Erbij gaan zitten ka In de gaten houden en gaan kijken op de kamern maken Gesprek met tolk Houdt afstand, geen knuffel	Troosten	Relatie
F: Ja, dat vind ik persoonlijk nog wel lastig. Omdat je vaak niets aan die situatie kunt veranderen terwijl je dat wel zou willen doen. Ja, je kunt dat wel tegen ze zeggen: "ik wou dat ik je kon helpen", maar daar heeft ie ook niks aan. Dus meestal is het gewoon aanhoren en eh, zeggen dat je het vervelend vindt. Een klap op de schouder . Ja, en dan toch maar weer zeggen: "als ik iets voor je kan doen, of je wilt erover praten, dan kom maar bij me langs" . Dus eigenlijk een beetje op het gesprek houden.	Lastig om te troosten Aanhoren/gesprek 2x Klap op de schouder Laten weten dat je er bent Eerlijk zijn	Knelpunt begeleiding Troosten	Begeleiding

JB: door eerlijk te zijn. Eerlijk en open te zijn. En de mogelijkheden te bespreken. En ook de onmogelijkheden te bespreken. Ja, een realistisch beeld schetsen maar ook eh, ja, slechtnieuwsgesprek, hé. Ben ik ondertussen meester in met al die uitgeprocedeerde jongens. Maar eh, ja wel eh, wat wordt er nu van je verwacht en wat kan jij verwachten? MT: Ja, en dat werkt ook troostend, dat duidelijkheid scheppen? JB: Troostend weet ik niet zo zeer, maar ik weet ook niet of mijn doel troosten is. Ik denk dat mijn doel niet zozeer troosten is dan wel.....dat ligt dan meer bij de mentoren. Maar ik denk dat mijn doel vooral duidelijkheid geven is.	Mogelijkheden en onmogelijkheden bespreken Realistisch beeld schetsen Troosten is niet doel van de voorged maar van de mentor. Duidelijkheid scheppen	Troosten	Relatie
Zijn er situaties waarbij je je niet prettig voelt of soms zelfs tegen je grens aanloopt? A: Ehm, ja, die zijn er wel. Ehm, het is niet zo dat ik mij onveilig voel in sommige situaties, het zit hem meer in bepaald gedrag dat dan niet acceptabel is, ehm, moet ik misschien verder specifieker toelichten hé? MT: Ja, als dat kan... A: Nou, bijvoorbeeld de jongere die de huisregels niet naleeft. Die komt altijd te laat thuis waardoor je, of helemaal niet. Elke avond laat thuiskomt of ehm, en dan midden in de nacht thuiskomt bijvoorbeeld, of een jongere die altijd op zijn kamer zit te blowen. Waarbij je hem aanspreekt op gedrag wat niet acceptabel is en waarbij je aangeeft welk gedrag wel acceptabel is, wat wel van hem verwacht wordt, maar waar je gewoon geen stap in verder komt. De volgende dag, en de volgende week en de volgende maand, is dat gedrag er nog steeds. Ehm, en ik heb dan heel vaak het gevoel alsof ik, ehm, (lacht), eigenlijk voor piet snot dan daar sta omdat de jongere...Ja, ik heb dan ook het gevoel dat de jongeren weten, ja ehm, ik kan t gewoon doen want er gebeurt toch niks... En dat maakt t voor mij heel onprettig, omdat ik niks heb, ze hebben ook gelijk, ik kan alleen benoemen dat het niet mag... en dan maar hopen dat het gedrag verbetert. Eh, dus dat maakt dat het voor mij hee onprettig voelt. Ehm, waar ik tegen mijn grenzen aanloop. Als ze dan ook nog boos gaan worden omdat ik zeg over gedrag wat niet mag en daarover agressief gaan worden, ja dan ligt daar wel bijna de grens dat ik denk ehm, hier zou het anders in moeten zijn. En dan vind ik dat lastig om daar mee om te gaan.	Geen stap verder komen gevoel voor piet snot staan onprettig gevoel tegen grenzen aanloop agressief worden lastig om met probleemgedrag om te gaan	Moeilijkheden in begeleiding	Begeleiding
B: Ja, soms, mij kan ook iemand het bloed onder de nagels vandaan kan halen. En dan merk ik dat ik geïrriteerd raak. En voel ik mij niet prettig, dan moet ik weg. Dan denk ik: ohw, wacht effe. Ja, dan ga ik weg. MT: Dan neem je afstand. B: Ja, eh, dat is een keer misgelopen dat ik iemand een tik heb gegeven. Niet hard maar een tik om de oren, daar schrok ik van. Is wel maar één keer gebeurd in die tijd maar je weet, dat moet niet, dus. Een drammer gekregen van een puber, omdat ie niet uit zijn woorden kwam omdat ie de taal niet machtig is. Eh, die blijft hameren en hameren en hameren, met die deur blijven gooien, met die deur blijven gooien, met die deur blijven gooien. Kijk op een gegeven moment weet je, vroeger zou je de strijd aangaan en dan zou je zeggen: uit kantoor. Ik wil dat je uit kantoor gaat. Nu denk ik: "ik weet niet met wie jij ruzie aan het maken bent maar niet met mij want ik ben hier niet. (Lacht) en dan vertrek ik. En dan staat iemand daar. Ik pak het ludiek aan. Ik draai het gewoon om. Dat leer je. Ja, dan ga ik weg. Dan denk ik bij mijzelf, wat mij betreft smijt je maar, maakt mij niet uit. Maar ik ben pleite. Enne, dus, wat je bedoeling was, is dan wat mij betreft mislukt. Pas als je weer normaal wilt doen, wil ik het gesprek met je aangaan. Daar zitten meer mijn, ehm..., dat je moet leren hoe beter om te gaan met, een andere manier te ontwikkelen om je eigen grenzen niet over te gaan. Van wat je acceptabel of tolereerbaar vindt. Kijk, als mij een jongen voor mij, mij op mijn neus slaat of een collega van mij slaat dan, dan sta ik niet voor mijzelf in. En dat bedoel ik niet lullig maar dan sta ik niet voor mijzelf in. Dat vind ik namelijk onacceptabel gedrag. En dat is heel vaak	bloed onder de nagels vandaan halen Geïrriteerd raken bij gevoel boos te worden weglopen van de situatie wanneer jongeren doorgaan ondanks verzoek te stoppen pak het ludiek aan 2x humor pas gesprek aangaan als gedrag is genormaliseerd leren om met probleemgedrag om te gaan	Moeilijkheden begeleiding	

voorgekomen in het verleden. Of met potten jam ehm, dat we bekogeld werden vanuit de woonkamer en dat ik niet eens door had, van de adrenaline, dat het bloed mij hier over het gezicht liep. Dat het glas me in het gezicht was geslagen, van die potten. En dan denk je wel eens: ja, hey jongens, kom op hey. Ik zit hier voor jullie te helpen. En niet eh... En dan toch iedere dag terug naar je werk gaan.... In die tijd zijn ook heel veel mensen vertrokken. Dat die dat niet meer konden opbrengen. Ik denk altijd maar: ja het is niet persoonlijk. Het is gewoon frustratie. Dat dat niet de juiste manier is, dat moeten we ze nog aanleren. Dus niet op mij. MT: Frustratie omdat...?B: Ja, niet krijgen wat ze willen. Je komt hier in een land en je denkt dat het hier de hemel is, waar het geld voor het oprapen ligt en je hoeft niks te doen. En dat wordt je allemaal zo voorgespiegeld. En dan..., kom je hier en krijg je 12,95 was dat destijds nog. per week. En daar moet je ook nog je eigen schoenen van kopen. Enne, en je krijgt eten dat je niet bevalt. Wat niet te vreten is ook, by the way. Dus die appetito maaltijden. Was gewoon 300% zout en kleurstoffen. Waar je nog eens agressiever van wordt. En dat is je allemaal voorgespiegeld en dan krijg je te horen dat je familie helemaal niet mag komen. En dan moet je ineens naar school. En dan moet je iemand gaan uitleggen dat het een recht is om naar school te gaan. Jij had het over recht. Je hebt het recht om naar school te gaan. Het wordt pas een plicht als je niet gaat. Ik kan me voorstellen dat je dan heel erg gefrustreerd bent. Want je komt hier voor je vrijheid en ineens kom je in een huis met anderen waar je helemaal niet mee wil samenwonen. Er was je beloofd dat je een huis zou krijgen, ook al ben je pas 15 en ...ja want Nederland heeft natuurlijk onbepaald een hoeveelheid huizen voor alle Eritrese mensen. Het liefst nog met een zwembad achterin in de tuin. Snap je...	Realiseren wat wel en niet acceptabel voor jou is Met eten gooien Ontslag genomen Niet persoonlijk opvatten Leren om boosheid anders te uiten Verkeerde verwachtingen van Nederland 6x Verkeerde voorspiegeling Verwachtingen komen niet uit 2x	Probleemgedrag Omgaan met probleemgedrag Oorzaak probleemgedrag Stressoren	Begeleiding Integratie
C: Nou, wat ik vervelend vind is dat onze doelgroep eigenlijk aan de korte eindjes trekt, met name qua financiën en hoe er gefinancierd wordt eigenlijk vanuit de overheid. Dat er verschil gemaakt wordt tussen deze minderjarige kinderen en minderjarige Nederlandse kinderen. Dat heeft puur met de betalingssystematiek te maken. Dat vind ik heel erg. Ik vind dat eigenlijk een vorm van discriminatie. MT: Dus als je zegt over hulpverlening aan andere doelgroepen van bijvoorbeeld een autisme of hechtingsstoornis, of andere problematiek, die krijgen meer geld dan AMV's, bedoel je dat? C: Ja, per hoofd, per kind. Ik weet niet de bedragen niet exact maar er zit een verschil in van tachtig euro per dag. Er zit wel degelijk een behoorlijk onderscheid in. Daarnaast, als je kijkt naar ondersteunende diensten zoals een gedragsdeskundige die eigenlijk niet beschikbaar is in huis. Het feit dat je vrij veel alleen staat op de werkvloer vind ik een slechte zaak. Eh, A: omdat ik het aspect veiligheid voor ogen houd. Vaak sta je bij een normale bezetting in je eentje met vijftien, zestien jongeren. Dat is toch een behoorlijke groep, zeg maar. Daarbinnen vallen ook die twee KWE's die hier op het terrein liggen. Waar je in het weekend ook als achterwacht staat. En van...en in het weekend sta je hier van een tot zeven alleen op het hele terrein met de verantwoordelijkheid over de AMV-ers. Dat vind ik dan ook wel een vraagstuk binnen onze organisatie. C: Ja, intern. We hebben twaalf jongeren in de groep en daarnaast hebben we daar nog twee panden liggen, de KWE's, waar we in het weekend en na vijf uur ook nog een stuk achterwacht voor zijn. Als daar stront aan de knikker is dan zal ik daar wel heen moeten.MT: Alleen. Dan moet je de boel hier alleen laten.C: Ja, soms is het dan van, wat moet ik nu doen? Dat vind ik soms heel vervelend.	Te weinig financiën vanuit de overheid Discriminatie t.o.v. andere doelgroepen Geen gedragswetenschapper/wegbegezinigd 5x Alleen staan op de groep i.v.m. bezuiniging = niet veilig	Kritiek beleid Behoeft mentor	Integratie Begeleiding
D: Ehm, nee ja ik denk dat je ja, eigenlijk op de gekste dingen, ja voorbereid moet zijn. Ehm, ja om de gekste dingen mee te maken moet je daarop voorbereid zijn en daarop in te spelen. Ja, nieuwe situaties, nou ja, daar moet je ook creatief mee omgaan. . Dat vind ik ook net weer leuk. Ja, om te kijken hoe ik zelf op dingen reageer en waarvan ik denk: "Oh nee, dat gaat me echt te ver". Ja, ik merk	Leuk om te kijken hoe je reageert op situaties	Mooie momenten Competenties	

zelf dat eh, ja, uitschelden of zo, nou ja dat raakt me niet meteen zo. Maar dan denk ik wel: een stukje respect heb je bij mij dan ook eventjes iets minder. En de jongens moeten dan ook weer even voor mij werken, zeg maar. Laten zien dat ze mij respecteren en weer normaal doen, als ze mijn grenzen overgaan. MT: Hoe doe je dat dan? Negeer je ze dan of spreekt je ze aan? Of? D: Nou, ik ben hier ook wel vaker boos op ze geworden. Ehm, ik weet nog heel goed de eerste keer dat ik hier echt boos werd. Daar zat ook een jongen bij, die zit er nu nog steeds. Die werd daar echt een beetje bang van. En die is meteen naar boven vertrokken. En heeft andere collega's gezegd van: "ja mevrouw D is heel erg boos". En eh (lacht) daarna heb ik dat wel met 'm opgepakt hé. En gezegd, "het was niet persoonlijk naar jou toe. "Ja, Jij luisterde wel maar dat was naar die ander toe". "Ja weet ik mevrouw maar ja jij was toch wel echt heel erg boos". Ik pak dat wel met ze op. Maar ehm, maar ik laat wel meestal de jongeren zelf afkoelen voordat ik met ze in gesprek ga. Hè, ja want ik heb ook wel eens een jongen gehad, die heeft mij drie weken genegeerd. Ik heb in die tijd wel een poging gedaan om met hem in gesprek te gaan. Wilde hij niet. Nou ja, prima, dan is het voor mij ook even klaar en dan wacht ik wel totdat jij naar mij komt. Ehm, ik heb de jongeren niet nodig. Zij hebben mij nodig als er dingen zijn en dat probeer ik dan ook wel ook uit te stralen.	Voorbereid zijn op onverwachte situaties en daarop kunnen inspelen Sorry kunnen zeggen als je fout bent geweest afkoelen voordat je in gesprek gaat	Competenties Omgaan met probleemgedrag	Begeleiding
E: Maar dat blijven onprettige situaties, als jongens hun, ... hun macht inzetten en hun kracht inzetten en dan op geen respectvolle wijze en echt zo voor je gaan staan	Lichamelijke dreiging	Moeilijkheden in de begeleiding	
F: Hmmm, we hebben nu al een hele tijd een heel respectvolle groep. Dus daar is dat eigenlijk niet meer van sprake. Maar voorheen was er wel vaak sprake dat jongeren zich eh, dat je een lastige groep had, zich heel veel permitteren, en niet respectvol zijn. En je hebt geen enkel middel om ze, ja je enige middel is je relatie. En als jij iets probeert te doen aan de relatie en zij hebben daar schijt aan, ja, dan sta je met lege handen eigenlijk. En dan moet jij, dan ben jij altijd de partij die moet slikken terwijl zij eigenlijk kunnen doen wat ze willen. Dus, heb ik wel vaker situaties gehad waar ik dacht van ja, dat is zo scheef, daar leert die jongen niks van en jijzelf ook niks van. Dus, ja dat is wat ik en mijn collega's wel vaker hebben gehad. Je hebt..., je kunt niet straffen, je kunt niet echt opvoeden zoals je dat thuis zou doen. MT: Ik hoor je dus zeggen dat ehm, bij jullie ontbreekt dat jullie ehm sancties kunnen inzetten. Of belonen. [29:30]. F: als het echt nodig is dan kun je dat maar heel beperkt doen. Bijvoorbeeld ook met roken op de kamer. Ja, ik kan 100x zeggen dat ze niet mogen roken op de kamers, als ze een sigaret willen opsteken, doen ze het hé. En het mag niet van de organisatie. En kunt er gewoon helemaal niets aan doen. En dat is roken op de kamer; dat is dan bij wijze van spreken dan nog daaraan toe. Maar ze kunnen nog veel meer doen en dan kun je helemaal niks hé. En dan moet je alles vanuit de relatie en we krijgen ook wel heel veel gedaan vanuit de relatie.	Niet respectvol zijn, 2x Zich veel permitteren Geen sancties om in te zetten behalve relatie 4x Je moet alles slikken terwijl zij kunnen doen wat ze willen	Moeilijkheden in de begeleiding	Begeleiding
JB: Tja, ik denk dat ik zelf wel goed ben in grenzen aangeven als er over grenzen heengegaan wordt. En dat het daardoor niet zo snel voorkomt dat er echt over die grenzen heen gegaan wordt. Dus dat is ehm, een stukje verwachting met elkaar bespreken, met de mentoren, met de kinderen en zeggen wat wel en niet mogelijk is. Ik sta niet zo heel snel met de rug tegen de muur. Ik kan me wel voorstellen als mentor zijnde dat je dat vaker hebt. Dat je je onmachtig voelt omdat je de jongeren heel moeilijk kan begeleiden. Tja, dat is met de dagelijkse begeleiding en 1x maal per maand contact, denk ik wel een heel groot verschil hé	verwachting met elkaar bespreken wat wel en niet mogelijk is 1x per maand contact daardoor minder tegen grens aanlopen	Omgaan met probleemgedrag	Begeleiding

MT: Heeft misschien ook te maken met het feit, ja, dat tegen de begeleiding aanlopen, dat ze geen middelen hebben omja, JB: Ja, dat denk ik wel. Het is vooral positieve benadering. Nou weet ik niet hoe dat in de coa-methodiek naar voren komt maar ja je hebt hier natuurlijk ook geen middelen en maatregelen. Je zit wel in eh, vrijwillig kader. En uiteindelijk is het de jongere zelf die iets van zijn leven wil maken of niet. En hem wijzen op de gevolgen, en wijzen op wat voor hem hier van belang is om te leren.			
Wat zijn voor jou de mooiste momenten in het werk met de AMV's? Waar word je blij van in je werk met AMV's? A: ja, dat zijn die kleine dingetjes..... Mooiste momenten zijn eigenlijk, ehm, wanneer ze iets nieuws hebben geleerd. Al is er maar een heel klein stapje vooruitgang, ja, daar doe je het voor. En wanneer je even een gezellig momentje met de jongere hebt waar je gewoon leuk over iets kan hebben, maakt eigenlijk niet eens uit wat, maar je ziet dat de jongens blij zijn, lekker in hun vel zitten terwijl het eerder misschien wat moeilijk ging. Of als ze iets met jou komen delen, ehm, ja, maar vooral die allerkleinste stapjes die zie ik en die waardeer ik. En dan denk ik, kijk daar heb ik al mijn energie ingestokenja,	Kleine dingetjes Kleine stapjes voorwaarts / kleine succesjes 1x Gezellig momentje/praatje Zien dat ze blij zij/lekker in hun vel iets met je komen delen	Mooie momenten	Begeleiding
B: Ja, ik zie iedere dag iets waar ik om kan lachen sinds ik hier nu werk. Ja, gewoon ook het feit dat ze terug blijven komen, dat ze je komen opzoeken, dat je die knuffel krijgt. Niet voor mij, want ik heb dat niet nodig maar toch vanuit de eh, Eritrese, eh, toch de behoefte is om contacten te hebben. Enne, ik vind het leukste als ik zie dat ze groeien in hun taal. Als ze humor beginnen te begrijpen. Als ze het zelf gaan doen, taalgrapjes maken. Ik een filmpje heb van Tukan die 3 jaar geleden een helm opzette, toen nog een klein menneke, zat ie hier op kantoor van brmm, brmmm. Zo zit ie de hele tijd. Liet ik hem laatst zien dat filmpje. "Oh, mevrouw, daar was ik nog klein, wat doe ik raar"? B: Dat is fantastisch. Ik lig helemaal in een deuk. Of een filmpje dat ik via, via toegestuurd krijg van dat hij zijn ouders van Schiphol afhaalt. En dat hij zei: "ik ga echt niet huilen". Dat ie het niet meer hield, dat ie mij dat dan komt laten zien. Mevrouw, ik zei dat ik niet ging huilen maar kijkJa dat zijn mooie dingen.	Iedere dag kunnen lachen terug blijven komen knuffel krijgen je komen opzoeken behoefte is om contacten te hebben zie dat ze groeien in hun taal 2x Als ze humor beginnen te begrijpen Filmpjes delen Emoties delen	Mooie momenten	Begeleiding
C: Het contact met de jongeren dat je hebt en met collega's. Het is een leuk team.Ja, wat ik zelf de leukste ervaring vond, ja..mijn leukste ervaring is vier jaar geleden, toen ben ik zelf begonnen met werken met AMV jongeren. Ik had het idee dat ik alles wel een beetje gezien had binnen de jeugdhulpverlening, binnen de instelling dan, en dan kom ik toch bij een hele nieuwe tak van sport uit die heel veel van je vraagt. Die heel veel dingen van je vraagt. Die een andere vorm van creativiteit in je oproept. MT: Zoals? C: Bijvoorbeeld alleen al het taalprobleem opvangen. Je bent echt met handen, voeten en toneel heel veel bezig. MT: Oké. Ehm, Dus einlijk zeg je, het mooiste moment van het werk met AMV's is dan toch die uitdaging? C: Ja, ik zoek dat bij mezelf. Ik zoek dat niet in succesverhalen van hun. Ja, kijk het is natuurlijk mooi als je gezinshereniging aanvraagt. Dan heb je daar een bijdrage aan geleverd maar voor mezelf vind ik het mooiste hoe ik mijn werk kan doen.	Creativiteit 1x Communiceren met handen en voeten Toneelspelen/spiegelen 1x Uitdagend werk Hoe ik mijn werk invul Dagelijkse uitdaging die creativiteit vraagt contact met de jongeren contact met collega's	Competenties Communicatie Mooie momenten	Begeleiding
D: Nou dat zijn soms hele kleine momentjes. Hè dat je met ze kunt lachen, dat ze gekke grapjes maken. Ja, dat vind ik gewoon mooi. En ik vind dit echt een super doelgroep. Ehm, je hoort heel vaak mensen zeggen "hoe kan jij bij de amv werken". Ja, dan denk ik: "Ja, jij hebt het nooit gedaan, dus ja jij bent gewoon bevooroordeeld". "En je ziet ze echt als, als, ja ik weet ik niet hoe je ze ziet... Ik draai het heel vaak om: "Hoe kan jij met Nederlandse probleemkinderen werken". Ja, dus, hè, die kleine succesmomentjes die je hebt. Of, ik vind het ook gewoon superleuk. dit weekend ben ik met een paar	kleine momentjes. 2x met ze kunt lachen gekke grapjes maken. kleine succesmomentjes die je hebt 3x	Mooie momenten	

jongens een ijsje gaan eten en ja gewoon, dan komen er zoveel andere verhalen als dat je hier altijd op de groep zit , en eh, je dagelijkse routine doet. Ja dat vind ik gewoon superleuk om te doen ja. MT: En dat doe je wel vaker, in het algemeen doen jullie wel vaker iets ondernemen met de jongens buiten de kwg om. D: Ja, nou ja kijk dat is ook een stukje geld. Als er geld is dan doen we dat zeker ja. We proberen de jongens daar altijd te betrekken en nieuwe dingen voor ze te zoeken om te doen. Bijvoorbeeld bubbel voetbal vonden ze superleuk en laatst hebben we virtual reality gedaan; is met zo'n bril hé. Spelletjes, dat vonden ze ook superleuk. Dus daarin proberen we wel een beetje met de jongens mee te denken van waar liggen jullie interesses. Wat voor nieuwe dingen willen jullie ervaren. En we gaan kijken of we dat kunnen regelen en als dat dan lukt, ja dat is dan een superleuke dag ja. MT: Dan geniet je daar zelf ook van. En dat bespreken jullie dan in een groep of zo? Ga je dan jde groep bij elkaar roepen. Zo van "goh, wat....D: Ja, "Hey jongens, de vakantie komt eraan "We hebben het Groenesgeld gekregen: "en wat zouden jullie leuk vinden om te doen". Of we bedenken zelf dingen en geven ze dan een keuze wat ze zouden willen doen. MT: Wat vind je van het budget wat jullie voor vrijetijd krijgen? D: Ja. We moeten het vooral hebben van het Groenesgeld, de sponsoring en verder hebben we vrij weinig. En ja soms denk ik wel, dat is wel jammer; mag wat meer zijn ja. Waar ik ook wel eens succes behaal, is ja als zo'n jongere je in vertrouwen neemt. En, eh, hè echt naar je toekomst om zijn verhaal te doen. Dat is ook wel iets wat prettig is. Dan, dan geeft het ook wel aan als je het goed doet hier. Of laatst bij een evaluatieformulier, jongere ging dan op kamers, Heb ik hem een formulier laten invullen. En dan was er ook de vraag wat was er goed op de kwg, hoe was de mentor, hé. Dat is gewoon leuk om terug te lezen: "mentor is goed, heeft heel veel voor mij geregeld. En dan ja, dat is toch wel even, ja het is gewoon een schouderklopje	een ijsje gaan eten samen met de jongens uitzoeken hoe vrijetijdsgeld besteed kan worden Weinig geld om iets leuks te doen als zo'n jongere je in vertrouwen neemt naar je toekomst om zijn verhaal te doen tevredenheid uitspreken over mentor	Relatie Moeilijkheden begeleiding Mooie momenten	Begeleiding
E: Ja, waar ik blij van word als ik zie dat een jongen van dag 1 dat hij hier komt, en dit is mijn mentorkind, en maakt trouwens niet uit, maar bij mijn mentorkind zie ik het natuurlijk vaak het beste, omdat ik daar de meeste binding mee heb. Dat ik echt zie dat hij gegroeid is. Dat hij bereid is om te groeien. Dat zijn zaken waar ik echt blij van word.	De groei die je ziet 4x Bereid is om te groeien	Mooie momenten	Begeleiding
F: Ja, ik denk toch wel als je een leuke relatie hebt, met de jongere ontwikkelt. Ja, en dat is jammer, eh, dat zie je ook aan het systeem wat wij hebben vaak... een beetje Nederlands leren, je kunt een leuk gesprek met ze hebben en je kunt wat meer diepgang zoeken en dan gaan ze naar een kwe. Dus, dat is wel jammer als je dan op de kwg werkt, want ik ben zelf heel erg geïnteresseerd in cultuur en cultuurverschillen. Daar praat ik graag met ze over maar zo snel ze als ze het niveau Nederlands hebben om daarover te kunnen praten, dan gaan ze door. Dat vind ik wel jammer. Maar je ziet wel jongeren hier echt rust vinden, opbloeien. Ja, dat is mooi om te zien.	Leuke gesprekken Steeds meer diepgang Praten over cultuurverschillen 3x Ze zien opbloeien Zien dat ze rust vinden	Mooie momenten	Begeleiding
JB: Een goed gesprek, een open gesprek. Daar word ik blij van. En of dat nu over een heel leuk onderwerp gaat of over een heel moeilijk onderwerp. Ja, ik weet ook wel dat ik gesprekken heb gehad over gezinshereniging die niet makkelijk waren maar die uiteindelijk wel een heel mooi gesprek was. Dus, eh, ik denk een open gesprek.	Een goed open gesprek 2x	Mooie momenten	Begeleiding
Hoe zou je de wederzijdse relatie met de jongeren beschrijven?			
A: Ik zou wel zeggen dat ik op zich wel een goede band met de meeste jongens heb. Met de een is dat wat meer dan met de ander. Bij sommige kom je gewoon wat lastiger binnen, zeg maar. Maar het is dan meer de diepgang die je dan mist. Het is niet zo dat je in de gewone sociale omgang dat het daar al stukloopt, zeg maar. Meer, het is meer, als je dan dieper wilt gaan, dan loop je stuk, zeg maar. A:	eerlijk en recht door zee veel uitleg, zorgzaam		

Nou, ik denk dat ze mij een fijne mentor vinden omdat ik eerlijk en recht door zee ben, veel uitleg, zorgzaam ben, het gezellig met ze kan hebben maar ook serieus en streng als het nodig is. Nee is bij mij nee maar in bijzondere gevallen maak ik een uitzondering. Ehm, ja, wat vaak mee werkt merk ik, is ehm, dat ik hun cultuur goed ken en zij daardoor het gevoel hebben dat ik hen beter ken of beter snap waar ze vandaan komen. Ik heb van een aantal collega's te horen gekregen dat ik hierdoor minder hard mijn best hoeft te doen om bij ze binnen te komen en ehm, in eerste instantie om een relatie op te bouwen. Ja, en ik merk zelf dat het inderdaad ehm, in sommige situaties helpt en mij laagdrempelig maakt.	gezellig met ze kan hebben maar ook serieus en streng als het nodig is. Nee is bij mij nee maar in bijzondere gevallen maak ik een uitzondering. Kennis van cultuur Kennis van cultuur maakt contact maken laagdrempeling	Pedagogische houding mentor Competenties	Begeleiding
B: Ja, eh (lacht) streng doch rechtvaardig	streng doch rechtvaardig	Ped. houding	Begeleiding
C: Dat heb ik al een beetje aangegeven, ze zien mij als een vaderfiguur.	Is vaderfiguur voor ze	Ped. houding	Begeleiding
D: Zoals ik al aangaf, ik probeer vooral naast de jongeren te staan en ze ook dat gevoel te geven. Ja en het gevoel te geven van ik, je kunt met alles naar mij toekomen. Ik probeer je met alles te helpen voor zover ik kan.	naast de jongeren te staan en ze ook dat gevoel te geven 4x je kunt met alles naar mij toekomen	Relatie	Begeleiding
E: Ja goed is een banaal woord. Maar ja, ik kan niet anders zeggen dan goed. Ehm, verbindend, respectvol, oprecht. Zoals een jongere die omgaat met In dat geval ben ik de mentor, de opvoeder. En als ik naar mezelf kijk, naar iemand die oprecht en eerlijk is en soms leugentjes om bestwil, E: "Als ik kijk naar de jongere waar ik het net over had. Die aan de deur staat, ik denk dat jij ook weet wie dat is, eh, op het moment dat die jongen zelf eh, openstaat voor relatie, dan heb ik daar een goede relatie mee. Omdat ik aan de kant kan zetten wat ie eerder gedaan heeft. Op het moment dat die jongen niet openstaat voor een goede relatie, kan ik ook geen goede relatie met hem hebben. Op het moment dat ik hier kom werken, op een dag dat ik thuis iets vreselijks meegemaakt heb, sta ik ook minder open voor een goede relatie.	verbindend, respectvol, oprecht ik ben de mentor, de opvoeder oprecht en eerlijk is en soms leugentjes om bestwil Relatie is afhankelijk van wat thuis is gebeurd, bewust zijn dat dit invloed heeft	Relatie	Begeleiding
F: Ja, je hebt natuurlijk verschillende jongeren en dus verschillende relatie. Om nu te zeggen, ehm. Ja ik denk dat ik vanuit mijzelf vooral zakelijk blijf en best wel soort van ja zoals ik zeg, betrouwbaar, ik zal er altijd voor ze zijn en zo. En die jongeren, eh, die waarderen dat, daar bouw je dus een relatie mee op maar ik denk dat zij ook. Ze trekken naar mij toe en zo omdat ze ook iets aan mij hebben, he. Dat merk je ook bij sommige jongeren, die eh, gaan je leuk vinden maar ze kunnen ook gebruik maken van die relatie. Ja, als ze dus iets nodig hebben, is het ook belangrijk om goed met je te zijn. Dus, ik heb ook wel vaker als je bv niet mentor bent van je kind, kijk, je hebt altijd een betere relatie met je mentorkind omdat die via jou dingen moeten krijgen, dus eh, dus dat is ook in die mate soms niet zo, ja hoe moet ik dat zeggen, niet zo oprecht of zo? Als ze standaard zijn, als je normaal met iemand een relatie aangaat. Dus je moet een relatie aangaan, en dat ik ook leuk om te doen en zo, maar dat is ook iets waar je wederzijds van profiteert. Want voor mij is het belangrijk om een relatie aan te gaan zodat ik die jongere verder kan helpen en is het belangrijk om een relatie met mij aan te gaan om verder te komen. Maar dat speelt ook mee in de relatie. F: Dus eigenlijk meer op het zakelijke, en na verloop van tijd komt daar toch een stukje emotie bij. Want als ik zakelijk gezien, de jongere niet naar school gaat en ik ga daarover in gesprek, komen er toch dingen boven en dan gaan je daar ook weer op een	Iedere relatie is anders 3x Betrouwbaar Ben er altijd voor ze Ze weten dat ze iets aan mij hebben Besef dat ze via relatie iets gedaan krijgen Je hebt een betere relatie met je mentorkind 2x Wederzijds profijt	Relatie	Begeleiding

emotionele manier mee om. Dus vanzelf kom je op het emotionele. Maar de basis van de relatie is eigenlijk praktisch	Vanuit zakelijke relatie naar meer emotionele relatie		
JB: Ja, dat ligt er ook aan welke jongere. Dat vind ik een hele moeilijke vraag. Ja, ik probeer zo transparant mogelijk te zijn. En eh, ik probeer dat ook een beetje bij de jongens los te pulken. Als dat niet vanuit henzelf komt. Kijk, zo'n Aman was een heel open jongen en als je daar ehm, en als je dan ook nog eens een mentor naast je had zitten die kon uitleggen hoe functioneert hij in het dagelijkse stuk dan kom je een heel eind mee. Maar als je het hebt over een Mewael die in een boom heeft gehangen, ja, dat was een heel gesloten jongen. En daar had ik uiteindelijk ook wel eenja, daar kwam je heel moeilijk doorheen. Dat was wel een relatie die gebaseerd was op vertrouwen want hij had wel in de gaten dat we allemaal het beste met hem voorhadden, maar uiteindelijk, ja, moest ik genoeg nemen met: "ik zal nooit meer suicide plegen omdat god mij behoedt heeft de eerste keer... (Lacht) Weet je, daarmee werd het afgesloten voor hem. Ja, en dat is zijn manier om er mee om te gaan. Maar ik ben er nooit verder..., tot hm..., dat stukje openheid kunnen bewerkstelligen bij hem.	Verschildt per jongere 4x In hoeverre staat de amv open voor een relatie Problematiek speelt een rol	Relatie	Begeleiding
In hoeverre stellen AMV's specifieke eisen in de begeleiding?			
A: Hmm, de eisen die ze stellen....ehm, je bedoelt de eisen die ze soms bij ons vragen? MT: Ehm, nee, ik bedoel eigenlijk, nee als je kijkt naar bijvoorbeeld naar een andere doelgroep kijkt waar men mee werkt, wat is dan bij deze groep heel typerend. Waar hebben zij specifiek behoefte aan wanneer je ze bijvoorbeeld zou gaan vergelijken met bijvoorbeeld kinderen met autisme of hechtingsstoornis? Dat bedoel ik eigenlijk meer. Wat hebben zij....ehm.... [20:59] A: Ja, hm, ja, oké, kijk, omdat nog zoveel voor hen nieuw is, is er een heel groot deel, ehm, kennis vergaren over hoe het hier werkt, en er komen ook praktische zaken bij bijvoorbeeld, als je naar een afspraak gaat, dan geef je die persoon een hand. Nou is dat hand geven nog niet zo onbekend maar dat je de mensen dan aankijkt, dat is wel iets nieuws. Dat zijn van die kleine dingen die eigenlijk wel heel belangrijk zijn maar die nieuw zijn en dus dat is een stukje kennis en praktische vaardigheid. Ehm, ja ik denk dat er op dat gebied, ehm, veel specifieke dingen liggen. Omdat veel dingen cultuurgebonden zijn, ehm, ja. MT: Cultuurgebonden? A: Ja, dat handgebruik wat ik daarnet vertelde, dat is heel cultuurgebonden. Ja, en zo zijn er nog meer van dat soort voorbeelden die gewoon heel nieuw zijn. Ja, ehm, ja ik vind ook dat je met deze jongens moet opletten, ehm, en dat is ook cultuurgebonden, maar ik denk dat het wel belangrijk is om te benoemen. Kijk wij zijn heel erg gewend om mensen naar hun gevoel te vragen. "Wat vind je daarvan?" "En hoe ervaar je dat?", "Hoe zie jij jezelf over 10 jaar?", Wat zijn nou jouw ambities?", ja, hobby's. Dat zijn voor de meeste jongens, allemaal heel vreemde en nieuwe vragen en manieren van denken die zij zoooo niet gewend zijn, ehm, dus daar moet je in de begeleiding ook heel erg rekening mee houden. Dat als ik vraag: "Wat vind je nou, of wat zijn 3 goede eigenschappen van jou", geloof maar dat de jongere daarop stukloopt. Dat ie daar geen antwoord op weet te benoemen. Dus, ja dat zijn wel andere specifieke eisen waar je rekening mee moet houden, vooral bij deze jongens. MT: Ja, en het feit dat ze vluchteling zijn, dat ze alleen zijn? [17:24] A: Ja, absoluut. Dat is zeker iets, heel lastig ding voor hun waar je rekening mee moet houden. Ja, iets dat ook echt aandacht vraagt.	kennis vergaren over hoe het hier werkt Nederlandse gebruiken leren Mensen aankijken Hand geven Communicatie Niet steeds vragen naar gevoel Achtergrond vluchteling Zijn vragen naar gevoel niet gewend Weten dat ze niet gewend zijn om over gevoelens te praten Achtergrond vluchteling vraagt aandacht Je moet anders met ze communiceren/communicatie stijl	Specifieke eisen begeleiding Communicatie	Begeleiding
B: Ieder persoon is anders. Ik heb zowiezo: hoezo AMV's? Je hebt Afghanen, je hebt Eritreërs, je hebt Irakezen, Syriers. En dan alle mensen onderling verschillend. Iedereen heeft zijn eigen behoefte. Dat vind ik eigenlijk ook een non-vraag. MT: Dus wat betreft, zeg je, maakt het niet uit of ik nu een groep	een zin in school vandaag/schoolziek		

Eritrese jongens begeleid of kinderen met een autisimestoornis of Syrische jongens. B: Nee, ik denk dat iedereen die ogen in zijn hoofd heeft en als je in staat bent om te observeren en doet wat je denkt wat een mens nodig heeft en daarbij jezelf niet overschatten maar wel, eh, proberen in dialoog bevestigd te krijgen dat wat je klopt of niet en daarmee aan te tonen dat je ook op het juiste pad bent wat je ook denkt dat zo iemand nodig heeft. En dan zie je een Eritrese jongen blijven hangen, hangen, hangen. "Ik heb geen zin in school vandaag". "Mevrouw ik ben ziek".	Iedere jongen is anders 5x Jezelf niet overschatten	Maatwerk	Begeleiding
C: Nee, nogmaals met name met betrekking tot traumaverwerking, zodat dat we daar meer mee kunnen.	traumaverwerking	Specifieke eisen	Begeleiding
D: Ja, wat je ze ook moet leren natuurlijk, is een stukje integratie. Dan is het eh, gaan ze werken, zoeken naar een baantje en en daarmee ook in contact komen met Nederlanders. Of op een sportclub en zo Nederlandse vriendjes krijgen. MT: Ja, dan zeg jij, deze doelgroep daar ben je ook specifiek mee bezig om ze te laten integreren in onze samenleving. Dat is dan wel weer iets heel specifiek. D: Ja, voor deze jongens is integratie heel belangrijk want ze blijven hier, dus ja, je moet je ook aanpassen, Een beetje weten hoe de mensen hier functioneren en reageren op dingen, anders dan in je eigen land. Nou ja dat moet je wel leren.	Werken aan)zelfredzaamheid Zoeken naar een baantje 4x Lid worden sportclub Daarmee in contact komen met Nederlanders	Empowerende interventies zelfredzaamheid	Integratie
E: Ja, ...taalbarrière, dat maakt ze specifiek. Ehm, die taalbarrière, ja toch en hun cultuur...ja, wij in onze cultuur gaan allemaal voor zichzelf en de cultuur van de jongere, ja, die gaan voor de groep. Ik had dat nog nooit zo meegemaakt als bij deze jongens en dat heeft me aan het denken gezet: "wie ben ik? Hoe ga ik daarmee om?" E: Ja, cultuur. Ja, want ik heb over de jongens heel vaak op het thuisfront over gehad en bij hun opvoeding is het gewoon zo; je luistert gewoon en als je niet luistert, krijg je een klap in je gezicht. E: Zeker, ja...ik wil daar nog één ding aan toevoegen. Dat is dat ze vrouwen niet zo waarderen hé. In het begin speelde dat erg, nu speelt dat minder omdat ze hebben geleerd dat vrouwen hier in Nederland, soms net zo krachtig kunnen zijn als mannen. Ehm, maar daar hebben zij nog altijd moeite mee. Zodra hier een man binnenkomt, dan doen ze het meteen, terwijl wij vrouwen, wij moeten het misschien wel 10 keer zeggen voordat ze uiteindelijk....Wij moeten wat meer moeite doen.	Om kunnen gaan met taalbarrière Reflecteren op cultuurverschil en hoe daarmee om te gaan Tegemoetkoming culturele identiteit Meer luisteren naar mannen dan naar vrouwen Cultuurverschil 3x	Competenties Cultuur doelgroep	Begeleiding Kenmerken doelgroep
F: ja, cultuursensitief. Vanuit hun cultuur merk je dat ze andere dingen nodig hebben. MT: andere dingen nodig hebben? F: Ja, ehm, even denken...ik moet even terugdenken hoe ik ooit met Nederlandse jongeren werkte. Kijk bv eh, als je op een groep met Nederlandse jongeren werkt dan is het vaak, je moet sfeer creëren. Je moet om 18.00 uur samen gaan koken, haalt iedereen bij elkaar want iedereen zit op zijn kamertje. Dat hebben deze jongeren niet nodig want die pakken zich bij elkaar en de gaan samen dingen doen. En, ehm, dat zij misschien meer nodig hebben is hun ruimte geven om hun eigen ding te doen. Ehm, deze jongeren uit deze cultuur hebben het soms ook nodig dat ze ook meer voor zichzelf moeten kiezen dan voor de groep. Want het is mooi dat ze dat vanuit hun eigen cultuur doen maar hier blijven ze oneindig hun eigen fiets uitlenen aan anderen en dan worden die gepikt en dan hebben ze zelf geen fiets meer. Dus dat is bijvoorbeeld een cultuurverschil, de Nederlandse jongen heeft het misschien nodig om meer samen dingen te doen, terwijl deze jongeren het misschien juist nodig hebben om wat vaker voor zichzelf te kiezen [36:03] MT: ja, wel leuk dat je dat nu zo zegt want eh, omdat ik dat ook bij Pinto en Hofstede ... F: Oh, ja zo, ja dat is die groeps cultuur versus individuele cultuur, ja	Je moet cultuursensitief zijn meer ruimte nodig om hun eigen ding te doen moeten leren meer voor zichzelf te kiezen dan voor de groep groeps cultuur	Competenties Specifieke eisen	Begeleiding
JB: Ja, je zit met dat cultuurverschil, vooral. Dus dat is wel een hele specifieke eis. Dat je je ook wel openstelt voor een andere cultuur. Dat je je daarin verdiept maar ook ehm, goed luistert waarom doe je	Cultuurverschil 4x	Competenties	

iets op een bepaalde manier. “Waarom is dat poeiertje zo belangrijk voor jou om in te slapen?” “Waarom heb jij gewijd water nodig”. Ik zeg maar wat. Een stukje duiveluitdrijving, ja als je daar niet voor open staat, dan denk ik dat je tegen heen hele grote muur oploopt. Eh, ja, ze stellen wel hele specifieke eisen omdat het een hele andere cultuur is. JB: Nederlandse doelgroep heb je dat een stuk minder. Daar heb je toch wat meer eh, een gezamenlijke normen en waarden, ik bedoel”	Open stellen voor cultuur amv Begrip voor hun normen en waarden 3x		Begeleiding
AMV's hebben ondersteuning nodig bij de gezinshereniging, psychosociale behoeften en bij de integratie maar ook t.a.v. het behoud van hun culturele identiteit. Hoe wordt daar bij de inrichting van de woongroep rekening mee gehouden? Op welke wijze wordt invulling gegeven aan de culturele en religieuze behoeften van de AMV's?			
A: Ja, zeker, ja, kijk de gezinshereniging en de psychosociale behoeften, ik denk dat we daar wel redelijk veel oog voor hebben. Ehm, en daarop inspelen waar ze op dat moment behoefte in ligt. Maar als ik zo het stukje interculturele identiteit lees, wat doen wij daar eigenlijk mee? Dat is even een vraagteken dat ik mijzelf stel (lacht). Stille. Ja, misschien, ja misschien, ik weet het niet, dat we wel veel hameren op hoe het in Nederland moet en wat ze moeten doen en dat daar niet daar dan niet altijd evenveel ruimte is voor hun culturele identiteit. Hmm, dat zet mij nu zelf eventjes aan het denken...Ik ben zelf wel heel bekend met hun cultuur dus ik geef daar altijd wel veel ruimte aan: als je naar de kerk wilt gaan, ga je naar de kerk, wil je vasten (1x), dan ga je vasten, weet ik niet hoe goed hoe, wil, ja wil je je eigen eten eten. Voor mij hoeft je niet persé die hollandsse pot te eten. Maar ja, misschien dat daar nog wel een stukje, in zijn algeheel misschien wat meer eh, aandacht aan besteed zou kunnen worden. A: Ja, vraag ik mij zelf nu een beetje af. MT: Ja, oké. Ja, eigenlijk heb je daarmee de volgende vraag ook al beantwoord. Namelijk op welke wijze wordt invulling gegeven aan culturele en religieuze behoeften van AMV's want je hebt zelf al aangegeven bij de vorige vraag dat ze hun eigen potje kunnen eten, ze kunnen naar de moskee of kerk, ze mogen vasten, daar wordt rekening mee gehouden. Als ze bij wijze van spreken om 00.00 uur nog naar de moskee willen e.d. Die vraag heb je in feite beantwoord. [14:08] MT: Wil je daar nog iets aan toevoegen? A: Ja, ik wil daar nog iets aan toevoegen. Want ik heb welles, ik heb ehm, een document gelezen over de Eritrese doelgroep en daarin de Eritrese religie en gebruiken, bijvoorbeeld dat als je geestelijk niet lekker in je vel zit of daar problemen zijn, ehm, dat je dan, voor hun dan vaak de stempel komt, ben ik gek? En dat ze daarin hun eigen manier in hebben of dan hulp zoeken bij iemand in de kerk of zoiets bijvoorbeeld. Ik denk dat wij daar nooit...ehm, wij zouden ze die ruimte wel geven als ze daar zelf om zouden vragen maar dat is niet iets wat zij zelf zouden adviseren of zo, of ga eens, of heb je niet iemand die...ja... MT: of het initiatief nemen? A: ja, en misschien zou daar bij sommige jongeren daar een grote behoefte in liggen ehm, om daar meer, ehm, ze daar soms een zetje in te geven of zo. MT: Ehem, ja, A: Ik weet niet of die behoefte er is maar ik kan me voorstellen dat die behoefte er voor sommige jongens is, ehm, in ieder geval, zouden moeten ehm, opnemen, ehm eraan denken dat dit een optie kan zijn voor deze jongeren. MT: Hmm, ja dan zou je ook moeten weten bij wie je terecht kunt hé? A: Ja en nee, ja, ik zou zeggen van wel, maar als dat niet zo zou zijn, dan zou je daar ook nog wel achter kunnen komen. Maar ik bedoel meer te zeggen dat het misschien voor ons ehm, ook een optie zou moeten zijn, want het belang van de jongere ligt voorop. Dat is misschien niet iets wat wij zelf zouden moeten doen of daar heel veel kennis van hebben. Maar als dit de jongere helpt dat zouden we het in ieder geval moeten overwegen, zou dit misschien een optie zijn. En ik denk dat dit heel vaak niet gebeurt.	Aandacht voor achtergrond vluchtelingen Cultuurbepaalde manier om met problemen om te gaan Te veel hameren op Ned normen Ruimte geven aan culturele identiteit Kerkgang, Vasten 2x, Hoeft Nederlandse pot niet te eten meer aandacht voor culturele identiteit meer aandacht voor culturele identiteit Houden rekening met eten tijdens vasten 2x	Cultuur doelgroep Tegemoetkoming interculturele behoeften	Kenmerken doelgroep Begeleiding

B: Ja, oh, ja, ze mogen hier alles Meestal de jongens die pas hier binnen komen die zich veelal aan het vasten (2) houden. In plaats van dat ze dan kaas en vlees in hun bakje krijgen, eh, zeggen we dan eh, die dag hebben jullie recht op brood of aardappel of bloem of linzen. En dat krijg je dan van ons. En voor de anderen koken we. Voor hun kook ik mee maar dan zonder dierlijke producten. En we zorgen dat er sojayoghurt in huis is. Of een brood zonder melk. En in de Ramadan, ja, weet je, is het nodig dat je 's nachts eet dan zullen we hier iets van een ruimte eh, creëren waardoor je dus ook 's nachts hier wat kan eten. Alleen moet je dan wel brandveiligheid niet in gevaar komen. Je zult het moeten doen met een magnetron.	Aanpassing eten en koken 3x Ruimte om 's nachts te eten bij ramadan	Tegemoetkoming interculturele behoeften	Begeleiding
C: Wat hier een jaar of drie geleden heel erg speelde als probleem was het grootschalige bidgedrag, om het zo maar te noemen. En die situaties veroorzaakten die wij vanuit onze denkwijzen niet als veilig zien. Kijk, dan heb ik het over brandveiligheid en afspraken die daarover zijn; niet meer dan zoveel personen in een woning. Dat schijnt in Eritrea niet zo'n probleem te zijn maar hier hebben we daar op een bepaalde manier wel grenzen en richting aan moeten geven. Dat werd ons in eerste instantie niet in dank afgenomen door de jongeren, zeg maar. Maar op het moment dat wij alternatieven hebben aangeboden, kleinere ruimtes en ieder in zijn eigen ruimte zodat het niet meer massale bijeenkomsten werden ... MT: Bijvoorbeeld met vasten of zo, of naar de moskee gaan en zo?C: Daar krijgen ze natuurlijk alle ruimte in.	grootschalige bidgedrag onveilig 1x alternatieven aanbieden 2x Ruimte om naar moskee te gaan 2x	Tegemoetkoming interculturele behoeften	Begeleiding
D: Wij hebben hier een jaar, twee jaar geleden was dat. Toen was er hier een jongen, die was heel erg krachtig in zijn geloof. En die zette hier, eh de hele Xstraat op de kop. Meiden liepen allemaal gesluiert rond en iedereen had een boekje en een bijbeltje en altijd om zes uur moest er gebeden worden. En, nou ja.... Zij waren toen al echt op zoek naar ruimte om dit te kunnen doen ja. Uiteindelijk hebben we de kelder hiernaast, ehm, werd ja een beetje ingericht; ze hadden allemaal stoelen neergezet. En er hing een poster van Jezus. Nou ja, eigenlijk daar deden ze dan elke dag bidden. Dat was er wel, met de afspraak van, hier komt niemand van buitenaf binnen. Dat is geen kerk voor iedereen. Dat is een kerk of een gebedsruimte voor jullie alleen. En soms was dat moeilijk. Want anders zit je hier met vijftig mensen. Ja dat gaan we echt niet doen. Ook qua stukje veiligheid. Dat kun je niet garanderen dan. MT: Ja, en wat betreft bijvoorbeeld feestdagen? [47:41]D: Ja, dat is afgelopen vrijdag geweest, toen hadden de Eritreeërs ook een feestdag en school heeft dit opgepakt met leerplicht en school heeft daar een vrije dag van gemaakt voor de Eritreeërs. Nou ja, moet er toch best een uitzondering voor kunnen worden gemaakt. We geven ze ook één keer per jaar, geven we ze extra geld voor een feestdag hè. Om daar meer eh, ja, als ze dan eten willen verzorgen extra, dan kunnen ze dat doen. Dus de Eritreeërs krijgen dat altijd met Pasen en de moslims krijgen dat altijd met Suikerfeest.	grootschalige bidgedrag onveilig 2x Vrije dag van school Ruimte om te bidden vrijgemaakt 2x één keer per jaar, geven we ze extra geld voor een feestdag Rekening houden met eten 4x Uitvoering culturele activiteiten aan regels gebonden 2x	Tegemoetkoming interculturele behoeften	Begeleiding
E:Ja, bij het eten houden we er rekening mee dat ze tomaten en eieren krijgen omdat ze dat graag eten. E: Ja, bij het vlees dat ze eten, dat ze naar de moskee kunnen. Ehm, we stellen regels op, niet langer dan twaalf uur. Ik weet ook, bij sommige feesten krijgen ze ehm, ik weet niet, 5 euro extra bij Eritrese feesten maar dat was het eerste jaar ook niet. Of ze mogen later naar bed, of thuis komen of ze krijgen cola en chips, zo wat dingen...MT: Ofniet naar school gaan? E: Ja, ja, niet naar school, ja. School is daar steeds meer rekening mee gaan houden. Op sommige feestdagen, inderdaad geen school, omdat er dan toch niemand naar school ging. Dus, er is wel iets, maar niet echt gedocumenteerd en niet echt praktisch ingevuld, laten we het zo zeggen. MT: Daar zou wat meer aandacht aan besteed kunnen worden. E: Ja, zeker. Aan de ene kant wel, aan de andere kan, ja, loert daar ook weer het gevaar in dat....ehm. Als je de Eritrese kalender bekijkt bij de feestdagen dan loert	Krijgen extra geld bij feestdagen 2x Later thuiskomen School geeft vrij Mag meer aandacht maar niet teveel	Tegemoetkoming interculturele behoeften	Begeleiding

daar ook weer het gevaar in dat je natuurlijk de bomen door het bos niet meer ziet. Dus, ja, daar zitten wel twee kanten aan. F: Ja, maar bij psychosociale behoeften, daar verwijzen we ook door als het nodig is hé. Ja, en culturele identiteit, nou, ik denk dat we ze nooit onze cultuur opdringen, eh, ze hoeven hier van ons geen aardappels te koken. We laten ze vrij om hun eigen dingetjes te doen, laten ze hun Eritrese muziek luisteren. F: Nou, bij feestdagen bijvoorbeeld, kijken we of we niet toch wat extra geld aan ze geven waarvan ze dan dingen kunnen kopen en koken. En dat mag dan hier in de woonkamer .. Niet dat hier 50 jongeren hier rondlopen maar dan nodigen we de KWE'ers ook uit. Wat dat betreft laten we ze, respecteren we wel hun feestdagen. Maar je moet daar ook grenzen aan stellen. Dat is bv met kerkdiensten... dat hebben we hier gehad, dat hier 50 Eritreërs daaraan mee wilden doen. Ja dat botst dan weer met het organisatiebeleid. Dus het is een beetje, zo van hen zo veel mogelijk in hun waarde laten hun eigen ding laten doen maar wel, eh, op een veilige en gezonde manier. F: Ja, daar kunnen ze naar toe maar dat moeten ze wel even laten weten en ze moeten natuurlijk hun eigen treinkaartje kopen. We willen natuurlijk wel weten waar ze zijn. Ja, en nu dat voorbeeld van die moskee, ja, je kunt het ook niet afsluiten. Als ze willen gaan, lopen ze toch naar buiten. Ja, je probeert dan: Ja, ik wil dan dat jij morgen om 9.00 op school in de banken zit. Ja en als jij in plaats van 11 uur om 12 uur in je bed ligt, ja, als je dan maar zorgt dat je de volgende dag gewoon opstaat.	Dringen nooit onze cultuur op Hoeven geen Ned kost te eten 5x Respect voor feestdagen Extra geld 3x Geen massale kerkdiensten ivm veiligheid 3x Mogen naar moskee maar wel naar school volgende dag	Tegemoetkoming interculturele behoeften	Begeleiding
JB: Nee, ja.. ik weet wel de dat kwg, de eritrese feestdagen, door school wordt vrijgegeven zodat ze naar de kerk gaan maar ik weet ook wel dat nidos kritisch is op de kerk. En dat blijven slapen in de kerk 'not done' is. En dat er heel veel meisjes na zo'n kerkgang, zwanger terugkomen. Dus cultuur bewaken, bewaren en veiligheid bewaken, ehm, ja ik denk wel dat die vaak botsten. En eigenlijk heb ik me daar nooit zoveel zorgen over gemaakt. Misschien ook omdat er veel Eritreërs op de kwg wonen...Over die cultuur, ze pakken zich samen, het is ook een familie die met elkaar leeft. JB: Ja, mag gewoon niet. Uit een stuk veiligheid en controle. Het is niet direct controle wat je wil hebben maar ja, ik bedoel als je weet dat in bepaalde kerken toch wel misbruik plaatsvindt. Ja, noem het misbruik of noem het meisjes die zich bevoorrecht voelen om het met de priester te doen. Ja, ..de vraag is of dat in het belang van het kind is hé.	School geeft vrij 2x Nidos kritisch op de kerk vanwege calamiteiten en veiligheidsoverwegingen Veiligheid mag niet in gevaar komen	Tegemoetkoming interculturele behoeften	Begeleiding
Welke vaardigheden en eigenschappen moet een mentor hebben om in dit werkveld goed te kunnen functioneren?			
A: Is lastig om te zeggen. Kijk, die affiniteit heeft met passie te maken hé. En je ziet iets in die jongeren, je ziet misschien ehm, kijk je ziet de positieve en negatieve dingen en daar ga ik iets mee doen. En bepaald gedrag spreekt je aan of niet. Lastig om te zeggen wat een persoon zou moeten hebben om met deze jongens te kunnen werken. Ik denk dat je wel al in de eerste plaats veel geduld (1) moet hebben, heel veel begrip, om buiten je eigen kaders te kunnen kijken hé, om je in te leven in de jongere: "goh, hoe ziet, waar komt deze jongere nu letterlijk vandaan" (1). Hm, meer door zijn ogen te gaan kijken, dat heel erg. MT: In feite benoem je eigenlijk zaken die ik ook terugzie in die interculturele visie. A: Ja, oké. Ja, nou, dat is dan mooi, dat dat overeen komt (lacht). Ja, dan zijn wel, als je alleen maar op het, nee laten we het daar maar op houden. MT: Ja, je wou nog wat zeggen? Op het....? A: Ja, als je focust op wat wij misschien gewend zijn, dan kun je hen nooit begrijpen. Omdat ze gewoon uit een heel andere wereld komen. Maar daarbij zijn ze nog zo jong; alle aanpassingen, hé, om je eigen weg te vinden, die ligt er, die ligt nog helemaal open. Het is niet dat	affiniteit met doelgroep veel geduld 2x Veel begrip Buiten kaders kunnen denken 2x Inlevingsvermogen Interesse 2x Door de ogen van de jongere kijken	Competenties mentor	Begeleiding

ze al 50 zijn en zo vastgeroest zitten in hun eigen cultuur en gebruiken. Maar ehm, dus je moet wel de wil hebben om te kijken wat hen maakt wie ze zijn om wat dicht bij hun te komen (2) zeg maar. Want anders word je eerste contact misschien, is het contact al meteen, haak je af omdat ze voor jouw gevoel zijn ze dan onbeleefd, omdat ze je niet aankijken om maar een klein voorbeeldje te noemen. En dan denk je, "ja, ja wat is dit asociaal gedrag, als je mij nog niet eens aankijkt of dank je wel zegt als ik je iets aan jou geef". Ja, dan stopt het hier voor mij maar daar zit veel meer achter. Het is niet dat ze onbeleefd zijn maar omdat ze anders opgegroeid zijn.	Niet focussen op wat wij zijn gewend Omgangsvormen kennen vd doelgroep Andere omgangsvormen	Kenmerken doelgroep	
B: Ja, ik denk dat je voornamelijk duidelijk moet zijn. En dat houdt niet in dat je alle antwoorden moet weten. Maar dat je ook moet kunnen zeggen: dat weet ik niet. Dat moet ik navragen. Ehm, omdat je ook niet de jongeren valse hoop geeft. Dus op het moment dat je zegt van, ja want dat heb ik in het verleden vaak genoeg gemerkt: "Mevrouw, wanneer krijg ik dat en dat te horen?", dan met een tolk erbij. Omdat je niet wilt dat iemand kwaad wordt dat je zegt, ik denk overmorgen. Ik zeg: "dat weet ik niet". "Kan morgen zijn, maar ga er voor de zekerheid maar vanuit dat het zeker nog 6 weken duurt". Ik denk dat je met name bij dit soort jongeren die hoge verwachtingen hebben, eerder moet kunnen zeggen van dat het langer gaat duren waardoor je ze geen hoop geeft en waardoor als het er eerder is, dat dat dan meevalt. Dat je dat wel een beetje in je moet hebben. En vooral niet bang moet zijn. MT: Niet bang zijn? B: Je moet niet bang zijn, open communicatie aangaan en als je iets niet weet, dan weet je het niet. En zoveel te wensen en te willen. En dan denk ik: "Hallo, kom, even realistisch blijven. Terug naar Ja, dat moet je wel bij kunnen brengen dat die verwachtingen niet haalbaar zijn. Op geen enkele manier. Nee, ik doe dat veelal door mijn eigen jeugd te vertellen. Dacht je dat ik dat had. Ik kreeg een fles cola per week en een zak chips. En als mijn broer op bezoek kwam, ja, en had die er toevallig ook zin in, ja dan was het op voor de rest van de week. B: Ik heb wel geduld naar de jongeren toe maar ik ben zelf wel vrij ongeduldig. Dus het is niet per definitie een karaktertrek die je moet hebben, om dit werk te doen. Je kunt ook geduld uitoefenen op een andere manier hé. (2) En dat hoeft geen karaktereigenschap te zijn. Want ik ben alles behalve geduldig.	duidelijk zijn Eerlijk zijn Geen valse hoop geven Kunnen aangeven dat verwachtingen niet realistisch zijn niet bang zijn Verduidelijken door eigen ervaringen te delen	Competenties mentor	Begeleiding
C: Ehm, Ja, ik denk dat je sowieso empathisch moet zijn. Je moet je inleven in waar ze vandaan komen, hoe ze zich voelen, wat ze achter hebben gelaten. Dat je daar wel kan meevoelen of begrijpen. Dat je daar in ieder geval voor openstaat. Ik denk dat dat de basis is voor of je wel of geen succesverhaal met die jongens hebt. Dat is mijn ervaring daarin. Dat je open voor ze bent. C: Op taalgebied. Je hoeft geen Tigrinya te gaan spreken, dat is hun moedertaal, maar je moet wel natuurlijk met zo'n tolktelefoon.....Afwegen, wanneer zet je dat in, wanneer zet je dat niet in. Hoe los je het op een andere creatieve manier op, door handen en voetenwerk. En toch wel stimuleren om zo snel mogelijk de Nederlandse taal te gaan leren, dat is wel belangrijk. Ik merk zelf wel, ik spreek een paar woordjes Tigrinya, ja, dat vinden ze prachtig. Dat is wel een bepaalde manier om ingang bij ze te hebben. Dan laat je af en toe zo'n kreet horen, en dat vinden ze dan leuk. C: Ja, een stuk creativiteit vind ik wel heel belangrijk. En volhouden, hoe noem je dat? MT: Volharden, geduld? C: Ja, dat je kan incasseren. Het zijn toch kinderen die in eerste instantie wel teleurstellen. Dat komt door je verwachtingspatroon. Dan denken we, "oh, wat zijn ze ontevreden. Ik heb alles voor hem gedaan". Dat is meten met onze eigen maten terwijl zij dat niet altijd als ondankbaar bedoelen, zeg maar. Wij vullen dat vaak wel zo in. Het is vaak onwetendheid en er is ze een hoop wijs gemaakt. Dat zijn wel dingen waar je onderscheid in moet maken. MT: Is dat hier weleens gebeurd, dat ze met eten gooien? MT: Als je het nu over die eigenschappen hebt, dan hoor ik jou zeggen volharding, eh,	Empathisch je inleven in waar ze vandaan komen, waar ze vandaan komen, hoe ze zich voelen, wat ze achter hebben gelaten 2x openstaan voor de ander open zijn 3x goede afwegingen kunnen maken Boodschap op een creatieve manier Handen en voeten 2x Kunnen incasseren met eten gooien Omgaan met ontevredenheid AMV 2x	Competenties mentor Communicatie	Begeleiding

geduld C: Geduld, creativiteit, inlevingsvermogen. Ja, en wat weten over hun. Dat is denk ik inleven, jezelf verdiepen in waar ze vandaan komen. Ik heb zelf veel gegoogeld. C: Je hoeft niet alles te weten want je kan veel vragen maar het is wel leuk om zelf wat te weten.	Geduld 3x, creativiteit 2x, inlevingsvermogen 2x Kennis over hun cultuur 3x	Valkuilen	
D: Nou ja, ik denk eigenlijk de algemene competenties vooral wat een jeugdzorgwerker moet bezitten. Maar je moet wel ook openstaan voor culturele diversiteit. En ik denk dat je dit...Ik weet nog heel goed tijdens mijn sollicitatiegesprek, toen vertelde T mij, "nou ja, deze doelgroep ligt je wel of niet. En daar zit niks tussenin". Daar kun je niks van maken. Ja, zo van: "Ik vind het eigenlijk niks maar ik werk ermee. En ik denk dat dan ook dat het echt zo is. Dat merk je wel. En dat is ook waarom sommige mensen zeggen: euheuh, ik zou nooit met Amv's kunnen werken. MT: die afhaken ook...D: Ook, maar je moet hier, je moet je hier soms neerleggen bij dingen wat niet kunnen of zo.. Of, ja, dat het toch wel anders gaat dan in de reguliere jeugdzorg. MT: Kun je daar dan een voorbeeld van noemen? D: Nou ja kijk. Bijvoorbeeld geen consequenties kunnen opleggen. Dat is echt een stukje, daar moet je wel mee om kunnen gaan en eh, een stukje structuur, eh.. Hier zijn regels maar ja, het is natuurlijk nooit zo zoals op een anti-groep. Nou is dat is wel een heel extreem voorbeeld natuurlijk, of vergelijking want daar wordt ongeveer per uur gekeken en hier is het vooral hè... En ja die jongens doen hier hun eigen ding en daar moet je wel ook, ja dat moet je ook wel kunnen, denk ik. Van oké, ze pakken zich bij elkaar of ze doen hun ding en ik hoef daar niet continu met mijn neus bovenop te zitten.	Competenties jeugdzorgwerker openstaan voor culturele diversiteit 4x om kunnen gaan met geen consequenties kunnen opleggen. 1x om kunnen gaan met minder structuur eigen problematiek buiten de deur kunnen houden stevig in zijn schoenen kunnen staan	Competenties	Begeleiding
E: Een mentor moet zijn eigen problematiek buiten de deur kunnen houden. Een mentor moet stevig in zijn schoenen kunnen staan. Een mentor moet natuurlijk open kunnen staan voor de doelgroep, voor de andere cultuur. Een mentor moet zich eh, niet laten intimideren door het gedrag van deze jongens, die zo heel anders is dan de Nederlandse jongens. Een mentor moet verbinding kunnen aanleggen. Een mentor moet goed kunnen luisteren. Goed luisteren betekent ook ehm, stil zijn als het nodig is, ehm moet een gesprek, ehm een goed tokgesprek kunnen voeren. Een mentor moet ook gewoon kunnen zijn. We hadden het daarstraks over: Iedere mentor moet hier kunnen zijn als de pupil verdrietig is. Of die ene mentor nou wel die aai geeft en die andere mentor niet. Als die jongere die iets heeft, zich veilig voelt bij de mentor die op dat moment in huis is. Een mentor moet bereid zijn om te leren van andere mentoren, bereid zijn om te sparren. Tja, het is een werk waarin...het gaat eigenlijk op en neer, het verandert soms dagelijks. En soms gebeurt er ook dagelijks iets. Je moet altijd opnieuw inspringen op iets wat je niet gewend bent. Ja, een mentor moet gigantisch veelzijdig zijn in, kunnen omgaan met mensen, en in dit geval jonge mensen. De mentor moet ook kennis hebben van ontwikkelingstaken, kennis hebben hoe ga ik om met adolescenten om. De mentor moet kunnen omgaan met, kijk, er komt een jongen die zegt: "mag ik vanavond 10 minuten langer weg". En de mentor zegt: "nee", dan kan de mentor vragen, "waarom" eh. Er zijn een heleboel dingen die een mentor moet kunnen. MT: Ehm, je zei daarnet veelzijdig, een mentor moet veelzijdig zijn. Bedoel je daarmee ehm...? E: Nou, veelzijdig en creatief. Een mentor moet heel veel in huis hebben aan mensenkennis maar de mentor moet vooral heel veel zelfkennis hebben, hun eigen kennis hé. Hoe reageer ik als die jongen dadelijk binnenkomt en zegt tegen mij: "Ik wil een mes". En reageer ik dan vanuit mijn professionele houding en denk ik van: "Ehm, hoe ga je dat vragen?" aan ze. Of voel ik mij aangevallen en reageer: "Wat doe jij nou (verheft haar stem alsof ze boos is)". Hé, en als de mentor geen kennis heeft van ...scheiden tussen professionaliteit en....eigen. E: Ja, geduld, ja zeker, dat moet je zeer zeker hebben. En soms heb ik dat helemaal niet maar steeds meerIk vind trouwens, het is goed dat je het zegt de mentor moet goed kunnen reflecteren op zijn eigen houding, ja.	zich niet laten intimideren door het gedrag van deze jongens, open kunnen staan voor de doelgroep, voor de andere cultuur Tegemoetkoming culturele identiteit 5x goed kunnen luisteren een goed tokgesprek kunnen voeren. Kunnen troosten Veiligheid bieden bereid zijn om te leren van andere mentoren, bereid zijn om te sparren om kunnen gaan met onverwachte gebeurtenissen 2x kennis hebben van ontwikkelingstaken veelzijdig en creatief 3x Om kunnen gaan met weerstand Geduld 3x Kunnen reflecteren op eigen houding	Competenties mentor	Begeleiding

F: Ja, je moet goed op de relatie kunnen werken, dus niet met dwang. Ehm, wat is belangrijk? Ja, ehm ik denk dat je moet kunnen omgaan met cultuurverschillen. Dus waarom doen mensen sommige dingen heel anders. Ja, dat hoeft niet persé een probleem te zijn. Dus, ja, daar moet je mee om kunnen gaan, ja, ehm, ik denk dat dat het is. F: Ja, uiteindelijk zijn het gewoon kinderen. Het enige verschil is eigenlijk hun cultuur. Het verschil zit 'm in de cultuur. Dat merk je pas bij een tolkgesprek. Kijk je kunt de hele dag niet met ze praten en tijdens een tolkgesprek merk je dat ze gewoon willen zeggen wat ieder kind wil zeggen.	Kunnen omgaan met cultuurverschillen 6x Niet dwingend zijn Hebben uiteindelijk dezelfde behoeften als ieder kind Nieuwsgierig naar andere cultuur	Competenties mentor	Begeleiding
JB: Hmm, dat zijn er een heleboel maar ik denk eh, ja, interculturele vaardigheden, die feeling, een stukje afstemming vinden. Ehm, maar ze ook aanspreken op hun kwaliteiten en valkuilen. En kijken wat er in specifieke gevallen nodig is. Dus wat heb jij nodig aan vaardigheden en niet wat heeft de groep nodig. Wat heb jij nodig. MT: En de mentor moet dat kunnen zien? JB: Ja samen met de jongere achter komen. En bij Awate was dat gemakkelijk, of makkelijk, die gaf dat voor een deel ook zelf aan en bij een Selassie was dat weer wat lastiger. En ik denk ook wel dat het nodig is om eh, als mentor sterk in je schoenen te staan en grenzen te bewaken. Voor jezelf maar ook rust, reinheid en regelmaat in de groep weten te krijgen. En eh, structuur bieden. Van hoe vliegen we dingen aan, eh, overleg. Weten wat er gevraagd wordt, weten wat het kind nodig heeft. Maar ook weten wat een groep nodig heeft. Weten wat er van je verwacht wordt, dat, vooral in gesprek gaan, daar blijf ik inderdaad een beetje in hangen merk ik.	interculturele vaardigheden 7x aanspreken op hun kwaliteiten en valkuilen. Structuur bieden Zien wat iemand nodig heeft Sterk in je schoenen staan 2x Grenzen kunnen bewaken Rust, reinheid en regelmaat in de groep weten te krijgen Structuur kunnen bieden Overleg aanpak begeleiding	Competenties mentor	
Kijkend vanuit jouw subjectieve waarnemingen van de AMV's; heb je dan de indruk dat de jongeren tevreden zijn met hun woonplek en de huisregels?			
A: (lacht). Mijn eerste antwoord zou zijn: neeeee, ehm, het is eigenlijk een nee en een ja. Ik denk dat als je deze vraag aan de jongere zou stellen, ben je tevreden over hier, dan zouden ze eigenlijk nee willen zeggen omdat het in de meeste gevallen niet voldoet aan hun verwachtingen die ze hadden. Ehm, verwachtingen zoals vrijheid, alles is mogelijk, en hier heb je ook gewoon regels waar je je aan moet houden en dan heb je een mentor die zegt: jij moet vanavond op tijd thuis zijn. Dat willen ze eigenlijk helemaal niet. Maar bijna iedereen die hier weg is, zegt: Oh, het was eigenlijk toch wel fijn daar. Dan zijn ze eigenlijk toch wel blij wat de KWG ze gegeven heeft. Dus ja, tevreden? Ja, als je kijkt naar wat ze verwacht hadden dan voldoet het daar helemaal niet aan. Dan, ehm, het contact met de mentoren dan, hopelijk dan ehm, de warmte die ze gekregen hebben, dat dat hen wel tevreden maakt.	Opvang voldoet niet aan verwachtingen in het begin, achteraf wel Verwachten vrijheid, alles is mogelijk Begeleiding mentoren kan maken dat ze wel tevreden zijn	Tevredenheid volgens mentor	Begeleiding
B: Weet ik niet, als ze hier weg zijn, dan wel. Achteraf wel ja. Pas als ze weg zijn zien ze pas: we hebben mooi midden in Maastricht gewoond in een prachtige omgeving. Ondanks dat het, tja, interieur compleet aan vervanging toe is, toch leuk is. En dat er voldoende aandacht was... En dat komt allemaal als ze weg zijn. En dan weten ze ineens wat ze missen. MT: En op het moment dat ze hier zijn... B: Dan is niet echt heel veel goed. Maar we hebben nu ook een heel erg rustige groep. Dat mogen we afkloppen, dat hebben we nog nooit gehad. Heel gemotiveerd. Mooie slaapkamers, ik bedoel ze zijn niet te klein. Alles erop en eraan.	Verbetering interieur	Behoeften Mentor	Begeleiding
C: Dat wisselt heel erg. Dat is typisch voor pubers. Op het moment dat ze hun zin krijgen dan vinden ze alles geweldig en goed. Op het moment dat ze nee horen, dan is mentor niet goed. Dat vind ik op zich niet heel vreemd. Dat heeft met opvoeding te maken hé (lacht). MT: Ja, je bekijkt het meer vanuit pubergedrag. C: Ja, ja en het verwachtingspatroon. MT: Toch ook wel het verwachtingspatroon. C: Ja, dat is met name bij de Eritrese bevolkingsgroep vind ik dat wel heel sterk. Bij de andere	Pubers 3x Voorlichten hoe het in Ned. Werkt	Eigenschappen en doelgroep	

bevolkingsgroepen vind ik dat wat minder.MT: Dan zie je het ook als jouw taak om ze met de werkelijkheid te confronteren? Zo van: het werkt toch ook anders in Nederland.C: Ja, daar ben ik wel vaak mee bezig, ja. We hadden het over de aanschaf van een fiets. Dan laat ik ze wel zien, dit is het budget. Als het op is, is het op. Dan heb je geen fiets en moet je lopen. Dat zeg ik heel concreet en dat snappen ze pas als het geld op is en ze moeten gaan lopen.	Verkeerd verwachtingspatroon 7x		
D: Ja woonplek: als ze hier komen, wat ik al zei, dan willen ze altijd hier weg. Maar eh, we hebben nu ook pas een jongen gehad en die is nu naar een kwe vertrokken vorige week. Die komt hier nog hier elke dag elke dag op bezoek en dat geeft aan, ja het was hier toch wel goed. En dat horen we wel vaker terug van jongens: "Hier was toch wel goed, hier, het huis met mentoren en ook de regels ja". Tuurlijk, in het begin willen ze het nooit, en is het niet goed. Maar ja, ik denk dat ze zich na een tijdje ook wel neerleggen van dit is het. En, ja, prima zo.MT: Ja, kwg is prima zo... D: Ja, ze hebben nog niet veel te willen. Als ze dan vragen ja ik wil naar kwe, nou ja dan spreek je van: "waarom kun je nog niet aangemeld worden voor een kwe. En van: "dit en dit moet je leren. En ja, met overleg, is het oké. Ja, dan probeer je ze te motiveren om daar samen met jou aan te werken of met andere mentoren zodat je er zo snel mogelijk naar een kwe kunt. En met deze uitleg, ja, kun je ze wel motiveren	Achteraf tevreden met begeleiding 2x Willen naar KWE Uitleg wat nodig is voor KWE 7x	Tevredenheid volgens mentor Motivator	Begeleiding
E: Nee, Het kan altijd anders, beter volgens hun. Dus pak...ze eisen, ze schreeuwen en daarentegen als ik 's avonds dienst heb en ik heb ze allemaal thuis en we kijken samen tv dan zie ik iets heel anders dan wat ze soms schreeuwen. Dan zie ik tevredenheid, dan zie ik rust.	Zeggen niet tevreden maar je ziet wat anders nl dat ze zich thuisvoelen	Tevredenheid volgens mentor	Begeleiding
F: Ja, ik denk het wel, dat we hier in deze groep wel een goede sfeer hebben weten te creëren en dat de meesten wel op hun gemak zijn hé. Kijk als je 12 Eritreeërs hebt en 1 Afghaan, kijk dan voelt die Afghaan zich vaker alleen of zo. Dus dat zijn dingen daar kun je niet zoveel aan doen. Het enige wat je wel vaak hoort is, ja, het is te druk hier hé. Je zit hier met 12 jongeren, de hele dag zitten ze op elkaars lippen en dat is vaak ook een motivatie dat ze naar een kwe willen; omdat het daar rustiger is. Maar ik denk qua sfeer, en wat hieromheen ligt, is wel goed. MT: Ja, zou je dan voorstander ervan zijn om de woongroep kleiner te maken? Minder jongeren? F: Ja, dat zou altijd beter zijn. MT: Ja, en waar denk je dan aan? F: Ja, ik denk 8. Ja, kijk, minder is ook niet goed. Nu hebben we er maar 5, ja, dan is het ook wel te leeg. En dan wordt het een beetje een leeg gebouw en dan ontbreekt de sfeer ook een beetje. En ik denk, bij een 8 jongeren heb je genoeg sfeer in het huis en je kunt dan goed werken, goed begeleiden. Vroeger hebben we er hier 14 gehad, ja dan is het moeilijk om iedereen die individuele aandacht te geven, die hij nodig heeft. MT: Dus je zegt bij 12, is het dat je te weinig aandacht kunt geven...F: Ja, dan kan het gewoon erg druk zijn. En als je dan een paar druktemakers hebt en die eisen alle aandacht op, ja dan kunnen sommige jongeren wel eens gemakkelijk ondersneeuwen.	Op hun gemak Te druk Motivatie om naar kwe te gaan=drukte 5x Kleinere groepen	Tevredenheid volgens mentor Behoeften mentoren	Begeleiding Begeleiding
JB: Nou, over het algemeen denk ik wel. En iedere puber is weleens ontevreden. En ik denk dat ze vooral de kwg missen op het moment dat ze op een kwe komen en meer op eigen benen moeten staan. Dat ze dan de kwg's heel erg gaan missen en de hulp van de mentoren. MT: Juist vanwege de hulp van de mentoren die dan wegvalt?JB: Juist, en ik denk op het moment dat ze er wonen, ze het vaak zien als bemoeienis [40:05] en dat ze achteraf kunnen terugkijken op hulp in plaats van bemoeienis. JB: en zien dat ze het beste met je voorhebben. Het zijn pubers hé.	Vergelijk met pubers Gaan kwg missen als ze weg zijn 3x	Tevredenheid volgens mentor	Begeleiding
Als je kijkt naar het beleid van xonar en nidos; in hoeverre vind jij dat deze rekening houdt met de behoeften van de AMV's?			

A: Hmmm, lastig. Mag ik daar misschien dadelijk op terugkomen? MT: Ja, dat kan, ehm, kijk het gaat erom dat zowel xonar als nidos, ik licht het maar even toe, misschien dat het dan wat duidelijker wordt voor jou. Ehm, Beiden hebben de doelstelling; met 18 is het hier, ehm, de jeugdhulp klaar, dan moeten jullie in zoverre zelfstandigheid hebben dat jullie je kunnen redden in onze samenleving. En daar is in feite de begeleiding ook op gericht. A: Ja, dat is wat de overheid van hen vraagt. MT: En dat is wat de overheid van hen vraagt, ja dat klopt. En, eh, je ziet dat ook wel terug in ...hmm, ja waar zie je dat ook eigenlijk in terug (lacht)?A: Ja, nou ja, ik heb al een heleboel dingen genoemd die... ehm, die verwachting, hé, dat ze dan klaar moeten zijn, dat ze dan lang niet klaar zijn MT: Die zijn niet realistisch? A: Nee, die zijn niet realistisch, nee. In dat opzicht vind ik dat niet realistisch. En, dan vind ik ook, als je het hebt over het beleid van Nidos om ehm, geen consequenties op te leggen aan bepaald gedrag, draagt ook niet bij aan de ontwikkeling van de jongeren omdat als er ongewenst gedrag is, en je bent buiten de woongroep, los van XONAR, los van Nidos, eh, en je doet iets wat niet mag, dan kun je daar problemen mee krijgen. Als dat op een bepaald level is, dan kom je in contact met de politie en al die dingen. Ehm, dus als ze in de eerste basis al, ehm, hier al heel veel gedrag door de vingers wordt gezien. Dan heb je er en geen grip op en je hebt geen andere middelen, dan ehm, dan wordt het voor de jongeren alleen maar lastiger om dan straks wél, ja, te weten: "Oh, als ik dit doe, dan....dan kan er dit en dit gebeuren". Dus in dat opzicht zit voor mijn gevoel is daar een groot tekort bij Nidos. MT: Ehm, en van XONAR? [04:56] A: Ja, xonar is in die zin,.... kan daar misschien wel iets in willen maar is afhankelijk van Nidos, die zitten in een afhankelijke positie, denk ik dan. Misschien dat ze, eh, dat ze ons misschien, kijk er zijn altijd, als je geen consequenties kan opleggen, zijn er misschien wel andere manieren, in ieder geval een teamcoach of teamleider, ons meer middelen, handreikingen zou geven, hoe ga je om met wat je hebt. Of hoe probeer je het toch om te buigen. Dus iets meer, ehm, kijken naar oké, wat doe je dan met wat je hebt. Dat is wat er meer aan ons gegeven kan worden, meer trainingen, meer dat soort dingen.	Niet zelfstandig bij 18 11x Geen consequenties verbinden draagt niet bij aan zelfredzaam maken Geen consequenties mogen verbinden aan probleemgedrag Meer middelen, handreikingen zou geven, hoe ga je om met wat je hebt. Meer trainingen 1x	Zorgen zelfredzaamheid Verbeterpunten	Begeleiding
C: Het probleem van XONAR is natuurlijk dat zij afhankelijk zijn van de financiering die ze krijgen vanuit de aanbesteding van Nidos. Ze hebben daarvoor getekend voor een aantal jaar. Daar is weinig nog extra te krijgen denk ik. En ja, bij Nidos heb ik daar te weinig zicht op. Ik weet dat er verschil is en dat vind ik wel jammer. De overheid, niet zozeer Nidos, bepaalt van, die geven we zoveel geld per dag. Die jongeren geven we zoveel per dag. En voor de AMV'er geven we tachtig euro minder dan gebruikelijk. Dat vind ik zelf wel een heel vreemde zaak. MT: Ja, maar wat ik ook een beetje bedoel is, Nidos heeft een duidelijke doelstelling met deze AMV's: met achttien zelfredzaam zijn. XONAR heeft dat ook op haar website staan. C: Ja, daar is dat achttien plus verhaal inmiddels aan gekoppeld. Wij hebben al vrij snel signalen afgegeven aan Nidos van, wacht effe, dit is niet reëel. Deze jongeren zijn op hun achttiende niet zelfstandig net zoals een normale Nederlandse jongere eigenlijk ook niet op zijn achttiende al zelfstandig is. En die hebben niet eens de bagage die deze jongens wel hebben. Dus wij hebben toen wel aan de bel getrokken.. Dat is een ontwikkeling van de laatste vier, vijf maanden, zes maanden, denk ik, dat er toch een potje nu is opengetrokken door de gemeente waardoor een aantal collega's toch nog wat hulp kunnen bieden, ambulant zeg maar, aan achttien plussers. C: Dat is een achttienplus verhaal. En als je het hebt over werkgelegenheid, is het mooi als je die taak naar Xonar kan trekken, dan heb je als XONAR zijnde weer extra werkgelegenheid. Ik heb nu vier collega's die dat ten dele als taak hebben.	zelfredzaamheid bij 18 niet realistisch is. 12x 18+ opzet van xonar ambulante hulp minder geld van overheid voor begeleiding amv 4x	Zorgen zelfredzaamheid Empowerende interventies zelfredzaamheid Verbeterpunten beleid	Integratie Begeleiding

D: Ehm, ja nou ja ik vind van XONAR is vrij algemeen geschreven en niet echt specifiek op de amv. Staat weinig over geschreven ja, terwijl dat wel een aparte tak is van xonar. Ja, dan denk ik: ja. daar mag wat meer uitgebreid aandacht aan besteed worden. MT: Ja daar mag meer aandacht voor zijn. In welk opzicht dan? Nou daar mag meer over in het beleid staan. MT: En Nidos? Is het afgestemd, dat beleid? D: Ik denk dat de jongens. Nidos is voor hun wel iemand waar ze dingen mee moeten regelen. En Nidos regelt allerlei zaken voor hun en dat is soms en dat is vaak heel belangrijk voor de jongens. En Nidos mag volgens mij 6 keer per jaar een afspraak maken en op huisbezoek komen bij die jongens. Dat vind ik veel te weinig. Soms merk je dat die jongens daar veel meer behoefte aan hebben. En dan hebben ze een gesprek en ja dan vind ik het niet gek dat die jongens denken "ja wat moet ik jou gaan vertellen, ik ken jou helemaal niet". Dus dateen stukje vertrouwen, dat is er nog helemaal niet. En "wie ben jij en regel jij je ook echt iets voor mij". "Regel je dat niet", ja dan is dat vertrouwen al helemaal weg en dan moet je bij zo iemand je persoonlijke verhaal doen.	146, 205,80 meer uitgebreid aandacht in beleid voor AMV Meer contactmomenten van jeugdbeschermer met amv Geen vertrouwen in voorgd Behoeft aan meer contact met voorgd 2x	Verbeterpunt n Behoeften AMV	Begeleid ng
E: Ja, vind ik wel groot, vind ik zelfs te groot. Als ik naar xonar kijk in de afgelopen 2 jaar. Daar waarvan ik weleens dacht, laten we dat nu maar niet inzetten, maar alles kon. En qua Nidos, ja. Alles kon, alles was mogelijk, alles werd ingezet. Ja, de laatste 3, maanden pas, dat niet meer alles kan. En dat heeft te maken met de bezuinigingen. MT: Ja, en wat bedoel je met alles kan? E: Ehm, alles kan, ja, Overall moet tijd vrij voor gemaakt worden. Overall moet geld voor vrijgemaakt worden. Tuurlijk, ze krijgen kleedgeld, dat vind ik veel te weinig. Dat vind ik echt geen rekening houden metals je op de 3 jaar 250 euro kleedgeld, dan zeg ik, je bent gewoon niet wijs hé. Terwijl fietsgeld, ja, een voor 150 euro, ja dat vind ik dan weer redelijk. Een busabonnement, krijgen ze ook zomaar. Dat vind ik weer té. Want dat krijgen heel veel in Nederland niet. Ja, het is soms een beetje vreemd, zal ik maar zeggen. Ik kan niet altijd meegaan in de filosofie van kleedgeld 1x in de 3 jaren, maar ik kan ook niet altijd meegaan in "kom maar we geven ze een buskaart want dan hoeven ze geen kwartier te fietsen". Dus, ja, van de ene kant zeg ik té, en van de andere kant staat daar weer een regel waarvan ik denk "waar slaat dit weer op". Xonar zie ik wel. Niets is te veel, ja alles kan. Ja, daar had ik misschien wel met xonar, wel, ehm zien dat er wat minder mogelijk was, zeg maar. Waardoor wij zelf wat meer mogelijkheden hadden om..Ja, we hebben het vaker gehad over sancties hé, om dat te kunnen opzetten maar daar was xonar niet vóór, en ik denk, ja, daar was ik het niet altijd mee eens.	Geen sancties mogen inzetten 5x Te weinig kleedgeld Busabonnement is overdreven gezien afstand Geen goede verdeling beschikbare gelden van Nidos Te weinig budget om goed te kunnen begeleiden 5x	Verbeterpunten	Begeleiding
F: Van nidos en xonar? Ja, nou, eh, ja, niet voldoende. Er is gewoon te weinig budget om een fatsoenlijke begeleiding te kunnen leveren. MT: en met voldoende begeleiding bedoel je dan? F: Ja, we hebben maar heel weinig uren, we staan maar heel weinig dubbel met die jongeren. F: Ja, waardoor minder tijd en aandacht voor de jongeren. Er is geen gedragswetenschapper. Die is wegbezuinigd. Dat soort dingen. F: Ja, en daar kan nidos ook weinig aan doen want die krijgen ook maar geld wat ze krijgen. Dus dat is meer een politieke kwestie. MT: ja, en dat heeft zijn weerslag weer o XONAR. F: Ja, maar hoe er binnen dat budget wordt gewerkt, zeg maar, daar heb ik niet veel over te klagen eigenlijk.	Staat veel alleen op de groep, weinig dubbel 2x gedragwetenschapper. is wegbezuinigd 6x Te weinig budget vanuit overheid	146, 205,80 Verbeterpunt n	Begeleid ng
JB: Ja, eh, beleid van xonar ben ik niet zo in thuis. Ja, en nidos, daar speelt heel erg wat heeft de specifieke pupil nodig in, ja, wat heet, wat heeft de groep nodig. Maar eh, bij nidos wordt wel heel erg ingespeeld op het cultuurverschil. Dat merk ik wel, dat daar wel heel veel aandacht voor is.	Nidos speelt erg in op cultuurverschil		
Topic 8: Behoeft van de mentoren			
Wat ervaar je positief en wat negatief omtrent het werken op een kwg?			

A: Positief in het werken vind ik het contact met de jongeren en de mogelijkheid om hen dingen bij te brengen en op weg te helpen. Negatief vind ik het gebrek aan middelen bij negatief/ongewenst gedrag	+ werken met jeugdigen - geen inzet sancties	Positief vs Negatief	Begeleiding
C: Wat ik al aangegeven heb, het positieve vind ik de band met de jongeren. Vind ik toch anders dan in een residentiële setting. Juist door het gemis van ouders denk ik. Eh, positief vind ik dat we van veel structuren hebben kunnen afstappen. Kijk naar de groepen waar ik gewerkt heb, XONAR dit en dan weer zo. In die zin vind ik dat wij als groep dat we heel erg rekening houden met de behoeften van de cliënt. Eigenlijk kunnen ze continu willen eten, om het zo maar te zeggen, en zijn niet gebonden zijn aan een tijdstip. We hebben gezegd dat gaan we doen, daar gaan we geen strijd over aan. Dat heeft veel rust gebracht in de groep. Laat onverlet dat je steeds bezig met regels als: "bij koken hoort ook opruimen". Dat zijn wel pedagogische taken die erbij horen. Ehm en het andere deel van de vraag? C: Negatief vind ik toch, gezien de zwaarte van de groep dat we soms te weinig mogelijkheden hebben om de jongeren te bieden waar ze recht op hebben. En dan heb ik het over psychische hulp zeg maar. C: Ja, naar het traumacentrum hier in Maastricht. Dat gebeurt wel. Maar goed, daar heb ik ook wel mijn vraagtekens over. Want kijk, die jongens zijn dat niet gewend, zo'n hulpvorm hé, om met een psychiater te gaan praten. En ja, daar mis ik wel een methodiek in. Van, hoe kan je deze jongens tegemoet komen? Wat je veel ziet is dat die jongens die hulp krijgen buiten de deur, vrij snel afhaken. Of dat nu medicijnen zijn die ze maar een tijdje slikken en dan daarmee stoppen, of gesprekken. Het zijn niet zozeer jongens die op die manier zijn gewend om gesprekken te voeren, zeg maar. Daar mis ik wel wat knowhow hoe, ook vanuit ... Ja, in Eritrea heb je het waarschijnlijk helemaal niet. Maar hoe we deze jongens wel kunnen bereiken. Dat vind ik wel een hele lastige. En daar zijn we nog wel eens mee bezig. Ik vraag ze dat ook weleens maar ze zoeken toch heel veel zelf in gebed en in, juist in het klitten, in het samenzijn. Dat is voor hun troost en oplossingen. Of niet echt oplossingen, maar in ieder geval troost.	+ band met AMV's 2x + weinig structuur Erg veel rekening gehouden met cliënt Naleven huisregels=pedagogische taak 2x - Te weinig psychische hulp 2x - Zwaarte van de groep + diversiteit van collega's kwaliteiten van je collega's. - Geen uniformiteit van begeleiden Geen hulpverlening gewend 3x	Positief vs negatief	Begeleiding
D: Ehm, ja, wat positief kan zijn is de diversiteit van collega's. De kwaliteiten van je collega's. De verschillende manieren van werken kan soms ook wel negatief zijn, of ja moeilijker zijn omdat het niet op elkaar afgestemd is, ja.	- Geen afstemming begeleiders	Pos vs Neg	Begeleiding
E: Ja, ehm, positief...het werken met de jongeren, het werken met andere culturen. De binding die je ermee krijgt. Ehm, het levert heel veel plezier op om er gewoon voor ze te zijn. Ik beleef ook heel veel plezier voor mezelf om te leren omgaan met een andere cultuur. Het heeft ook heel veel inzichten over mij opgeleverd. Hoe ik tegen dingen aankijk. En over oordelen en vooroordelen en noem maar op. Negatief: Ja, (lacht) slapdiensten die niet geslapen kunnen worden. Stresssituaties die dermate hoog oplopen dat ehm, een heel team daar last van heeft. Waar we samen uit moeten komen. Nou moet ik wel zeggen dat xonar daar heel goed op reageert. Daar laat xonar ook echt van zich horen als er iets is in een team, dan is ze er ook. MT: En ja, stresssituaties? Wat bedoel je daarmee? E: Ja, goed, als er een jongen iets heeft gedaan wat niet kan. Met een mes gegooid, met een fles gegooid...ja er zijn zat situaties die zijn in dit huis. Als er iemand bedreigd is, zich bedreigd heeft gevoeld, zal ik maar zeggen. Ja, dat levert wel stresssituaties op.	+ werken met andere culturen 3x + Leerervaringen /inzichten opdoen - Stresssituaties die dermate hoog oplopen dat een heel team daar last van heeft + Steun van organisatie -Slaapdiensten	Pos vs Neg	Begeleiding
F: Ja, dus beperkte middelen vind ik negatief. Als je kijkt hoe onze keuken eruit ziet dan, ja, die is helemaal kapot. Bij een normale groep zou dat niet kunnen. Als hier Nederlandse kinderen inkomen, dan wordt alles opgeknapt en ziet alles pico belle eruit. Dus je kunt ook niet verwachten dat je de jongeren bepaalde hygiëne en netheid aanleert als het gebouw, bij wijze van, op instorten staat. Dan geef je ook geen goed voorbeeld. MT: De inrichting zeg je? F: Ja, de middelen, in zijn algemeenheid.	- Beperkte middelen - Interieur kapot		

We moeten het altijd met toch redelijk weinig, toch doen. MT: En, positief? F: Eh, wat positief is aan werken op een kwg? Nou ik vind het wel prettig, persoonlijk, dat je je op de jongeren kunt richten. Als je op een Nederlandse groep staat dan krijg je het hele systeem erbij, gezin e.d. En hier ben je echt met de jongeren zelf bezig en natuurlijk speelt er wel wat in het thuisland maar je moet bij wijze van niet de ouders op te voeden. Ja, die hele bagage krijg je niet mee. MT: het systeem is kleiner zeg je....F: Ja, het systeem is kleiner. Ja kijk je moet vooral zorgen dat de groep die je hebt, dat die groep goed met elkaar zijn en dat het lekker loopt en dan loopt het wel. Ja, en dat geeft ook wel veel voldoening als je dat allemaal lopende hebt. En persoonlijk vind ik die cultuurverschillen heel leuk. Ja, kijk ik ga op vakantie om daar te zien hoe dingen anders zijn en hier wordt het je eigenlijk aangereikt.	+ Focus op jongere en niet het systeem eromheen=positief Een goed lopende groep Een goed lopende groep Cultuurverschillen 4x	Pos vs Neg	Begeleiding
Wat heb jij nodig of wat is voor jou helpend om deze jongeren te kunnen begeleiden? A: Ehm, helpend is stabiliteit in het team, voor mijzelf en de jongeren, zodat je die veiligheid en geborgenheid ook kunt waarborgen. Ehm, ja ik zou het heel fijn vinden als dat stukje beleid van Nidos aangepast zou worden, of in ieder geval ander vorm zodat we iets meer middelen hebben om bepaald gedrag bij te sturen. Ehm, en ja en dan zou ik meer gecoacht en getraind willen worden, specifiek op deze doelgroep. A: Ja, daarmee rekening houdend, bijvoorbeeld die interculturele vaardigheden. Daar mag meer aandacht aan gegeven worden.	stabiliteit in het team Aanpassing beleid Nidos inzet middelen om gedrag bij te sturen/consequenties Coaching interculturele vaardigheden	Behoeften mentoren	Begeleiding
C: Wat ik belangrijk vind, is dat je het idee hebt dat een organisatie achter je staat, achter je takenpakket en dat ook laat zien door het aanbieden van ondersteuning. In de vorm van een, eh, cursussen of financieel een stukje ondersteuning. Met name vind ik belangrijk dat je regelmatig trainingen aangeboden krijgt met betrekking tot welke doelgroep dan ook, maar in dit geval is het de Eritrese achtergrond. Ook van, hoe ga je om met agressie? BHV, ik noem maar iets.	Een organisatie die achter je staat, Aanbieden van ondersteuning Trainingen mbt doelgroep, eritrese cultuur. 2x	Behoeften mentoren	Begeleiding
D: Ehm, nou ja, wat ik al zei: Wat meer geld voor activiteiten zou wel fijn zijn. Ehm....MT: En voor jou persoonlijk om jouw begeleiding, zeg maar, nog beter vorm te geven? D: Nou ja, een gedragswetenschapper is nu wegbezuinigd. Dat is ook af en toe wel prettig om af en toe gebruik van te kunnen maken. Ja, hé, soms zit je met casussen dat je denkt, ja en nu? Ja, een teamcoach weet dat ook niet altijd. Dus een gedragswetenschapper zou zeer wenselijk zijn ja. Daar hebben we dan niet altijd gebruik van gemaakt maar hij moet er wel zijn als die nodig is, vind ik. MT: Ja, en als je praat over cursussen, trainingen? D: Ja, maar die zijn er nog vrij weinig. Dan noem ik ze ook niet want ze zijn vrij weinig voor Amv'ers. MT: Ja, en die Binyam waar je het straks over had.D: Ja, een soort interculturele.. ja, je hebt wel je ervaring maar je weet nog altijd niet alles en dan is het fijn om iemand te spreken die het zelf heeft meegemaakt. Die advies geeft....MT: Daar is wel behoefte aan?D: Ja, dat zou zeer wenselijk zijn, ja. Ja, want heel vaak doe je trainingen en dan ja, zijn ze gericht op kleine kinderen of ja Nederlanders. En dan vraag je je af, ja en hoe zit het dan met amv's? Ja, dan hoor je, ja daar zijn we nog onderzoek naar aan het doen. MT: Ja, die vertaalslag is nog niet gemaakt. D: Nee en dat is wel jammer. Ook bijvoorbeeld de richtlijnen. Ja, die zijn geschreven op Nederlandse kinderen en jongeren. Ja, de richtlijnen en procedures van Nidos en xonar bedoel je dan?D: Nee, de richtlijnen binnen de jeugdzorg.. MT: Ja, de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming D: Ja, die, en dan denk ik: dat vind ik jammer daar kunnen we wel iets uithalen maar niet veel. Je kunt niet de hele richtlijn gebruiken.	Wat meer geld voor activiteiten gedragswetenschapper is nu wegbezuinigd. Training interculturele begeleidingsvaardigheden 3x Een richtlijnen jeugdhulp op het gebied van amv	Verbeterpunt en	Begeleiding
E: Nodig van de organisatie, is meedenken, meedenken met de werkvloer. Maar echt meedenken. Ik moet kunnen sparren, ik moet kunnen reflecteren. Ik moet vooral veilig kunnen reflecteren. Ik moet	Organisatie moet kunnen meedenken	Behoeften mentoren	Begeleiding

veilig kunnen sparren. Dat zou in het team moeten kunnen. Dat kan niet altijd. Dat kan ik vooral thuis, dat kan ik bij vrienden. Ja, daardoor kan ik goed werken. F: Ja, kijk, ik denk dat in de basis het allemaal wel goed loopt tenzij een jongere dus buiten de lijntjes kleurt en ik vind dat onze organisatie daarvoor meer met andere organisaties moet samenwerken om daar ook trajecten voor uit te zetten. Kijk, we hebben nu een jongere, die kan dan niet mee op school, mag niet meer naar school, en daar is dan niks voor. Terwijl, als hij hier niet meer naar het reguliere ISK mag, zou dat al geregeld moeten zijn met speciaal onderwijs. Dat ie daar automatisch naar toe gaat maar dat ontbreekt helemaal. Dus die jongen zit al een half jaar thuis. Het is eigenlijk een soort van LVG'er maar IQ kan niet worden afgenomen want het is een buitenlandse jongen, dus kan hij niet naar een LVG groep. En zo is er ook weer een excuus bij het speciaal onderwijs: hij spreekt geen Nederlands, dus dan kan hij ook geen onderwijs krijgen. F: Ja, het land is er ook eigenlijk niet op ingesteld. Ja, nu...ik weet eigenlijk niet of Nederland of andere organisaties daar niet op is ingesteld. MT: Ik bedoel, ze hebben niet de faciliteiten ontwikkeld om op die problematiek in te spelen. F: Nee, blijkbaar niet en ik hoor ook niet van xonar dat die eens bij andere organisaties gaan kijken, zo van: Goh, hebben jullie daar in het Noorden, in de Randstad, als jullie dit soort jongeren hebben wat doen jullie dan? Ik heb nog nooit zoiets gehoord. Ja, ik weet niet, misschien is daar ook niet de ruimte voor, maar ja, er is in ieder geval niets voor. Ja, en dat zijn wel dingen die moet de organisatie die moet het management oppakken, of een teamcoach of weet ik veel wat. Daar kun jij als groepsleider niets doen. MT: Niets anders doen dan signaleren. F: Ja, precies. En dat kan natuurlijk ook bij Nidos liggen. Zij zijn de voogd, dus zij moeten er ook voor zorgen dat het goed komt met die jongen.	Bij problematiek moet xonar meer samenwerken met andere organisatie Nederland is niet ingesteld op specifieke problematiek Eritreeërs Nidos signaleren bij problematiek	Verbeterpunten	
In hoeverre word jij beperkt in je handelen door richtlijnen en procedures van XONAR en Nidos?			
A: Ehm, ja, ik kan er wel aan toevoegen ehm, het stukje dat ik mis in eh, als er ongewenst gedrag is en je geen middelen hebt om in te zetten behalve positief insteken en het gesprek aangaan. Als je die dingen hebt geprobeerd en je komt niet verder, dan sta je eigenlijk dingen te zeggen die totaal geen boodschap meer hebben. En ik vind dan ook dat onze ehm, onze relatie, onze relatie met de jongeren, dat heeft daar invloed op, hoe zij ons zien en ik vind dat geen positieve invloed, ehm, omdat ik dan soms het gevoel heb, ze kunnen alles maken. En ik vind niet dat je alles kunt maken. Maar ik heb niet de middelen om dat aan jou te leren op dit moment. En ik ben van mening dat kinderen, ongeacht welke leeftijd, we zijn ze hier aan het opvoeden, aan het begeleiden aan het proberen dat ze zich straks kunnen redden, en die begrenzing is daar zo belangrijk in. Die vind ik heel belangrijk, en ik kan dat niet altijd uitdragen. Dat is voor beide kanten, vind ik dat niet goed. A: Nee, dus daarin voel ik mij beperkt in mijn handelen van wat ik eigenlijk zou willen. Ik ben ervan overtuigd dat dat zou bijdragen, want dat is ook wat ze gewend zijn, ze komen uit een cultuur waar wel duidelijk die grenzen worden getrokken en hier is ineens alles vrij. Nou ja, en die vrijheid wordt ook genomen maar er wordt niet meer voldoende begrensd. Dus dat beperkt mij in mijn handelen. Dat zou beter mogen.	Geen consequenties waardoor ze denken dat alles kan en mag 6x Zijn vrije cultuur niet gewend Maken misbruik van vrijheid onvoldoende middelen om te begrenzen 6x Begrenzen is pedagogische taak	Verbeterpunten beleid Kenmerken doelgroep Knelpunten beleid	Begeleiding
B: Ja, ik word niet beperkt, de kinderen worden beperkt. Er is, eh, te weinig geld om daadwerkelijk, ehm, zeg ik dat goed? Want het is niet altijd geld dat het 'm doet. Want je komt zonder het geld ook wat dichterbij de jongen in de buurt. Maar door de, niet door de richtlijnen van nidos of xonar maar meer een combinatie van die twee. Want wat ik ook al zei, het is de visie van xonar en de richtlijnen van nidos die soms haaks op mekaar staan. En daar word ik wel door beperkt. Want dan denk ik: ja, ik wil	Te weinig geld Haakse visie nidos-xonar	Knelpunten Beleid	Begeleiding

die jongen hier nog wel een half jaar houden want die kan hier nog zo veel meer leren. En dan zegt Nidos: ja maar hij is rijp om te vertrekken. En we hebben nu plek. Ja, dat vind ik nogal vervelend maar om nou te zeggen dat ik daadwerkelijk beperkt wordt...Het is eerder dat ik ook moet accepteren dat de dingen anders zijn. Dan moet ik ze in een snellere tijd meer aanleren.	Meer begeleidingstijd 6x		
C: MT: Er mogen vanuit Nidos en xonar geen sancties worden opgelegd. E: Ja, en daar denk ik weleens dat xonarhmm, ja, hoe moet ik dat nu zeggen, heel persoonlijk zou ik zeggen...zou ik als xonar zijnde met Nidos in gesprek gegaan zijn. Snap je, om te kijken: dit is wat jullie stellen maar nu gaan we kijken hoe het echt loopt op de woongroep, waar lopen onze medewerkers tegenaan. En kunnen we dat stukje Nidos opnieuw gaan beschouwen. Kunnen we niet eens met werknemers, Nidos en xonar om tafel gaan zitten. Van: "oké, dit is waar de groepen tegenaan lopen.... Dat is wat ik bedoel, eh, we kunnen wel zeggen Nidos heeft ons dit opgelegd maar xonar is mijn werkgever. Xonar heeft daar een taak in, in mijn ogen. Om samen met ons te kijken van eh, ja, dit is wat we horen, weet je medewerker, ga maar eens mee naar Nidos, gaan we daar praten.	Met xonar in gesprek over invoering sancties Geen inzet sancties 4x	Knelpunten beleid	Begeleiding
F: Hm, nauwelijks eigenlijk. Je kunt binnen de AMV best wel veel eigen richting geven aan de begeleiding. En er zijn een aantal formats die je moet volgen en alle stappenplannen, zeg maar, want ja, zo'n methodiek, die neem je voor kennisgeving aan. Dus het is niet zo dat je hier wordt getoetst of je volgens de methodiek handelt of zo. MT: En die competentielijst bijvoorbeeld. F: Ja, die competentielijst is wel helpend in bijna ieder geval, eigenlijk bij iedere jongere. Dus het is niet zo dat ik mij daardoor beperkt voel. MT: Kijk wat ik hier ook eigenlijk mee bedoel is de richtlijnen wat je wel en niet mag, de mentor bedoel ik.. F: Ja, sancties en beloning maar is moeilijk om zo'n systeem, eh, te maken, zeg maar	+ Mag eigen invulling geven aan begeleiding +Competentielijst is helpend Geen sancties is moeilijk maar ook moeilijk iets te verzinnen 8x	Pos vs Neg	Begeleiding
JB: (Lacht), ja klopt. Het is ehm, ik moet vooral voor de jongere een veiligheidsplan opstellen, dat is heel belangrijk en dat doe ik ook. Ehm, om de veiligheid te waarborgen en als je het dan hebt over de ontwikkeling van de jongens, van de kinderen, ja dat is specifiek voor ieder kind apart. Je kijkt wat nodig is. Pak je weer het beleid eruit maar dat is dan ook weer eigen interpretatie uiteindelijk. En daar is ook wel ruimte voor. Ik laat me er niet door belemmeren. Als ik ergens tegenaan loop dat ik belemmerd word, ja, ik ben niet zo van de hokjes, ja (lacht).	beleid eigen interpretatie beleid Maatwerk 6x veiligheidsplan opstellen	JB	Begeleiding
Voel jij je gesteund in het werk dat je doet?			
A: Soms wel en soms niet. Er zijn situaties geweest waarbij het management niet voldoende achter de mentoren stond waardoor ik mij minder gesteund en vertrouwd heb gevoeld. Er zijn ook situaties geweest waarbij op ons aandringen wel passende acties zijn ondernomen	+/- Soms wel, soms niet gesteund	Pos vs Neg	Begeleiding
C: Ik vind dat ik alles kan bespreken, en in alle openheid dat ook op tafel durf te leggen.	Alles is bespreekbaar 2x	Pos vs Neg	Begeleiding
E: De organisatie moet er vooral zijn. Voor mij persoonlijk, is die organisatie er voor mij. Ik hoef maar te bellen en ze zijn er. Ik hoef maar iets aan te geven, of ze zijn er. Dat wil niet zeggen dat ik overal een ja op krijg maar ik word altijd gehoord, altijd. En als ik het echt nodig heb, komt iemand zelfs hier naartoe. Ja, ik voel me persoonlijk altijd gesteund door de organisatie.	+ Organisatie luistert naar mij, voelt zich gesteund 2x	Pos vs Neg	Begeleiding
E: Ja, ook wat betreft qua ontwikkeling. Tuurlijk zijn er de laatste tijd wat trainingen afgezegd doordat er vervelende dingen zijn gebeurd. Tuurlijk vind ik dat zo'n training 'geweldloos verzet' al in het begin van mijn tijd hier had moeten gebeuren en niet als al 2 jaar hier ben, dat vind ik een slechte zaak, heb ik aangegeven.	Belangrijke trainingen niet gekregen bij aanvang werk		

F: Ja, meer dan twee of drie jaar geleden. Toen had ik nog wat meer het gevoel dat AMV een ondergeschoven kindje is. Dat is het nu nog altijd, om budgettaire redenen natuurlijk, maar het wordt wel wat serieuzer genomen. MT: Dus als jij ergens mee zit, een probleem, dan kun jij naar de organisatie stappen en die nemen de tijd voor jou om het daarover te hebben. F: Ja.	Amv budgettaire ondergeschoven kindje 6x Organisatie luistert naar mij, voelt zich gesteund 3x	Verbeterpunt en beleid Pos vs Neg	Begeleiding
Als jij iets zou kunnen veranderen op kwg, wat zou jij dan veranderen?			
A: Wat ik zou veranderen is de aanpak van bepaald gedrag van de jongeren door consequenties/maatregelen in te voeren . Ook zou ik meer van de jongeren willen vragen in en rondom het huis bijvoorbeeld huishoudelijke taken om zo hun verantwoordelijkheidsgevoel op te bouwen. Er mag ook actiever aan de slag gegaan worden met leerdoelen en de groei van de jongeren. MT: Ja, kun je vertellen wat je dan met actiever bedoelt? A: Ja, eh, ik bedoel meer dat ik het idee krijg dat de doelen te lang blijven liggen en niet snel geëvalueerd worden. En daarmee misschien bijgesteld kunnen worden. Er staan leerdoelen bij die er al 4 maanden staan en de jongere nog steeds niet beheerst. Wat op zich helemaal niet verkeerd of fout is want het laat zien dat die stap nog veel te ver vooruit ligt. Maar daar zou gekeken moeten worden naar een actiever doel of subdoel zodat het bijdraagt aan hulpverlening en de jongeren begeleiden tot groei.	Aanpak probleemgedrag door invoering consequenties 9x Verantwoordelijkheidsgevoel vergroten door huishoudelijke taken Actiever aan de slag met leerdoelen	Verbeterpunt en beleid	Begeleiding
B: Ja, dan gingen we wel naar een heel andere inrichting. Niet te duur maar wel wat gezelliger.	Interieur verbeteren	Verbeterpunt en	Begeleiding
C: Ik zou de groepen kleiner maken . Ik zou van twaalf naar zes gaan. Ehm, ik vind onze methodiek goed. Ja, ik vind dat wij erg inleven op hun cultuur. En in sommige situaties vind ik dat wat minder . Dan denk ik ja, dan bedoel ik andere groepen hé. Ook binnen andere organisaties. Daar is het heel erg vanuit de Nederlands norm opgelegd . En ik denk, dat is goed maar we moeten voor een stukje ook binnen hun eigen cultuur blijven en ook die ruimte geven . En van daaruit langzaam richting eh, naar onze normen en waarden sturen, zeg maar. Ja, kijk er zijn jongeren, die komen hier, en die weten niet eens wat een toilet is. Ja, kijk je moet vanuit een basis van niks, moet je helemaal naar de integratie gaan . En nu, en dat is wat ik als voorbeeld van school ook al aangaf, die jongens zijn analfabeet en komen van het platteland. Ze hebben nog nooit op school gezeten. Die komen hier en worden geacht om dertig uur per week op school te zitten. Nu hebben we gewoon gezegd, "dit het budget, dit krijgen jullie per week in handen" . Dat moeten ze verantwoorden en is ook alleen om boodschappen te doen . Daar geven we ze heel veel vertrouwen en zelfstandigheid in. We willen wel iedere dag zien dat ze koken maar je ziet dat ze niet altijd optimaal koken. Dus daar gaan we wel wat in stimuleren maar op een losse vrije manier .	Kleinere groepen 2x Meer tegemoetkoming culturele identiteit Begeleiding erg vanuit de Nederlands norm opgelegd 2x Te snel moeten integreren 13 Stimuleren op een losse manier	Verbeterpunt en	Begeleiding
D: Oh, heel veel. Ja ik denk wij hebben nu dan dan, hoe heet dat, zo'n voorlichting. Dit zou ik veel meer doen. Ik zou veel meer een dagstructuur aanbieden aan de jongens. Maar veel meer ook, veel specifieker werken aan die doelen .	meer dagstructuur aanbieden Specifieker werken aan die doelen. 2x	Verbeterputen	Begeleiding
E:Maar ik zie wel dat ons handelen, dat we in ons handelen beperkt worden, waar we het daarstraks over gehad hebben. Dat wij de jongens niet altijd kunnen bieden wat ze nodig hebben, om uiteindelijk ehm, uh, hun leven te kunnen leiden in Nederland. En dan heb ik het vooral over...ja, hoe gaan de jongens om met weerstand . Hoe leer je de jongens nou, dat als ze straks als ze op kamers wonen niet meer hebben dan 400 euro, ik zeg maar wat. Dat zijn dingen, ja, daar zou ik	Ondersteuning bij zelfredzaam maken Geen sancties kunnen inzetten daardoor niet kunnen goed		

wel ondersteuning in willen. Want in mijn ogen kan ik die jongen, ehm, kan ik die jongen niet genoeg voorbereiden. Ik bereid hem voor maar doordat, zeg maar, en dan kom ik weer bij die sancties. Doordat hier sommige dingen niet mogen, kan ik hem soms niet echt voorbereiden op het echte leven buiten deze deur. Ja, eh, dat is, waar ik anders zou willen zien. Hoe, dat weet ik niet. Maar waar hier een jongen, als hij een nee krijgt, met een ei tegen de muur gooit, moet ik hem toch leren dat wanneer hij buiten veel vaker 'nee' te horen krijgt. En dat vertellen we ze, dat proberen we ze voor te doen. Daar zou ik meer handreikingen in willen hebben. Is dat wat je bedoelt?... Vorig jaar zomer, ik weet niet of jij je dat kan herinneren, hebben we die training weer willen doen. Hebben we die man benaderd, iets op poten gezet en dat was dus te duur, ja. Op dit moment draagt zo goed als niemand dit meer, dus doet ook niemand meer wat. Ja, dus er is geen geld meer, dus het houdt op. E: Ja, stel dat AMV bleef, dan denk ik dat pas over 10 jaar pas helemaal helder zijn, hoe moet je dat allemaal gaan doen. We doen het allemaal doordat we leren, er komen we steeds meer en meer en er worden nieuwe stukken geschreven, jij doet nou weer dat interview, dus daar komt steeds meer naar voren. Dus ik vind, buiten wat XONAR je te bieden heeft, je ook een stuk eigen ontwikkeling moet doormaken. Maar dat is mijn persoonlijke mening. En natuurlijk, ja, XONAR moet natuurlijk de faciliteiten bieden.	kunnen voorbereiden op toekomst 9x Geen geld beschikbaar voor interculturele training 2x Te weinig kennis van doelgroep om goed in te zetten op begeleiding 2x	Moeilijkheden	Begeleiding
F: Ja, het gebouw, dus dat er eens fatsoenlijk wordt geïnvesteerd in voorzieningen zodat je ook op dat gebied een wat beter systeem neer kunt zetten. MT: En welke voorzieningen doel je dan op? F: Ja, de vloeren die kapot zijn, ook op de kamers van de jongeren; al het meubilair. Dat is allemaal oud meubilair. Het is allemaal kapot. Dus ze poetsen naar hun beste doen maar het wordt nooit echt fatsoenlijk schoon. MT: Ja je zou dus wat gaan veranderen aan de voorzieningen op de kwg. Nog wat anders, als je erover nadenkt dat zou ik wel anders willen, zien of doen? F: Ja, ehm, het is altijd beter als je wat meer dubbel zou kunnen staan. Kijk, die jongeren hebben ook nogal wat afspraken buitenshuis. En stel, ze moeten ergens gaan solliciteren of zo...ja je kunt nooit met ze mee want je staat heel vaak alleen in de middag, of je staat een of twee uurtjes dubbel. Dus, je kunt ook nooit eens iets individueel met een jongere ondernemen, ja	Interieur verbeteren 4x Meer dubbel staan 2x	Verbeterpunten	Begeleiding
JB: Ja, ik denk de 24-uurs aanwezigheid van mentoren en dubbele bezetting op momenten dat het druk is na school, ik denk dat dat al zowiezo goed is. Ik zou ook meer budget willen zien voor vrijetijdsbesteding vanuit nidos. Daar is nidos wel aan zet. En dan heb ik het niet over een jeugdsportfonds maar ook echt over een budget om ja, wat kost een voetbalclub, 15 euro per maand? MT: Moet kunnen vanuit nidos? JB: Ja, vind ik, ik vind dat daar meer ruimte moet zijn ook om de integratie te bevorderen. Ehm, als het aan mij zou liggen, zou ik niet een hele groep Eritreërs bij elkaar zetten. Zeker wel een deel Eritreërs vanwege de cultuur maar ik zou daar ook wat meer mix in	dubbele bezetting op momenten dat het druk is na school meer budget voor vrijetijdsbesteding vanuit nidos Meer ruimte om integratie te bevorderen		
willen zien. Als je zag hoe goed een Wakil uit Afghanistan Nederlands sprak, hoe goed die op zijn eigen benen kon staan, ja en oké, kijk iedere puber heeft wel iets. Dat was wel een jongen die veel beter wist wat er nodig was dan de Eritreërs omdat die met elkaar klitten in hun eigen taaltje en in hun eigen cultuurtje.... Dus ik zou er meer mix in willen zien.	Gemengde groepen om samenklitten tegen te gaan.	JB	Begeleiding
Specifieke vragen aan jeugdbeschermer			
Kun je iets vertellen over jouw positie als jeugdbeschermer t.a.v. de samenwerking met mentoren? JB: Nou ja, als puntje bij paaltje komt ben ik de baas. (Lacht) maar vanuit die positie wil ik niet werken. Nee ik denk dat je het meeste bereikt door op een open manier met elkaar te communiceren.	Aansturen Communiceren over voortgang ontwikkeling AMV		

Bespreken wat er goed gaat en wat er minder goed gaat, wat de verwachtingen zijn, zorgen dat die verwachtingen op één lijn liggen. Zowel voor de jongens naar de voogden en mentoren toe als mentoren, voogden onderling. Ehm, ja, en kijken wat er nodig is om de jongere zo goed mogelijk te helpen. Als jij ziet dat een jongere helemaal vastloopt op iets en komt ook in de gezondheidszorg niet veel verder, dan trek je aan de bel bij de voogd, en zeg jij: hé voogd, hoe zit dat. Hetzelfde geldt voor mij. Als ik niet verder kom bij een jongere omdat ik maar een keer in de maand met hem praat en ik zie dat het helemaal de verkeerde kant op gaat, dan vraag ik aan de mentoren: “bestede daar wat meer aandacht aan”. “zit hem wat meer in zijn nek” want deze jongere heeft wat meer nodig dan de anderen nodig hebben. Dus ik denk dat dat een wisselwerking is. MT: Hoe vaak hebben jullie contact met de jongere? JB: 10x per jaar is het minimale. Ja en dat komt neer op 1x per maand als je de vakanties erbij rekent. Dus dat is belachelijk weinig.	Communicatie zodat verwachtingen op één lijn liggen Te weinig contactmomenten Meer contactmomenten met AMV	JB	Beleiding
Op welke manier ondersteun jij de mentoren bij hun begeleiding van de AMV's? JB: hmmm, ik denk ook door in gesprek te gaan. En te kijken, ja, wat nodig is. Ja, op welke manier doe ik dat Marie Thérèse? Kijk, ik wil niet de baas zijn, ik wil samenwerken en niet bepalen, en ja daarin moet je investeren hé. Of investeren, dat klinkt zo raar. Ik drink graag een kopje koffie bij jullie en praat hoe het met je gaat, waar je tegenaan loopt en ik weet dan ook niet of ik daarmee direct iets kan betekenen maar dat het horen misschien al genoeg is. MT: Gehoord worden. Ja, het is inderdaad zo, als er vragen zijn, hé, bij de voogd dat er dan ook gereageerd wordt. JB: Ja, bereikbaar zijn, dat is ook heel belangrijk. MT: Ja, hier vul ik wel een beetje voor je in hé. JB: Ja, nee, maar dat vind ik wel een hele belangrijke.”Als er een mailtje is binnengekomen, op het moment dat dat kan of de dag daarna, je reageert daar effe op van eh, zus en zo.. Al is het een korte reactie van “ik heb nu geen tijd” maar je reageert wel effe. Maar alleen al dat iemand luistert en zegt: ja, poeh, heftig, moeten we eens even kijken wat we hiermee kunnen. Ja, dat is al helpend denk ik. JB: Ik vind bereikbaar zijn heel belangrijk.	In gesprek gaan Kijken wat mentoren nodig heeft van voogd Investeren in professionele samenwerkingsrelatie Horen/luisteren waar men tegenaan loopt Bereikbaar zijn als er iets is		
Wat ervaar je positief en wat negatief omtrent de begeleiding van de mentoren. Heel simpel gezegd, tips en tops?			
En ja, als er eens iets niet loopt dan praat je daarover. Ja, kijk jullie stonden open voor mij, ik stond open voor jullie. En ik denk dat ik het daarom ook een hele prettige groep vond. Tuurlijk, er gaat weleens wat mis. We hebben toen dat gesprek gevoerd over die jongen van M maar dan is daar ook ruimte voor om dat gesprek te voeren. En dan hoeft je het niet eens met elkaar eens te zijn. Maar dan is daar wel ruimte voor. JB: Dus dat vind ik wel een heel goed punt. Eh, tips? Ga vooral met elkaar in gesprek. Ook als je vindt dat iets niet goed loopt. Ga dat aan en eh, ik zie niet alles hé. JB: ik zie maar de helft, of ja, ik zie maar een fractie. Zoals ik een fractie zie van de jongere, zo zie ik ook een fractie van het team. En ik moet het hebben van hetgeen ik te horen krijg. En binnen krijg. Dus, ja een tip: blijf met elkaar praten over verwachtingen en wensen en ga niet bij de pakken neerzitten en zeggen ja, ik krijg jou al de hele week niet te pakken, ik ga mopperen tegen mijn collega's maar ik ga het niet tegen jou uitspreken. JB: ben open en ga ook verder als het nodig is. Denk ik. Ik bedoel als je echt, denkt “nou die JB flikt me nou wat, dingen die kunnen echt niet, om de duvel niet. Ja, ga met mij in gesprek maar als je daar niet uitkomt, ga met mijn baas in gesprek. Want je hebt ook een verantwoordelijkheid naar de jongeren toe hé.	9. 137, 183 Geïnformeerd willen worden Openheid als je iets stoort of ergens mee zit Ga verder als er geen verbetering van Nidos is		

Wat denk jij dat de mentoren nodig hebben of wat voor hen helpend zou zijn om deze jongeren te kunnen begeleiden? Zorgen dat de mentoren hun werk goed kunnen uitvoeren door ze te scholen en dat ligt bij xonar natuurlijk. JB: Ik vind wel dat ik daar als voogd een signalerende taak in heb. Zo van nou, “op die grasbroekerweg praten ze me nu nooit over drugs, nooit..Dan vind ik wel dat ik de taak heb om daarover met de mentoren in gesprek te gaan. Als ik merk dat dat niet verder komt, daar eens met een teamleider over in gesprek te gaan. Ja, dus dat is wel hoe kunnen we de mentoren daarbij helpen.	Scholing/training Signaleren		
---	--	--	--

BIJLAGE 7: CODEBOOM

Codeboom			
Deelvraag 4	AMV	Kenniss culturele kenmerken doelgroep	Culturele aspecten
			Toekomstverwachtingen
			Trauma's
		Behoeften doelgroep	Primaire behoeften
			Contact/aansluiting
			Tegemoetkoming volgens mentoren
			Tegemoetkoming volgens JB
Deelvraag 1	Integratie/ participatie/ Zelfredzaamheid	Zorgen zelfredzaamheid	
		Stressoren	
		Protectieve factoren	
		Kritiek	
		Aanbeveling	
Deelvraag 1 en 2	Begeleiding	Taken/werkzaamheden	Praktische zaken
			Empowerende interventies
			Toepassing COA-methodiek
			Toepassing interculturele pedagogische visie
			Communicatie
		Pedagogische houding mentor	
		Moeilijkheden in de begeleiding (waar loopt men tegenaan)	Algemeen
			Gedragsproblemen
		Motiveringstechnieken	
		Verbeterpunten t.b.v. begeleiding	
Deelvraag 3	Behoeft mentor	Mooie momenten in de begeleiding	
		Negatieve aspecten werken met AMV	
		Positieve aspecten	
		Competenties/vaardigheden	Volgens JB
		Aanbevelingen	
		Verbeterpunten beleid	
	JB		

AMV's

- **Culturele kennis doelgroep**
 - Pubers 3x
 - Culturele aspecten
 - Cultuurverschillen (7x), Taal, Moeilijk te bereiken 3x, Mannelijke mentor (luisteren beter naar man) vs. Vrouwelijke mentor, Wantrouwend 2x, In eerste instantie gesloten 3x, Groepscultuur, Zijn plotselinge vrijheid niet gewend. Komen uit een cultuur waar grenzen duidelijk zijn aangegeven (A), Cultuurbepaalde manier om met problemen om te gaan (niet praten over problemen), Geen hulpverlening gewend en staan daarom niet open voor hulpverlening 3x
 - Traumatische ervaringen 5x
 - Onrealistische toekomstverwachtingen 7x
 - Willen allemaal naar KWE

- **Behoeften doelgroep**

- **Volgens mentoren**

- **Primaire behoeften**

- Rust 3x, Geld en eten, Veiligheid 6x
 - Succeservaringen opdoen - 1x

- **Relatie**

- Maatwerk 6x
 - Betere relatie met je mentorkind i.v.m. meer contact
 - Relatieopbouw heeft tijd nodig
 - Hulp bij gezinshereniging 2x
 - Rekening houden met vluchtachtergrond, Rekening houden met trauma's,
 - Hebben meer ruimte nodig om eigen ding te doen
 - Presentie:
 - Openheid 3x, Weten dat je dingen voor ze regelt 3x, Betrouwbaar zijn 4x, Tijd geven om te stabiliseren, Begrip tonen 2x, Thuisgevoel geven 3x, Luisteren 2x, Knuffel 2x, Afleiding, Geborgenheid 2x,
 - Koken voor de jongens 2x, Warmte geven 2x, Humor 2x,
 - Raakvlakken zoeken, Weerstand, boosheid mag er zijn, Gevoel geven dat hij belangrijk is, Aandacht 3x, Uitstralen: ik ben er voor jou 6x, Samen met de jongens te kunnen zitten, Zien wat amv nodig heeft, Aanwezig zijn 4x, Samen activiteiten ondernemen (Spelletje 3x, voetballen, tv 3x, sporten 3x, samen koken, naar schoolbijeenkomst gaan), Interesse
 - Met rust laten 3x, Vertrouwen 6x Altijd kunnen storen 2x, Tegemoetkoming interculturele behoeften 3x, Doelen opstellen in dialoog 5x
 - **Troosten**
 - Mentor: Laten weten dat je er bent, Eerlijk zijn, Begrip tonen, Ruimte geven aan gevoelens, Afleiden, Sigaretje met ze roken, Zien dat ze met rust gelaten willen worden, Knuffel 6x, Luisteren 2x, kopje thee maken, In de gaten houden en gaan kijken op de kamer, Gesprek (met tolk) 2x, Houdt afstand, geen knuffel,
 - JB: Mogelijkheden en onmogelijkheden bespreken (JB), Realistisch beeld schetsen (JB), Troosten is niet doel van de voogd maar van de mentor (JB)

- **Volgens Jeugdbeschermer**

- Maatschappijkennis 2x, Kennis Ned. normen en waarden w.o. man-vrouw Verhouding, Seksuele voorlichting, Hoe krijg je werk, Leren omgaan met de keuzevrijheid die ze ineens hebben, Sturing, begrenzing, Veiligheid, Rust, Afhankelijk van problematiek, Maatwerk

- **Tegemoetkoming behoeften AMV volgens mentoren en JB**

- In 1^e instantie nee omdat kwg niet voldoet aan verwachtingen (regels, geen onbeperkte mogelijkheden. Achteraf wel tevreden 4x (w.o. JB), Begeleiding mentoren kan maken dat ze wel tevreden zijn, Ze zeggen van niet maar mentor ziet wat anders (E), AMV zegt vaker dat het te druk is (F), Wil naar KWE (o.a. vanwege meer vrijheid, geld, rust) (D)
 - **Signalen dat het goed gaat met amv**
Komen praatje maken, Maken grapjes, Tonen zelfstandigheid, Komen vragen als ze iets niet begrijpen, Men ziet dat ze op hun gemak zijn als ze gezamenlijk bij elkaar zitten

Integratie/participatie/zelfredzaamheid

- **Zorgen zelfredzaamheid**

- Te korte begeleidingstijd 13x (w.o. JB), Bij 18 in het diepe gegooid 5x, Weten onvoldoende hun weg te vinden in Ned. Samenleving 2x,
 - Advies:
 - een kwe+
 - Aanvullende ambulante begeleiding xonar

- **Stressoren**
 - Gezinshereniging 7x, Trauma 7x, Onrealistische toekomstverwachtingen 5x, Onderwijsniveau thuisland, Segregatie (blijven binnen Eritrese gemeenschap bewegen) 2x (woJB), Zorg weigeren 3x, Beïnvloedbaar voor slechte invloeden, Psychische problematiek, Negatieve beschikking gezinshereniging
- **Protectieve factoren**
 - Motivatie, Nieuwe dingen uitproberen, Nieuwsgierig naar Ned. Cultuur, Gemotiveerd om Ned. taal
 - te leren 3x, Intelligentie 5x, Leerbare instelling, Onderwijsniveau thuisland, Om kunnen gaan met trauma, Werken gestructureerd aan de toekomst, Sociabiliteit (makkelijk contact maken), Doorzettingsvermogen, Hulp durven vragen, Houding/attitude 5x, Weten wat er nodig is, Besef dat ze toekomst in eigen handen hebben
 - JB: Zien wat nodig is om te integreren, De juiste mensen tegenkomen

Begeleiding

- **Taken/werkzaamheden**
 - **Praktische zaken**
 - Doorverwijzen naar specialist 3x, Samen naar de dokter/tandarts gaan 3x, Dagelijkse verzorging, Problemen met amv signaleren bij Nidos, Besprekingen met Nidos, Contacten met VWN gezinshereniging, Contacten met scholen 2x, contacten met huisartsen, Ondersteunen bij dagelijkse bezigheden: koken e.d., Administratie 2x, Met jongens besteding vrijetijdsgeld bespreken, Opstellen veiligheidsplan
 - **Empowerende interventies**
 - Langzaam opbouwen 3x,
 - Netwerk verbreden
 - Baantje met ze zoeken 4x
 - Samen inschrijven voor een kamer
 - Lid worden sportclub 2x
 - Competentielijsten maken, Aansturen met koken 2x, leren opruimen 2x, Zelf een afspraak leren maken 4x, Kennis/gebruiken Ned samenleving overbrengen 6x, Ned. Taal oefenen 3x, Huiswerk helpen, Stimuleren tot naleving huisregels 2x, Uitleggen hoe zelf naar de dokter te gaan 4x, Voorbeelden tonen van groepsgenoten, Stimuleren om zelf te doen, gesprekken oefenen 2x, Stap voor stap 4x
 - Valkuil: teveel van amv overnemen
 - **Toepassing COA-methodiek**
 - Training methodiek gehad 5x, niet 1x, Gericht op zelfstandigheid/integratie 3x, Observeren om zorgbehoefte te bepalen, Samen doelen opstellen 6x, Doelen afstemmen op ontwikkelingsniveau, Doelen opstellen 6x (ik kook elke dag zelf een maaltijd, zelf boodschappen doen, ik houd me aan de huisregels, ik bel/ga zelf een huisarts, hoe ga ik om met mijn boosheid), Doelen monitoren, Samen competentielijst invullen 4x, Past presentiebenadering toe (zie relatie), Driegesprekken voeren (amv-mentor-jb)
 - Werken aan ontwikkelingstaken
 - Met geld omgaan
 - omgaan met posttraumatische problemen
 - omgaan met waarden en normen uit twee culturen leidt tot leuke gesprekken
 - opnieuw vorm geven aan de relatie met de ouders” is gecompliceerd
 - Werkt onbewust met methodiek
 - **JB:**
 - Deltamethodiek, doel zelfstandig bij 18, Competentieformat
 - **Toepassing interculturele pedagogische visie**
 - Kennen IPV niet: 5, Kent IPV maar past niet toe: 1, Kent en past toe: 1

- Geven ruimte aan uitvoering culturele identiteit: Kerkgang 3x, Vasten 2x, Eritrese eetgewoonten, Houden rekening met eten/koken tijdens vasten, Aanpassing eten en koken 6x, Alternatieven voor geloofsoefening (ruimten), Dringen onze cultuur niet op, Extra geld tijdens feestdagen 3x, Respect voor feestdagen, School geeft vrij, Mogen later thuiskomen
 - JB: Nidos kritisch op de kerk vanwege calamiteiten en veiligheidsoverwegingen/ Veiligheid mag niet in gevaar komen
 - Kritiek/aanbevelingen: Teveel bezig met opleggen Ned normen en waarden (A, C) 2x, Er mag meer ruimte voor culturele identiteit (A), grootschalige bidedrag onveilig 3x, Uitvoering culturele activiteiten aan regels gebonden i.v.m. veiligheid (C, D) 3x, Invulling interculturele behoeften zijn niet echt gedocumenteerd en niet echt praktisch ingevuld (E).
- **Pedagogische houding mentor**
 - Observeren en op basis daarvan doelen opstellen met amv 2x, Wijzen op eigen verantwoordelijkheid
 - In het begin strikt, later touwtjes vieren, Grenzen aangeven, Afstand nemen, later gesprek
 - Duidelijkheid, Laten merken dat gedrag niet oké is, In gesprek gaan bij problemen, Benoemen, Niet pushen, Model zijn, Consequent zijn 2x, Motiveren om werk te zoeken, Eerlijk en recht door zee, veel uitleg, vaderfiguur
 - **Moeilijkheden in de begeleiding (waar loopt men tegenaan)**
 - kinderen die in eerste instantie wel teleurstellen, verwachtingspatroon mentor te hoog, Lichamelijke dreiging, Troosten is moeilijk, Krijgen teveel materiele zaken waardoor geen motivatie om iets extra's te doen, Onvoldoende interculturele kennis om amv te bereiken 2x, Niet kunnen bieden wat de amv nodig heeft aan begeleiding, Moeilijk te motiveren 3x, Tolk schept afstand 3x, Onvoldoende kennis bij xonar over problematiek amv 3x, Onvoldoende kennis/onderzoek over begeleiding doelgroep, Te weinig aandacht trauma problematiek amv 2x, Geen terugkoppeling van traumateam, Gedragswetenschapper wegbezuinigd 6x, Taalbarrière, Cultuurverschil in gedrag, Lastig om gedrag bij te sturen (begrenzen) zonder sancties 7x, Geen hulp voor speciale zorg, Moeten werken met minimale middelen, Weinig geld om iets leuks te doen, Te weinig geld voor langere begeleidingstijd 2x, andelingsverlegen m.b.t. probleemgedrag/niet verder komen, Alleen staan op de groep i.v.m. bezuiniging = niet veilig Kritiek: Geen sancties inzetten draagt niet bij aan ontwikkeling en zelfredzaam maken (A)
 - Advies: beloningsstelsel inzetten
 - **JB: binnenkomen via communicatie**
 - **Gedragsproblemen**
 - **Oorzaken:**
 - Werkelijkheid komt niet overeen met verwachtingen 2x, Missen ouders, Stress gezinshereniging 6x, Schoolverzuim omdat ze niet weten wat er voor mogelijkheden zijn
Advies: meer beroeps en studievoorlichting
 - **Externaliserend**
 - Agressief gedrag 2x, Verbaal geweld (schreeuwen, schelden) 2x, Fysiek geweld 2x, Met eten gooien 2x, Spullen vernielen 2x, Schoolverzuim 6x, Drank- en drugsgebruik 5x, Houden zich niet aan huisregels, Sociaal wenselijk gedrag, vertonen, Elkaar belagen 2x, fysiek geweld naar anderen of mentor, Geen respect tonen 2x
 - **Omgaan met externaliserend probleemgedrag**
 - Laten afkoelen, dan gesprek, Niet persoonlijk opvatten, bij gevoel boos te worden weglopen van de situatie, Afstand nemen, weglopen, Fysieke conflicten uit de weg gaan, Uitdragen dat fysiek geweld niet getolereerd wordt, Politie inschakelen 2x, Bewust Negeren, Niet helpen, Niet op de computer, Duidelijk zijn, nee is nee (consequent zijn), In gesprek gaan/laten nadenken/ consequenties als je niet

meedraait 3x, Consequenties tonen door bv naar daklozenopvang te gaan, Overleg met collega's, Gesprekken aangaan als amv rustig is, Gevaren Benoemen, Time-out (naar andere locatie) 3x, Op de groep blijven 2x, Situatie aanvoelen en checken, Humor gebruiken 2x, Voogd inschakelen

JB:

- Ervaart minder gedragsproblemen maar onderkent dat mentoren daarmee te maken hebben, Verwachtingen naar elkaar uitspreken, Aangeven wat wel en niet mogelijk is

➤ **Internaliserend**

- Suïcidepogingen 4x, Terugtrekken 6x, Zelfverbranding, hoofdpijn, Vermoeidheid, Automutilatie 2x

➤ **Omgaan met internaliserend probleemgedrag**

- Veiligheid bieden, Met rust laten, Voogd inschakelen, Extra Aandacht, Laten weten dat je er bent, Doorverwijzing naar GGZ 2x

• **Motiveringstechnieken**

Bepaalt hoe serieus je naar de toekomst toewerkt

Kritiek: Geen sancties inzetten draagt niet bij aan ontwikkeling en zelfredzaam maken (A)

Advies: beloningssysteem inzetten

- KWE 5x, Complimenten geven 2x, Humor inzetten, Motiverende gespreksvoering 3x, Consequenties benoemen 2x, Modellen tonen (negatief en positief) 2x, Benoemen dat hij zelf verstandig genoeg is, regie/verantwoordelijkheid bij amv leggen 4x, Voorlichting door ex-amv's 1x, Eigen ervaringen vertellen 2x, Voordelen laten zien, horen, Ouders bellen 2x,
 - JB: Bij negatieve beschikking gezinshereniging bespreken wat amv voor ouders kan betekenen, ouders inzetten.

• **Verbeterpunten begeleiding**

- Meer behoefte aan contacten met voogd (D), Verantwoordelijkheidsgevoel jongeren vergroten door huishoudelijke, taken (A), Actiever en specifiekere aan de slag met leerdoelen 2x, Meer tegemoetkoming culturele identiteit (2) meer dagstructuur aanbieden

Behoeft mentor

• **Mooie momenten in de begeleiding**

- Een goed lopende groep, Kleine succesjes (groei) zien 3x, Gezellig momentje/praatje, Zien dat ze blij zijn/lekker in hun vel, iets met je komen delen, Iedere dag kunnen lachen, grapjes maken 2x, terug blijven komen, knuffel krijgen, zien dat ze behoefte aan jouw contact hebben 2x, zien dat ze groeien in hun taal, Als ze humor beginnen te begrijpen, Filmpjes delen, Emoties delen, Creativiteit kunnen leggen in communicatie (handen en voeten, toneelspelen), Uitdagend werk, De wijze waarop ik mijn werk kan invullen, Het contact met het team, kleine momentjes. 2x, Ijsje eten, als zo'n jongere je in vertrouwen neemt 2x, wanneer amv tevredenheid over mentor uitspreekt, Bereidheid zien om te groeien, Leuke gesprekken 2x, Steeds meer diepgang, Praten over cultuurverschillen, Ze zien opbloeien, Zien dat ze rust vinden

• **Positieve aspecten**

- Band AMV, Doelgroep, Weinig structuur, Diversiteit van collega's, Kwaliteiten van je collega's, werken met andere culturen (4x), Leerervaringen /inzichten opdoen, Steun van organisatie 2x, Focus op jongere en niet het systeem eromheen, Mag eigen invulling geven aan begeleiding, Competentielijst is helpend, Een organisatie die achter mij staat, meedenkt 2x

• **Communicatie**

- Soorten begeleidingsgesprekken
 - Gesprekken over toekomstverwachtingen
 - Tweegesprekken
 - Driegesprekken
- Interculturele communicatie
 - Communicatie is niet altijd gemakkelijk 2x
 - Niet gewend om over gevoelens te praten 2x
 - Belang non-verbale communicatie (handen en voetenwerk 2x)
 - Cultuursensitiviteit
 - JB: binnenkomen via omweg

• **Competenties/vaardigheden**

- Valkuilen

- Te hoge verwachtingen begeleiding, ontevredenheid AMV (E)
- **Benodigde competenties/vaardigheden**
 - algemene competenties jeugdzorgwerker, In staat zijn om probleemgedrag niet persoonlijk op te vatten, Om kunnen gaan met de ontevredenheid van de AMV 2x, Om kunnen gaan met weerstand, Kunnen observeren en op basis daarvan verbanden kunnen leggen, Oog hebben voor traumaproblematiek, Uitnodigend zijn, Tolkgesprekken kunnen voeren 2x, Zien wat ze op enig moment nodig hebben, Creativiteit 3x, Sorry kunnen zeggen als je fout bent geweest, Voorbereid zijn op onverwachte situaties en daar op inspelen 2x, Niet dwingend zijn, Jezelf niet overschatten, weten wanneer je een tolk moet inschakelen, Kunnen incasseren, Kunnen omgaan met het gegeven dat je geen sancties kunt opleggen, Kunnen omgaan met het gegeven dat er minder structuur is in de woongroep, Eigen problematiek buiten de deur kunnen houden, stevig in zijn schoenen kunnen staan 2x, zich niet laten intimideren door het gedrag van deze jongens, goed kunnen luisteren, Kunnen troosten, Veiligheid bieden, Bereid zijn om te leren van andere mentoren, bereid zijn om te sparren, te reflecteren, Kunnen omgaan met pubers, Kennis hebben van ontwikkelingstaken
 - Cultuursensitief werken 7x: Kennis van cultuur 4x, affiniteit met doelgroep, Om kunnen gaan met taalbarrière 3x, open kunnen staan voor de doelgroep, interesse voor de andere cultuur
 - *JB*: empoweren, mentor moet sterk in de schoenen staan, grenzen kunnen bewaken, structuur bieden, overleggen met collega's, zien wat de amv nodig heeft 2x
- **Negatieve aspecten werken met AMV**
 - Geen inzet sancties, Te weinig psychische hulp 1x, Zwaarte van de groep, Hoe de doelgroep te bereiken, Geen uniformiteit in begeleiding, Stresssituaties die uitwerken op sfeer team, Slaapdiensten, Beperkte middelen, Werken met kapot interieur kapot 3x, Voelt zich niet altijd gesteund door de organisatie, Belangrijke trainingen worden niet of te laat aangeboden
- **Aanbevelingen**
 - Middelen, handreikingen, trainingen ter compensatie dat geen sancties ingezet mogen worden (A), Interieurverbetering 4x, Kleinere groepen 2x (F), Aanpassing beleid Nidos inzet middelen om gedrag bij te sturen (A), Coaching/vaardigheidstraining interculturele begeleiding amv 2x, , Een gedragswetenschapper (6x), Een richtlijnen jeugdhulp op het gebied van begeleiding amv (D), Meer samenwerking met ketenpartners, Meer begeleiding in het zelfredzaam maken van de amv (E), Niet zo vaak alleen op de groep maar meer dubbel staan 3x (w.o. JB)

Verbeterpunten beleid

- Interieur aan verbetering toe 3x, AMV wordt overvraagd, Te weinig hulpverlening voor AMV, Te snelle inschakeling leerplichtambtenaar, Overheid/Nidos eist te snelle integratie 4x, Te weinig financiën vanuit de overheid (cit:F:58) 6x, Discriminatie financiële besteding t.o.v. andere doelgroepen, Alleen staan op de groep i.v.m. bezuiniging = niet veilig 2x, Geen gedragswetenschapper/ wegbezuinigd 6x Langere begeleidingstijd 6x, Onvoldoende kennis over begeleiding doelgroep 2x, Meer tegemoetkoming aan uitoefening intercuturele identiteit, meer uitgebreid aandacht van xonar voor beleid voor AMV (D), Meer contactmomenten van jeugdbeschermer met amv 3x w.o. JB (D), Geen sancties mogen inzetten (cit.A:56 en C:57) 5x,9x, Beschikbare gelden voor AMV niet goed verdeeld (Vb: kleedgeld versus busabonnement) (E), Te weinig budget om goed te kunnen begeleiden, Te weinig budget voor het organiseren van activiteiten , Bij problematiek amv moet Xonar meer kijken hoe andere organisaties het doen (F), Visie Nidos (snelle doorstroming) en XONAR staan haaks op elkaar (B)

JB specifiek

- Invulling voogdentaak
 - Geeft eigen interpretatie van beleid, Doorverwijzen naar specialistische hulp, Voortgangsgesprekken met mentor, Opstellen veiligheidsplan, Mentor aansturen, Communiceren over voortgang ontwikkeling AMV, Communicatie zodat verwachtingen op één lijn liggen, Signalerende taak bij tekortkomingen in de begeleiding
- Ondersteuning mentor
 - In gesprek gaan, Kijken wat mentoren nodig heeft van voogd, Investeren in professionele samenwerkingsrelatie
 - Horen/luisteren waar men tegenaan loopt, Bereikbaar zijn als er iets is
- Wensen t.a.v.mentor
 - Geïnformeerd willen worden over belangrijke aspecten amv, Openheid als je iets stoort of ergens mee zit, In gesprek gaan over wederzijdse verwachtingen en wensen. Advies: meer budget voor vrijetijdsbesteding vanuit nidos ter bevordering van de integratie, Gemengde culturele groeperingen om het samenklitten tegen te gaan, Meer contactmomenten met mentor en AMV. Schakel management Nidos in als je er niet uitkomt met de voogd, Wat hebben mentoren nodig, Scholing

BIJLAGE 8: UITWERKING VRAGENLIJSTEN CLIËNTEN KINDERWOONGROEPEN AMV HEERLEN EN MAASTRICHT

De vragenlijsten zijn afgenomen onder 9 AMV's die op een kindergroep wonen in Heerlen en Maastricht. De individueel ingevulde vragenlijsten zijn ter inzage op te vragen.

Vraag	 Niet	 Een beetje/soms	 Vaak	 Altijd	Toelichting
Beleefde veiligheid					
1. Ik ben tevreden over de plek waar ik nu woon (waar, hoe, met wie)	1		2	6	
2. Ik kan goed opschieten mijn groepsgenoten			2	7	
3. De regels op de groep zijn goed			3	6	
Ondersteuning/Relatie/Contact mentor					
1. De mentor is belangrijk voor mij		1	2	6	
2. De voogd is belangrijk voor mij	1	1	1	6	
3. Mijn <i>mentor</i> helpt mij om straks zelfstandig te kunnen wonen in Nederland			2	6	1x n.v.t.
4. Mijn <i>voogd</i> helpt mij om straks zelfstandig te kunnen wonen in Nederland		2	3	3	1x n.v.t.
5. Mijn <i>mentor</i> luistert naar mij wanneer ik vragen of een probleem heb		1	1	7	
6. Mijn <i>voogd</i> luistert naar mij wanneer ik vragen of een probleem heb		3	2	4	
7. Mijn <i>mentor</i> heeft genoeg tijd voor mij		2	1	6	
8. Mijn <i>voogd</i> heeft genoeg tijd voor mij	1	4	1	3	
9. Ik durf het tegen de mentor/voogd te zeggen als ik iets niet begrijp			3	6	
10. Ik mag meebeslissen over groepsregels en over de doelen waaraan ik ga werken.			6	3	
11. Het is niet erg als ik eens iets fout doe		1	5	3	
12. Als ik iets goed heb gedaan, dan zegt de mentor/voogd dit tegen mij			3	6	
13. De mentor komt haar afspraken na			3	6	
Contacten buiten KWG					
1. School is belangrijk voor mij				9	
2. Ik heb contact met Nederlandse jongens	6	2	1		
3. Ik vind het belangrijk om Nederlandse jongens te leren kennen	1	1	1	6	
4. Ik kan zelf dingen regelen met gemeenten en instanties zoals bijvoorbeeld zelf een afspraak maken met de dokter	6	3			
5. Ik sport bij een club	4	1	1	3	
Cultuurbehoud					
1. Ik vind het belangrijk dat ik Eritrese gewoonten kan blijven uitvoeren				9	
Groei/ontwikkeling					
1. Ik vind het belangrijk om de Nederlandse taal te leren				9	
2. Ik vind het belangrijk om nieuwe dingen te leren die hier in Nederland gewoon zijn			3	6	
3. Ik begrijp de regels en gewoonten van Nederland	1	4	1	3	

Opmerkingen gemaakt door respondenten:

T.a.v. topic Beleefde veiligheid

1. Ik ben tevreden over de plek waar ik nu woon (waar, hoe, met wie)
 - Tot mijn 18e in de gaten gehouden, begeleiden
 - Wil KWE, land niet meer leuk
 - Is geplaatst in Maastricht maar wilde naar Eindhoven
 - Soms te druk om te praten
2. Ik kan goed opschieten mijn groepsgenoten
3. De regels op de groep zijn goed
 - Mentor doet moeilijk

T.a.v. Topic: Ondersteuning/Relatie/Contact mentor

1. De mentor is belangrijk voor mij
 - Ik heb ze liever naast me
 - Is perfect
2. De voogd is belangrijk voor mij
 - Zie ik bijna niet
3. Mijn mentor helpt mij om straks zelfstandig te kunnen wonen in Nederland
 - Doen hun best, soms maken we het niet serieus, soms nemen we de mentor niet altijd serieus
4. Mijn voogd helpt mij om straks zelfstandig te kunnen wonen in Nederland
 - Vraag 3 en 4: De mentor/voogd helpt mij om straks zelfstandig te kunnen wonen in Nederland
 - Is niet van toepassing, ik ga bij familie wonen
5. Mijn mentor luistert naar mij wanneer ik vragen of een probleem heb
 - Als ze weet wat er aan de hand is, gelijk iets aan doen
 - Dat ik mijn hart kan luchten
6. Mijn voogd luistert naar mij wanneer ik vragen of een probleem heb
 - Is er niet altijd
 - Bericht stuur, gelijk een afspraak, vraag eerst aan mentor, dan aan voogd
7. Mijn mentor heeft genoeg tijd voor mij
 - Vraag ik eerst aan mentor, dan aan voogd
8. Mijn voogd heeft genoeg tijd voor mij
9. Ik durf het tegen de mentor/voogd te zeggen als ik iets niet begrijp
10. Ik mag meebeslissen over groepsregels en over de doelen waaraan ik ga werken.
 - Kijkt altijd of het goed gaat. Geeft compliment als het goed gaat en zegt ook als het niet goed gaat
 - Samen beslissen
 - Dan vraag ik tolk
11. Het is niet erg als ik eens iets fout doe
 - Ik vertel wat ik wil leren dan de mentor beslist, moet het zo aanpakken
12. Als ik iets goed heb gedaan, dan zegt de mentor/voogd dit tegen mij
13. De mentor komt haar afspraken na

T.a.v. Topic: Contacten buiten KWG

1. School is belangrijk voor mij
2. Ik heb contact met Nederlandse jongens
3. Ik vind het belangrijk om Nederlandse jongens te leren kennen
 - Ja, maar dat lukt niet altijd door taal moeilijk
 - Heel belangrijk om Nederlands te leren en beter te integreren
 - Nederlandse taal verbeteren, oefenen
4. Ik kan zelf dingen regelen met gemeenten en instanties zoals bijvoorbeeld zelf een afspraak maken met de dokter
 - Met hulp van de mentor
5. Ik sport bij een club
 - Voetballen 4x, fitness

T.a.v. Topic: Cultuurbehoud

1. Ik vind het belangrijk dat ik Eritrese gewoonten kan blijven uitvoeren
 - Mentoren werken mee

T.a.v. Topic: Groei/ontwikkeling

1. Ik vind het belangrijk om de Nederlandse taal te leren
2. Ik vind het belangrijk om nieuwe dingen te leren die hier in Nederland gewoon zijn
 - Rustig, stap voor stap leren kennen
3. Ik begrijp de regels en gewoonten van Nederland
 - In begin alles nieuw. Fouten, leer ik van. Vraag aan mentoren

Tot slot volgen hieronder een paar algemene vragen.:

- 1. Wat heb je op dit moment nodig wat betreft begeleiding van de mentoren en jouw voogd?**
 - Mijn mentor is heel belangrijk omdat zij afspraken maakt met verschillende instanties
 - Op tijd wakker dat ik naar school gaan, huiswerk helpen, voordoen.
 - Gezinshereniging, verhuizen naar KWE
 - Gezinshereniging helpen
 - Dat ze weten hoe het met mij gaat. Mijn gezondheid, situatie op de hoogte
 - Als ik een tolkgesprek om 23.00 uur wil, dan kan dit vaak niet en zeggen: "kom morgen maar terug. Omdat het belangrijk is voor mij.
 - Afspraken gemeente; zoeken huis en geld
- 2. Wat vind je belangrijk om te kunnen wanneer je op jezelf gaat wonen?**
 - Taal, goede opleiding in Nederland. Dan kun je alles
 - Zelfstandig dingen kunnen doen, werk, voetbal, vrienden
 - Taal beheersen
 - Ondersteuning als ik hier wegga
 - Koken, Nederlandse taal en cultuur
- 3. Hoe kan de mentor en voogd jou daarbij helpen? En wat kun je zelf doen?**
 - Nu, niets. De mentoren proberen 's avonds Nederlandse les te geven. Meer kunnen, ik moet ze zelf benaderen, eigen initiatief heel belangrijk
 - School helpt mij, mentor samen schoolhuiswerk
 - Helpen wat problematisch is
 - Ondersteunen
- 4. Wat zou je aan jouw mentor en voogd willen veranderen en wat vind je goed bij je mentor en voogd?**
 - Mentor helpt mij altijd, voogd meer helpen
 - Niks
 - Stress, mentor moet vragen, leuke dingen doen, mentor moet liefde zijn
 - Doet het heel goed
 - Meer overleg, haar fouten, mijn fouten
 - Goed luisteren en helpen
- 5. Wat zou jij kunnen doen om een goede relatie met je mentor en voogd te krijgen?**
 - Veel praten
 - Huisregels houden en goed naar de mentor luisteren. De mentor moet mij kunnen motiveren en als ik het moeilijk heb, mij helpen en tijd vrij maken
 - Regels volgen en luisteren wat ze zeggen
 - Geen verkeerde dingen doen zoals roken en spijbelen, dingen die mentor en voogd fijn vinden
 - Aan de regels houden, respecteren en geduld
 - Praten
- 6. Stel jij mag een dag mentor zijn. Wat zou je dan doen?**
 - Geen regels
 - Eerlijk zijn, moet zich niet bezwaard voelen om mij te vertellen wat de minpunten
 - We zijn geen portier zeggen ze als je te laat. Dat verwacht je niet. Vragen niet naar waarom. Weet niet wat ik heb meegemaakt.
 - 2 jaar hier kwg. Mentoren niet gezorgd dat ik zo snel mogelijk naar KWE. Mentor goed luistert, afspraken nakomen, vooral goed luisteren
 - Moeilijke vraag. Hetzelfde als mentor. Regels goed

- Alles goed doen wat ik vraag. Ik snap dat hij niet altijd vrij kan maken, geen tijd maar daaraan moet gewerkt worden
- Nieuwe keuken en inrichting

7. Bij welke zaken zou je meer inspraak willen hebben?

- Ik ben tevreden in deze groep
- Moeten luisteren naar mijn behoeften
- Tijdens groepsgesprekken
- Strikte regels. Er moet vaker gevraagd worden waarom
- Inrichting en geld

BIJLAGE 9: VERANTWOORDING VAN DE TIJDSBESTEDING

In deze bijlage wordt middels onderstaand schema de urenverantwoording van het afstudeertraject gepresenteerd.

Wat	Wanneer	Urenverantwoording	
De oriëntatiefase • Werving opdracht • Goedkeuring afstudeeropdracht • Individuele ideeformulering	September & oktober	5 uur 5 uur 2 uur	= 12
De definitiefase • Het afstudeervoorstel • Het tripartietegesprek	November & t/m Maart	70 uur 2 uur	=72
De strategie- en ontwerpfasen • Literatuurstudie • Opstellen vragenlijsten en interviews • Controlemoment	Maart April	25 uur 20 uur 2 uur 1 uur	=48
De uitvoeringsfase • Literatuurstudie • Uitvoeren interviews en afnemen vragenlijsten • Controlemoment	Maart t/m mei	45 uur 25 uur 2 uur 1 uur	=73
• De evaluatiefase • Controlemoment • Analyse van de verzamelde informatie • Conclusies trekken en uitwerken • Resultaten analyse beschrijven • Afstudeerwerkstuk schrijven en redigeren • Pleidooi	Mei, juni	2 uur 40 uur 25 uur 40 uur 120 uur 5 uur 1 uur	= 233
• Totaal			

421 uur = 15 ec